

Редакція:

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом Міністерства аграрної політики
України
від 7 червня 2004 р. N 212

ПОГОДЖЕНО
Міністерством праці та соціальної
політики України

ДОВІДНИК **кваліфікаційних характеристик професій працівників**

ВИПУСК 2

Сільське господарство та пов'язані з ним послуги

Розділи:

Загальні професії сільського господарства.

Рослинництво.

Овочівництво.

Садівництво.

Тваринництво.

Гідромеліоративні споруди, зрошувальні та осушувальні системи (див. окремо в
базі)

ВСТУП

Випуск 2 "Сільське господарство та пов'язані з ним послуги" Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників (ДКХП) доопрацьовано відповідно до Методичних рекомендацій щодо розроблення ДКХП з уточненням кваліфікаційних характеристик професій працівників, з урахуванням змін і доповнень до змісту робіт, які виникли під впливом упровадження досягнень науки, техніки, технології, організації виробництва та праці, нових вимог до якості продукції. У Випуску враховано нові вимоги до розроблення кваліфікаційних характеристик і одночасно збережено наступність, традиції застосування і особливості побудови випусків 70 (1984 р.), 62 (1985 р.), 00 (1986, 1990 р.) ЕТКС, "Отраслевых квалификационных характеристик должностей руководителей и специалистов системы Госагропрома СССР" (1987 р.).

Кваліфікаційні характеристики розділу "Гідромеліоративні споруди, зрошувальні та осушувальні системи" розроблено на підставі аналізу та уточнення чинних характеристик найбільш поширених професій водогосподарських організацій з урахуванням їх виробничо-фінансової діяльності в умовах ринкових відносин, чинних Земельного кодексу України і Водного кодексу. Ураховано характер і специфіку підготовки фахівців у вищих навчальних закладах, посилення їх відповідальності за збереження та ефективне використання меліоративних фондів.

До Випуску 2 ДКХП відповідно до Класифікатора професій ДК 003-95 та змін до нього включено 127 професійних назв робіт, які в кожному розділі ДКХП виділені в професійні угруповання:

"Керівники", "Професіонали", "Фахівці", "Технічні службовці" та "Робітники".

Новизна Випуску 2 ДКХП полягає в тому, що в нього включено понад двадцять кваліфікаційних характеристик на нові професії, зокрема "Дослідник із агрохімії та ґрунтознавства", "Дослідник із захисту рослин", "Дослідник із плодоовочівництва та виноградарства", "Дослідник із селекції та генетики рослин", "Інженер-дослідник із механізації сільського господарства", "Інженер-конструктор машин та устаткування сільськогосподарського виробництва", "Технік-землевпорядник" та ін., введення яких обумовлено аграрною та освітянською реформами в Україні.

Кваліфікаційні характеристики професій робітників розроблено відповідно до шестирозрядної тарифної сітки кваліфікаційних розрядів. Розряди робіт встановлено згідно з їх складністю.

Усі працівники, крім завдань, обов'язків та знань, передбачених відповідними кваліфікаційними характеристиками, повинні знати та додержуватись правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту, виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку, підготовчі та завершальні роботи на початку і в кінці робочого дня (зміни).

Порядок застосування кваліфікаційних характеристик, встановлення і підвищення розрядів, внесення змін і доповнень викладено в "Загальних положеннях" Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 1, затверджених наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 29 грудня 2004 р. N 336.

ЗАГАЛЬНІ ПРОФЕСІЇ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

КВАЛІФІКАЦІЙНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ

КЕРІВНИКИ

1. ГОЛОВА КОЛЕКТИВНОГО ГОСПОДАРСТВА

Завдання та обов'язки. Визначає, формулює, планує, здійснює і координує всі види діяльності підприємства. Організовує роботу й ефективну взаємодію виробничих одиниць, структурних підрозділів підприємства, спрямовує їх діяльність на досягнення високих темпів розвитку й удосконалення виробництва, його відповідності кращим світовим зразкам з метою найбільшого задоволення потреб вітчизняної економіки і населення у відповідних видах продукції, підвищення продуктивності праці, ефективності виробництва і якості продукції на основі широкого упровадження нової техніки і прогресивної технології, наукової організації праці, виробництва й управління, удосконалення господарського механізму. Без доручення діє від імені підприємства, представляє його інтереси в органах державної влади й органах місцевого самоврядування, інших організаціях, у відносинах з юридичними особами та громадянами, формує адміністрацію підприємства і вирішує питання його діяльності в межах та порядку, визначених установчими документами. Забезпечує виконання підприємством усіх обов'язків перед державним бюджетом, постачальниками, замовниками і банками та приватними особами. Організовує виробничо-господарську діяльність підприємства на основі застосування методів науково обґрунтованого планування, нормативів матеріальних, фінансових і трудових затрат, поширення передового досвіду. Вживає заходів щодо підготовки кваліфікованих кадрів для підприємства, найкращого використання знань і досвіду робітників, створення безпечних і сприятливих умов для їх праці, дотримання вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища. Здійснює заходи із соціального розвитку колективу підприємства, організовує розроблення, укладання і виконання колективного договору. Забезпечує поєднання економічних та адміністративних методів керівництва, матеріальних і моральних стимулів підвищення ефективності виробництва. Вирішує всі питання в межах наданих йому прав та повноважень і доручає виконання окремих виробничо-господарських функцій іншим посадовим особам - заступникам голови, керівникам виробничих та функціональних підрозділів. Контролює додержання працівниками правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: закони, постанови, укази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування, які регулюють порядок діяльності підприємств, керівні матеріали, що стосуються діяльності підприємства; технологію виробництва продукції підприємства; спеціалізацію та структуру підприємства, перспективи його розвитку; вітчизняні та світові тенденції, технологічного, технічного, економічного та соціального розвитку галузі та підприємства; можливості ефективного використання виробничих потужностей підприємства; порядок укладання та виконання господарських договорів; досягнення науки і техніки в галузі сільського господарства України та за кордоном і досвід кращих сільськогосподарських підприємств; економіку, організацію виробництва, праці й управління; основи ринкової економіки, трудового і земельного законодавства; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Післядипломна освіта в галузі управління. Стаж роботи у сільському господарстві на посадах керівників нижчого рівня - не менше 5 років.

2. ГОЛОВА КООПЕРАТИВУ (ТОВАРИСТВА, КОЛЕКТИВНОЇ ФЕРМИ І Т. ІН.)

Завдання та обов'язки. Здійснює оперативне керівництво справами кооперативу відповідно до функцій, визначених статутом кооперативу. Забезпечує виконання рішень загальних зборів. Відповідає за виробничо-фінансову діяльність кооперативу. Є матеріально відповідальною особою за основні засоби виробництва, обігові кошти, устаткування та все майно кооперативу. Без доручення діє від імені кооперативу, представляє його інтереси в органах державної влади й органах місцевого самоврядування, інших організаціях, у відносинах з юридичними особами та громадянами, формує адміністрацію кооперативу і вирішує питання його діяльності в межах та порядку, визначених установчими документами. Підписує та затверджує

разом з бухгалтером грошово-видаткові документи, баланс кооперативу. Забезпечує проведення бухгалтерського обліку в установленому порядку і відповідає за його правдивість згідно із затвердженим положенням та чинним законодавством. Здійснює формування доходу кооперативу за рахунок надходжень від господарської діяльності, а також його використання на сплату податків та інших обов'язкових платежів, на погашення кредитів, покриття збитків, проведення відрахувань у фонди кооперативу, кооперативні виплати, виплату частки доходу на паї. Підготровляє та проводить загальні збори членів кооперативу. Розробляє та здійснює заходи із соціального розвитку колективу кооперативу, забезпечує розроблення, укладення і виконання колективного договору. Вносить пропозиції на загальні збори кооперативу щодо припинення діяльності кооперативу в установленому порядку за умови його збитковості та порушення чинного законодавства. Контролює додержання працівниками виробничої і трудової дисципліни, правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту. Забезпечує виконання законодавства з охорони навколишнього природного середовища.

Повинен знати: закони, постанови, укази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади й місцевого самоврядування, які регулюють порядок діяльності підприємств колективної власності, статут кооперативу, терміни підготовки і проведення загальних зборів членів кооперативу, засідання правління кооперативу; результати виробничо-фінансової й господарської діяльності кооперативу та виконання договірних зобов'язань; організацію і технологію виробництва; вимоги до якості сировини та продукції кооперативу; чинні державні стандарти та технічні умови; системи, методи і засоби технічного контролю якості сировини; досвід передових підприємств та основи ринкової економіки; виробничі зв'язки в ринкових умовах; трудове законодавство; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Післядипломна освіта в галузі управління. Стаж роботи у сільському господарстві на посадах керівників нижчого рівня - не менше 5 років.

3. ГОЛОВНИЙ ІНЖЕНЕР (СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО)

Завдання та обов'язки. Організовує роботу з упровадження комплексної механізації, автоматизації, електрифікації і передових методів організації сільськогосподарського виробництва з метою прискорення темпів зростання виробництва і продуктивності праці. Забезпечує постійне підвищення рівня механізації технологічних процесів виробництва сільськогосподарської продукції, скорочення затрат праці на її виробництво й ефективне використання виробничих засобів. Організовує правильну експлуатацію, технічне обслуговування, своєчасний планово-запобіжний і поточний ремонт машинно-тракторного та автомобільного парку, енергетичного, електротехнічного, слабкострумowego устаткування, а також електромережі господарства та інших основних засобів для підтримки їх у стані постійної технічної готовності. Розробляє перспективні та поточні плани з механізації та автоматизації виробничих процесів, трудомістких ручних робіт і транспортних операцій. Залучає до розробки й упровадження проектів та засобів комплексної механізації і автоматизації виробництва спеціалізовані організації, контролює виконання ними робіт. Організовує зберігання машин і устаткування у неробочий період відповідно до затверджених правил. Забезпечує впровадження прогресивних форм ремонту і технічного обслуговування техніки, аналізує показники використання машин та устаткування. Бере участь в удосконаленні організації, нормування й оплати праці робітників служби механізації та електрифікації, впровадженні госпрозрахунку. Організовує ведення технічної документації, своєчасне і правильне подання встановленої звітності. Вживає заходів з економного витрачання електроенергії, запасних частин, паливно-мастильних і ремонтних матеріалів. Організовує роботу з раціоналізації та винахідництва, пропаганди і упровадження досягнень науки та

передового досвіду, підготовки і підвищення кваліфікації механізаторських кадрів, забезпечення й дотримання робітниками служби механізації трудової дисципліни. Контролює додержання працівниками правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: закони, постанови, укази, накази, інструкції та інші керівні матеріали з питань сільського господарства, які регулюють діяльність підприємства; профіль, спеціалізацію і особливості структури підприємства та перспективи його розвитку; виробничі потужності та правила їх технічної експлуатації; технологію виробництва; економіку, організацію виробництва, праці й управління, системи оплати праці й матеріального заохочення, основи науково обґрунтованого нормування; досвід передових вітчизняних і зарубіжних підприємств у галузі сільськогосподарського виробництва; основи земельного і трудового законодавства; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи у сільському господарстві за спеціальністю на посадах керівників нижчого рівня - не менше 5 років.

4. ДИРЕКТОР (КЕРІВНИК) МАЛОГО ПІДПРИЄМСТВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО

Завдання та обов'язки. Визначає, формулює, планує, здійснює і координує всі види діяльності підприємства. Забезпечує виконання підприємством усіх обов'язків перед державним бюджетом, постачальниками, замовниками, банками та приватними особами. Без доручення діє від імені підприємства, представляє його інтереси в органах державної влади й органах місцевого самоврядування, інших організаціях, у відносинах з юридичними особами та громадянами, формує адміністрацію підприємства і вирішує питання його діяльності в межах та порядку, визначених установчими документами. Організовує роботу й ефективну взаємодію виробничих одиниць, спрямовує їх діяльність на досягнення високих темпів розвитку й удосконалення виробництва, його відповідності кращим світовим зразкам з метою найповнішого задоволення потреб вітчизняної економіки і населення у відповідних видах продукції, підвищення продуктивності праці, ефективності виробництва та якості продукції на основі широкого впровадження нової техніки і прогресивної технології, наукової організації праці, виробництва й управління, удосконалення господарського механізму. Здійснює заходи із соціального розвитку колективу підприємства, забезпечує розроблення, укладення та виконання колективного договору. Контролює додержання працівниками правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: закони, постанови, укази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади й місцевого самоврядування, які регулюють порядок діяльності підприємств, керівні матеріали, що стосуються діяльності підприємства; технологію виробництва продукції підприємства; виробничі потужності підприємства, особливості його структури; чинні в галузі та на підприємстві стандарти і технічні умови; системи, методи та засоби технічного контролю; організацію обліку, порядок і терміни складання звітності; основи ринкової економіки, організації праці, виробництва та управління; трудове законодавство; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Післядипломна освіта в галузі управління. Стаж роботи в сільському господарстві на посадах керівників нижчого рівня - не менше 5 років.

5. ЗАВІДУВАЧ ГОСПОДАРСТВА (ПІДСОБНОГО СІЛЬСЬКОГО)

Завдання та обов'язки. Керує діяльністю працівників щодо ефективної експлуатації підвідомчих об'єктів господарства. Забезпечує утримання в чистоті території господарства,

нормальну роботу побутових приміщень, своєчасний ремонт і прання спецодягу, догляд за зеленими насадженнями. Розробляє та впроваджує заходи з благоустрою, озеленення і прибирання територій підприємства. Організовує роботу з благоустрою, озеленення і прибирання території, архітектурно-художнього оформлення фасадів будинків, виробничих об'єктів, прохідних і територій господарства. Вживає заходів щодо забезпечення господарства устаткуванням і механізмами, у тому числі вантажно-розвантажувальними машинами для своєчасного вивезення відходів виробництва і прибирання територій, а також господарським інвентарем і матеріалами. Забезпечує повне завантаження і правильну експлуатацію устаткування, продуктивну роботу всіх підлеглих працівників господарства, запобігає простоям у роботі й усуває їх причини. Визначає виробничі завдання бригадирам і окремим працівникам. Упроваджує заходи з механізації виконання робіт, передові способи та методи праці. Перевіряє якість прибирання адміністративно-господарських і побутових приміщень, справність інвентарю, водопостачання, опалювальних та освітлювальних систем. Аналізує результати господарської діяльності, контролює використання фонду оплати праці, інвентарю, електроенергії, забезпечує правильне і своєчасне оформлення первинних документів з обліку робочого часу, виробітку, заробітної плати. Оформляє списання устаткування, матеріалів і своєчасно подає до бухгалтерії господарства звітну документацію. Складає заявки на придбання для господарських потреб матеріалів, інвентарю та інших матеріально-технічних засобів. Організовує зберігання, експлуатацію устаткування та інвентарю. Забезпечує виконання необхідних заходів з охорони навколишнього природного середовища, ґрунту і водойм від забруднення стічними водами та відходами виробництва. Забезпечує виконання в керованих колективах і підрозділах правил і норм з охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: закони, постанови, укази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування, які регулюють порядок діяльності підприємств сільського господарства; структуру господарства, його устаткування; порядок укладення і оформлення договорів зі сторонніми організаціями з обслуговування; основи ринкової економіки, організації виробництва і праці; норми і розцінки на роботи, чинні положення про оплату праці; основи законодавства про працю; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр або молодший спеціаліст). Стаж роботи в сільському господарстві на посадах керівників нижчого рівня - не менше 1 року.

6. ЗАВІДУВАЧ ДВОРУ (КІННОГО, МАШИННОГО)

Завдання та обов'язки. Організовує роботу працівників кінного (машинного) двору, доводить завдання до виконавців і здійснює розстановку останніх по робочих місцях. Забезпечує догляд (зберігання) коней (машин), згідно з вимогами державних стандартів, і впроваджує передові технології догляду (зберігання). Здійснює облік коней (машин) за актами здавання-приймання, інвентарними картками, спеціальним журналом. Веде звітну документацію про роботи, виконувані на кінному (машинному) дворі. Забезпечує своєчасну підготовку коней (машин) до польових робіт. Організовує розроблення і здійснення заходів з упровадження досягнень науки і передового досвіду в практику догляду (зберігання) коней (машин) з метою підвищення їх працездатності, зростання продуктивності кінно-ручних (механізованих) робіт, виконання на цій основі поставлених завдань. Складає заявки на матеріали, устаткування тощо, застосовувані на кінному (машинному) дворі. Контролює якість проведення капітального і поточного ремонту та приймає виконані ремонтні роботи. Контролює додержання працівниками виробничої і трудової дисципліни, виконання ними посадових інструкцій. Забезпечує упровадження науково обґрунтованих норм часу (продуктивності), своєчасний їх перегляд у встановленому порядку, сприяє розвитку ініціативи передових робітників і

новаторів виробництва з перегляду чинних норм трудових затрат. Організовує і проводить навчання з робітниками кінного (машинного) двору з вивчення правил охорони праці, технології догляду (зберігання) коней (машин), виробничої санітарії і протипожежного захисту. Проводить інструктаж робітників кінного (машинного) двору, перевіряє і контролює знання і додержання правил охорони праці, виробничої санітарії, протипожежного захисту під час виконання робіт на кінному (машинному) дворі, не допускає до роботи осіб, які порушують ці правила. Стежить за утриманням у належному стані об'єктів і територій кінного (машинного) двору, здійснює заходи з охорони навколишнього природного середовища. Керує працівниками кінного (машинного) двору.

Повинен знати: постанови, розпорядження, накази та інші керівні матеріали органів вищого рівня, що стосуються діяльності кінного (машинного) двору; стандарти, нормативні та інші керівні матеріали з питань догляду (зберігання, регулювання та ін.) коней (машин); основні технологічні процеси догляду (зберігання) коней (машин); досягнення науки і передовий вітчизняний та зарубіжний досвід у галузі конярства (зберігання машин); основи ринкової економіки, організації виробництва, праці й управління; рекомендації з упровадження прогресивних форм організації, нормування і оплати праці працівників кінного (машинного) двору; основи трудового законодавства; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр або молодший спеціаліст). Стаж роботи за професійним спрямуванням - не менше 1 року

7. ЗАВІДУВАЧ ПІДСОБНОГО ВИРОБНИЦТВА

Завдання та обов'язки. Керує виробничо-господарською діяльністю підсобного виробництва. Забезпечує організацію і розвиток власної промислової бази та випуск продукції високої якості згідно з обсягами і термінами, зазначеними в бізнес-плані та договорах, освоєння виробництва нової продукції, яка за своїми техніко-економічними показниками не поступається кращій вітчизняній й зарубіжній продукції. Розробляє пропозиції щодо розвитку допоміжного виробництва, його річні та квартальні бізнес-плани, складає заявки на нову техніку. Аналізує виробничу діяльність підсобного виробництва. Контролює виконання встановлених завдань на виготовлення продукції та її якість. Визначає потребу в матеріалах, напівфабрикатах і запасних частинах. Організовує вивчення і впровадження передового вітчизняного та зарубіжного досвіду. Забезпечує своєчасну і правильну звітність про роботу підсобного виробництва. Контролює додержання виробничої і трудової дисципліни, а також правил охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту. Підбирає і розставляє персонал, проводить організаційну й виховну роботу в колективі.

Повинен знати: закони, постанови, укази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування, які регулюють порядок діяльності підприємств сільського господарства, інші керівні матеріали з питань виробничого планування та оперативного управління виробництвом; номенклатуру виготовлюваної продукції, види виконуваних робіт; основи технології виробництва; порядок розроблення виробничих програм і календарних графіків випуску продукції; організацію складського господарства, транспортних і вантажно-розвантажувальних робіт; організаційну техніку і засоби механізації оперативного обліку та регулювання перебігу процесу виробництва; основи економіки, організації виробництва, праці й управління, законодавства про працю; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр або молодший спеціаліст). Стаж роботи за професійним спрямуванням - не менше 1

року.

8. КЕРУЮЧИЙ ВІДДІЛЕННЯМ

Завдання та обов'язки. Керує виробничо-господарською діяльністю відділення. Бере участь у розробленні планових завдань з виробництва та реалізації сільськогосподарської продукції і забезпечує їх виконання. Забезпечує виконання заходів з інтенсифікації сільськогосподарського виробництва, ефективного використання землі, трудових і матеріальних ресурсів, техніки, виробничих приміщень та інших засобів виробництва, раціонального використання і охорони земельного фонду. Організовує впровадження інтенсивних технологій виробництва в галузях рослинництва і тваринництва, передових методів вирощування сільськогосподарських культур та продуктивних порід тварин, науково обґрунтованої системи добрив з метою підвищення врожайності сільськогосподарських культур і продуктивності тварин, зростання продуктивності праці й зниження собівартості продукції. Забезпечує механізацію виробничих процесів, виявляє і використовує резерви підвищення продуктивності праці, забезпечує розвиток раціоналізації та винахідництва. Організовує упровадження заходів з наукової організації праці, підвищення її ефективності і зменшення затрат ручної праці. Домагається економії трудових і матеріальних ресурсів на виробництво одиниці продукції. Забезпечує впровадження науково обґрунтованих норм продуктивності, застосування чинних положень з оплати праці. Організовує планування, облік і складання документів установленної звітності з виробничої діяльності відділення. Бере участь в організації підготовки і підвищення кваліфікації персоналу. Організовує комунально-побутове обслуговування працівників. Контролює додержання працівниками виробничої і трудової дисципліни, правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту. Забезпечує виконання законодавства з охорони навколишнього природного середовища. Проводить виховну роботу в колективі.

Повинен знати: закони, постанови, укази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування, які регулюють порядок діяльності підприємств сільського господарства та інші керівні матеріали з виробничої діяльності відділення; технологію сільськогосподарського виробництва; досягнення науки і передовий досвід у галузі; економіку, організацію виробництва, праці й управління; економічні методи управління в умовах розширення господарської самостійності; чинні положення про оплату праці і основи її нормування; чинні ціни та стандарти на сільськогосподарську продукцію; законодавство про працю і земельне законодавство; правила експлуатації і можливості застосування комп'ютерної техніки; правила й норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту; законодавство про охорону навколишнього природного середовища.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр або молодший спеціаліст). Стаж роботи в сільському господарстві: для бакалавра - без вимог до стажу роботи, молодшого спеціаліста - не менше 1 року.

ПРОФЕСІОНАЛИ

1. ІНЖЕНЕР З ДІАГНОСТУВАННЯ ТЕХНІЧНОГО СТАНУ МАШИННО-ТРАКТОРНОГО ПАРКУ

Завдання та обов'язки. Забезпечує якісне виконання планових завдань з діагностування машинно-тракторного парку, ефективне використання стаціонарних та пересувних контрольно-діагностичних засобів, призначених для оцінки технічного стану машин, агрегатів, вузлів. Контролює додержання технологічних процесів діагностики, технічного обслуговування та ремонту машинно-тракторного парку на дільницях (пунктах) технічного обслуговування та діагностики. Забезпечує впровадження наукової організації праці, прогресивних технологічних процесів діагностування, найдоцільніше використання контрольно-діагностичного

устаткування. Бере участь у налагодженні роботи пунктів технічного обслуговування машинно-тракторного парку всіх видів господарств, виконанні складних технологічних операцій з діагностування і усунення виявлених при цьому несправностей машин та устаткування, упровадженні заходів з наукової організації праці, госпрозрахунку, атестації та раціоналізації робочих місць, підвищенні конкурентоспроможності. Організовує навчання з підвищення кваліфікації персоналу, який обслуговує контрольно-діагностичні засоби. Забезпечує правильне та своєчасне оформлення документів з обліку робочого часу і виробітку, заробітної плати, витрати запасних частин, матеріалів та інструменту. Контролює додержання працівниками виробничої та трудової дисципліни, правил і норм з охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: закони, постанови, укази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування, які регулюють порядок діяльності підприємств сільського господарства, інші керівні матеріали з питань діагностування технічного стану машинно-тракторного парку, а також досягнення науки і передовий досвід; технологічний процес діагностування, технічного обслуговування та ремонту машинно-тракторного парку; технологічне устаткування для діагностування, технологічного обслуговування та ремонту машин; технічні умови на діагностування, ремонт та технічне обслуговування машин; нормативи витрат матеріалів, запасних частин, палива, енергії; правила оформлення технічної документації на діагностування; основи економічного управління в умовах ринкової економіки та нових форм власності; правила та норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги.

Провідний інженер з діагностування технічного стану машинно-тракторного парку: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професією інженера з діагностування технічного стану машинно-тракторного парку I категорії - не менше 2 років.

Інженер з діагностування технічного стану машинно-тракторного парку I категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Для магістра - без вимог до стажу роботи, спеціаліста - стаж роботи за професією інженера з діагностування технічного стану машинно-тракторного парку II категорії - не менше 2 років.

Інженер з діагностування технічного стану машинно-тракторного парку II категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Стаж роботи за професією інженера з діагностування технічного стану машинно-тракторного парку - не менше 1 року.

Інженер з діагностування технічного стану машинно-тракторного парку: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Без вимог до стажу роботи.

2. ІНЖЕНЕР З ЕКСПЛУАТАЦІЇ МАШИННО-ТРАКТОРНОГО ПАРКУ

Завдання та обов'язки. Організовує правильну експлуатацію і технічне обслуговування машинно-тракторного парку, своєчасний та якісний його ремонт. Розробляє і впроваджує заходи з поліпшення експлуатації та якості ремонту та підвищення рівня технічної готовності машин й устаткування. Вивчає умови роботи сільськогосподарських машин та устаткування, окремих деталей і вузлів з метою виявлення їх передчасного спрацювання. Бере участь у розробленні планів робіт машинно-тракторного парку та його ремонту, графіків технічних обслуговувань, планів випробувань машин і устаткування, а також заходів з поліпшення їх експлуатації та якості ремонтних робіт. Бере участь у складанні заявок на придбання нових тракторів, комбайнів, сільськогосподарських машин, знарядь, устаткування, запасних частин, ремонтних матеріалів. Забезпечує впровадження прогресивних методів виконання

механізованих робіт, ремонтів та обслуговування сільськогосподарської техніки, відновлення деталей, економії паливно-мастильних матеріалів. Забезпечує ведення технічної документації, обліку і документів звітності з технічної експлуатації машинно-тракторного парку, ефективно застосування чинних норм виробітку, умов оплати праці, коштів на експлуатацію машинно-тракторного парку. Контролює проведення ремонту, додержання інструкцій з експлуатації та технічного обслуговування машинно-тракторного парку. Проводить роботу з підвищення рівня технічних знань механізаторів. Бере участь у впровадженні заходів з наукової організації праці, госпрозрахунку, атестації та раціоналізації робочих місць, підвищення конкурентоспроможності. Забезпечує додержання працівниками виробничої і трудової дисципліни, правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: закони, постанови, укази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування, які регулюють порядок діяльності підприємств сільського господарства та інші керівні матеріали з питань експлуатації машинно-тракторного парку; призначення та основні техніко-експлуатаційні характеристики сільськогосподарських машин і устаткування, засобів технічного обслуговування; правила технічної експлуатації машинно-тракторного парку; правила виконання механізованих робіт; основи економічних методів управління, ринкової економіки, організації праці й виробництва, оплати праці; основи законодавства про працю; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги.

Провідний інженер з експлуатації машинно-тракторного парку: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професією інженера з експлуатації машинно-тракторного парку I категорії - не менше 2 років.

Інженер з експлуатації машинно-тракторного парку I категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Для магістра - без вимог до стажу роботи, спеціаліста - стаж роботи за професією інженера з експлуатації машинно-тракторного парку II категорії - не менше 2 років.

Інженер з експлуатації машинно-тракторного парку II категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Стаж роботи за професією інженера з експлуатації машинно-тракторного парку - не менше 1 року.

Інженер з експлуатації машинно-тракторного парку: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Без вимог до стажу роботи.

3. ІНЖЕНЕР З ЕЛЕКТРИФІКАЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА

Завдання та обов'язки. Організовує і керує роботами з електрифікації виробничих процесів та експлуатації електроустаткування. Розробляє заходи та подає на затвердження проекти планів з електрифікації виробничих процесів і об'єктів. Розробляє графіки проведення ремонтних і профілактичних оглядів електрообладнання та установок і забезпечує їх виконання. Своєчасно впроваджує заходи з електрифікації виробничих процесів, організовує ефективне використання електро-устаткування та установок, забезпечує їх технічну справність. Подає заявки на придбання устаткування для електрифікації підприємства, запасних частин та ремонтних матеріалів. Перевіряє технічний стан і якість роботи устаткування, що надходить на підприємство, у разі потреби подає матеріали для складання актів рекламацій. Забезпечує ощадливе витрачання електроенергії, матеріалів та коштів, наданих для електрифікації виробничих процесів і об'єктів підприємства, правильне проведення первинного обліку використання електроенергії установок і устаткування. Проводить облік роботи електриків і оформляє наряди на виконані роботи. Складає акти на списання електроустаткування і подає їх

для затвердження адміністрації підприємства. Здійснює інструктажі керівників, фахівців та працівників виробничих підрозділів підприємства з правил експлуатації електроустановок. Контролює додержання правил експлуатації та охорони праці під час використання електроенергії, ремонту електроустановок, устаткування, а також електромережі підприємства. Своєчасно інформує енергопостачальні організації про технічні несправності електромережі. Складає річні звіти, проводить аналіз ефективності використання електроустаткування і установок, а також електроенергії на виробничі потреби. Впроваджує у виробництво досягнення науки і передовий досвід з електрифікації та ремонту електроустаткування і установок. Постійно підвищує свою кваліфікацію і організовує технічне навчання електриків. Керує підлеглими працівниками. Контролює додержання працівниками правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: закони, постанови, укази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування, які регулюють порядок діяльності підприємств сільського господарства та інші керівні матеріали з експлуатації електроустановок, устаткування і організації роботи з електрифікації виробничих процесів; технічні характеристики, конструктивні особливості, призначення, режими роботи електроустаткування, правила його технічної експлуатації і технологію проведення ремонтів; досягнення науки, передовий вітчизняний і зарубіжний досвід у галузі електроенергетичного обслуговування виробництва; основи ринкової економіки, організацію виробництва, праці й управління, законодавство про працю; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги.

Провідний інженер з електрифікації сільськогосподарського підприємства: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професією інженера з електрифікації сільськогосподарського підприємства I категорії - не менше 2 років.

Інженер з електрифікації сільськогосподарського підприємства I категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Для магістра - без вимог до стажу роботи, спеціаліста - стаж роботи за професією інженера з електрифікації сільськогосподарського підприємства II категорії - не менше 2 років.

Інженер з електрифікації сільськогосподарського підприємства II категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Стаж роботи за професією інженера з електрифікації сільськогосподарського підприємства - не менше 1 року.

Інженер з електрифікації сільськогосподарського підприємства: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Без вимог до стажу роботи.

4. ІНЖЕНЕР З ТЕПЛОФІКАЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА

Завдання та обов'язки. Контролює стан теплових мереж і пунктів та тепловикористовуючих установок (їх обладнання, утримування і режим роботи), раціональне використання теплової енергії споживачами. Подає пропозиції щодо усунення виявлених порушень. Забезпечує тваринницькі та інші приміщення господарства водою, теплом і технологічною парою, житлові будинки холодною та гарячою водою, теплом. Додержується графіків ремонтів і технічного обслуговування теплосилового устаткування. Забезпечує експлуатацію і ремонт теплотехнічного, водопровідно-каналізаційного устаткування, ощадливе і раціональне використання палива, тепла, пари в господарстві та його підрозділах. Приймає в експлуатацію змонтоване котельне устаткування. Організовує ремонт і промивання системи опалення в житлових будинках, а також водопроводу й каналізації. Проводить облік, складає звітну документацію з теплоенергетики й паливного господарства (крім паливно-мастильних

матеріалів машинно-тракторного парку) за встановленим порядком, а також стежить за зберіганням і правильним оформленням технічної документації. Складає акти на списання устаткування і подає їх для затвердження за встановленим порядком. Контролює роботу парових котлів (об'єкти держнагляду), каналізаційної станції і системи каналізації, свердловин усіх відділків, системи теплотрас, технологічну дисципліну в котельнях (збереження тепла і устаткування теплового господарства з додержанням чинних норм і правил), додержання підлеглими працівниками правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту, а також охорони навколишнього природного середовища.

Повинен знати: закони, постанови, укази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування, які регулюють порядок діяльності підприємств сільського господарства, та інші керівні нормативні матеріали, що стосуються діяльності теплової інспекції; правила технічної експлуатації теплових мереж і котельних установок; правіща використання теплової енергії; схеми підключення об'єктів до теплових мереж; основи ринкової економіки, організацію виробництва та законодавства про працю; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту, а також охорони навколишнього природного середовища.

Кваліфікаційні вимоги.

Провідний інженер з теплофікації сільськогосподарського підприємства: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професією інженера з теплофікації сільськогосподарського підприємства I категорії - не менше 2 років.

Інженер з теплофікації сільськогосподарського підприємства I категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Для магістра - без вимог до стажу роботи, спеціаліста - стаж роботи за професією інженера з теплофікації сільськогосподарського підприємства II категорії - не менше 2 років.

Інженер з теплофікації сільськогосподарського підприємства II категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Стаж роботи за професією інженера з теплофікації сільськогосподарського підприємства - не менше 1 року.

Інженер з теплофікації сільськогосподарського підприємства: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Без вимог до стажу роботи.

5. ІНЖЕНЕР-ДОСЛІДНИК ІЗ ЕНЕРГЕТИКИ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Завдання та обов'язки. Проводить безпосередньо або під керівництвом відповідального виконавця наукові дослідження і розробки з виробництва енергоносіїв, раціонального використання електричної енергії, тепло-, водо- та газопостачання підприємств за окремими розділами (етапами, завданнями) теми відповідно до затверджених методик. Вивчає науково-технічну і патентну інформацію з досліджуваної проблеми. Здійснює монтаж двигунів, генераторів, трансформаторів, електророзподільної та контрольної апаратури. Здійснює збирання, накопичення і опрацювання наукової інформації в межах поставлених завдань. Бере участь у підготовці наукових звітів та інших інформаційних документів за результатами досліджень. Здійснює нагляд за правильним та безпечним використанням засобів вимірювальної техніки, персональних електронно-обчислювальних машин, лабораторного устаткування, матеріалів. Бере участь у впровадженні результатів наукових досліджень у виробництво. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: закони і постанови уряду з питань агропромислового комплексу; накази, розпорядження, інструкції, інші керівні матеріали в галузі енергетики; організаційні форми проведення наукових досліджень; джерела науково-технічної і патентної інформації; методи

планування експерименту, обробки й аналізу експериментальних даних; основні положення стандартів щодо оформлення результатів наукових досліджень; методику складання заяв на винаходи; організацію, нормування, оплату та мотивацію праці; основи законодавства про охорону навколишнього природного середовища.

Кваліфікаційні вимоги.

Провідний інженер-дослідник із енергетики сільського господарства: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професією інженера-дослідника із енергетики сільського господарства I категорії - не менше 2 років.

Інженер-дослідник із енергетики сільського господарства I категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Для магістра - без вимог до стажу роботи, спеціаліста - стаж роботи за професією інженера-дослідника із енергетики сільського господарства II категорії - не менше 2 років.

Інженер-дослідник із енергетики сільського господарства II категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Стаж роботи за професією інженера-дослідника із енергетики сільського господарства - не менше 1 року.

Інженер-дослідник із енергетики сільського господарства: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Без вимог до стажу роботи.

6. ІНЖЕНЕР-ДОСЛІДНИК В МЕХАНІЗАЦІЇ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Завдання та обов'язки. Розробляє програми і методики досліджень механізації технологічних процесів виробництва і переробки сільськогосподарської продукції, стану технічних засобів. Досліджує і аналізує операційні механізовані технології виробництва сільськогосподарської продукції, виробничу та технічну експлуатацію техніки. Прогнозує потребу у комплексах машин для виробництва сільськогосподарської продукції та машинно-тракторного парку. Проводить моніторинг, аналізує, контролює та забезпечує експлуатацію технічних засобів для виробництва і переробки сільськогосподарської продукції. Вивчає та розробляє методи діагностування, технічного обслуговування та ремонту техніки й устаткування. Складає прогнози і пропозиції з питань планування та контролю за використанням паливно-мастильних матеріалів. Вивчає, аналізує та забезпечує підвищення продуктивності праці, зниження собівартості продукції, економію енергетичних ресурсів, поліпшення умов праці робітників, охорону праці на навколишнього природного середовища. Розробляє інформаційну базу механізованих виробничих сільськогосподарських процесів, техніки та устаткування, машинних агрегатів, комплексів машин з метою їх раціонального використання та обслуговування, визначення ділянок основних та допоміжних робіт і операцій з механізації, автоматизації, експлуатації і ремонту засобів виробництва та обґрунтування необхідності використання нових машин та засобів механізації сільськогосподарського виробництва. Розробляє плани механізації рослинництва, тваринництва та переробних галузей, проектує енергозберігаючі технології і системи автоматизації сільськогосподарського виробництва. Обґрунтовує і пропонує виконання заходів з підвищення ефективності зберігання та транспортування сільськогосподарської продукції і паливно-мастильних матеріалів. Упроваджує нові технології та організовує монтаж, налагодження, ремонт і введення в експлуатацію засобів механізації та автоматизації в тваринництві, рослинництві, переробних галузях та нафтосховищах. Приймає від постачальників нові або відремонтовані засоби виробництва. Розробляє технічну документацію з монтажу, демонтажу та контролю за технікою і засобами для забезпечення її подальшого використання і зберігання тощо. Веде технічну документацію з використання паливно-мастильних матеріалів. Вивчає з працівниками нову техніку та засоби механізації. Їх правильне використання, технічне обслуговування та ремонт. Відповідає за організацію раціоналізаторської роботи, атестації робочих місць. Дотримується

інструкцій з використання техніки і технологій, законодавства з охорони навколишнього природного середовища. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: закони і постанови уряду з питань агропромислового комплексу; накази, розпорядження, інструкції, інші керівні матеріали в галузі механізації сільського господарства; методичні та нормативні матеріали, що стосуються виробничо-господарської діяльності підприємства; технологію та організацію механізованих робіт; методику обґрунтування потреби в техніці та засобах виробництва, обслуговування та ремонту машин; конструктивні особливості і призначення засобів механізації та автоматизації; сертифікацію і паспортизацію техніки та засобів виробництва; моделювання і правила виробничої та технічної експлуатації машин і устаткування; методи оцінки якості нафтопродуктів, способи їх застосування, режими роботи і правила експлуатації нафтоустаткування, правила їх технічного обслуговування; порядок виконання монтажних та пусконаладжувальних робіт; основи організації виробництва, праці й управління; організацію нормування, оплати та мотивації праці; організацію і проведення досліджень у лабораторних та польових умовах; основи земельного і трудового законодавства; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги.

Провідний інженер-дослідник із механізації сільського господарства: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професією інженера-дослідника із механізації сільського господарства I категорії - не менше 2 років.

Інженер-дослідник із механізації сільського господарства I категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Для магістра - без вимог до стажу роботи, спеціаліста - стаж роботи за професією інженера-дослідника із механізації сільського господарства II категорії - не менше 2 років.

Інженер-дослідник із механізації сільського господарства II категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Стаж роботи за професією інженера-дослідника із механізації сільського господарства - не менше 1 року.

Інженер-дослідник із механізації сільського господарства: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Без вимог до стажу роботи.

7. ІНЖЕНЕР-КОНСТРУКТОР МАШИН ТА УСТАТКУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА

Завдання та обов'язки. Здійснює проектування машин та устаткування для механізації виробничих процесів у сільському господарстві, технологічних процесів сервісних та ремонтних служб. Виконує технічні завдання на проектування об'єкта; ескізні, технічні й робочі проекти машин, механізмів, їх вузлів та робочих органів; здійснює технологічні, кінематичні, енергетичні та міцнісні розрахунки. Бере участь в оцінці рівня надійності машин та устаткування, розробленні інструкцій з їх експлуатації, технічного обслуговування та ремонту, складанні пояснювальних записок до них. Бере участь у підготовці та плануванні конструкторської та технологічної документації на виробництво макетних та серійних зразків; проведенні оцінки з дотриманням вимог стандартизації, уніфікації та взаємозамінності машин й устаткування сільськогосподарського виробництва. Розробляє технічну документацію з експлуатації, технічного обслуговування, ремонту, монтажу, демонтажу та контролю за технікою і засобами для забезпечення її подальшого використання та зберігання. Визначає перспективі інформаційні та новітні технології, напрями розвитку галузі та можливість їх застосування у вітчизняному виробництві. Веде технічну документацію під час підготовки та

подання документів на патенти, винаходи, ліцензії у разі оформлення нових технічних рішень. Проводить комплектацію нормативними документами під час налагоджувальних робіт і підготовки машин до експлуатації. Визначає технічний стан машин, агрегатів, вузлів та деталей, встановлює причини дефектів та відмов, визначає методи та способи забезпечення необхідної їх якості. Бере участь у визначенні впливу роботи машин та устаткування, технологічних процесів сільськогосподарського виробництва на навколишнє природне середовище; розробленні зразків техніки з використанням сучасних технологій, з урахуванням вимог законодавства з охорони праці, виробничої санітарії, протипожежного захисту та охорони навколишнього середовища. Бере участь в організації раціоналізаторської роботи, атестації робочих місць. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: постанови, розпорядження, накази керівних органів та інших установ, методичні та нормативні матеріали, що стосуються виробничо-господарської діяльності підприємства; технологію та організацію виробництва сільськогосподарської техніки; правила розроблення ескізних, технічних і робочих проектів машин, механізмів, їх вузлів та робочих органів; правила користування засобами комп'ютерної графіки; конструктивні особливості й призначення, будову та регулювання, правила технічного обслуговування та ремонту, виробничої і технічної експлуатації машин та устаткування; організацію нормування, оплату та мотивацію праці; основи організації виробництва, праці й управління; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, виробничої санітарії, протипожежного захисту та охорони навколишнього природного середовища.

Кваліфікаційні вимоги.

Провідний інженер-конструктор машин та устаткування сільськогосподарського виробництва: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професією інженера-конструктора машин та устаткування сільськогосподарського виробництва I категорії - не менше 2 років.

Інженер-конструктор машин та устаткування сільськогосподарського виробництва I категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Для магістра - без вимог до стажу роботи, спеціаліста - стаж роботи за професією інженера-конструктора машин та устаткування сільськогосподарського виробництва II категорії - не менше 2 років.

Інженер-конструктор машин та устаткування сільськогосподарського виробництва II категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Стаж роботи за професією інженера-конструктора машин та устаткування сільськогосподарського виробництва - не менше 1 року.

Інженер-конструктор машин та устаткування сільськогосподарського виробництва: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Без вимог до стажу роботи.

8. ІНСПЕКТОР З КАРАНТИНУ РОСЛИН

Завдання та обов'язки. Надає всім суб'єктам підприємницької діяльності державні правові гарантії на визначення фітосанітарного стану і проведення сертифікації продукції, що підлягає карантину. Вживає заходів щодо охорони території України від занесення організмів з карантинної зони в регіони України, де вони відсутні. Видає фітосанітарні та карантинні сертифікати на рослини і рослинні продукти, що експортуються, а також вивозяться з карантинних зон. Здійснює державний контроль за дотриманням карантинного режиму і проведенням заходів з карантину рослин під час вирощування, заготівлі, вивезення, ввезення, транспортування, зберігання, перероблення, реалізації та використання підкарантинних матеріалів. Вивчає видовий склад, біологію та екологію карантинних організмів, розробляє

програму їх поширення з метою запобігання ввезенню. Проводить карантинний огляд і лабораторну експертизу підкарантинних матеріалів об'єктів, які переміщуються через кордон України та карантинні зони (у тому числі тих, що надходять у багажі, поштових відправленнях і ручній поклажі пасажирів). Організовує оздоровлення, знезаражування підкарантинних матеріалів та об'єктів, які переміщуються через державний кордон України та карантинні зони. Здійснює державний контроль за проведенням карантинних заходів. Організовує і проводить систематичні та контрольні обстеження сільськогосподарських і лісових угідь, місць зберігання та переробки рослин і рослинних продуктів, пунктів карантину рослин та прилеглої до них території. Визначає відповідно до Закону України "Про карантин рослин" порядок ввезення, вивезення та використання рослин і рослинних продуктів за погодженням з карантинними службами держав, згідно з міжнародними угодами України і здійснює контроль за діяльністю інтродукційно-карантинних розсадників, державних сортодільниць, оранжерей і теплиць, що провадять карантинну перевірку насіння рослин та садивного матеріалу, завезених із-за кордону. Проводить державний контроль за виробництвом, заготівлею, транспортуванням, зберіганням, переробкою, використанням та реалізацією рослинних продуктів. Контролює проведення фумігаційними загонами Державної служби з карантину рослин країни, підприємствами, установами й організаціями незалежно від форм власності знезараження підкарантинних матеріалів та об'єктів, які переміщуються через державний кордон та карантинні зони. Згідно з законодавством вживає термінових заходів щодо локалізації та ліквідації карантинних організмів, запобігає їх поширенню. Здійснює контроль за проведенням карантинних заходів відповідно до міжнародних договорів України. Вносить пропозиції до органів виконавчої влади відповідних видань про запровадження (скасування) карантинного режиму. Додержує правил і норм охорони праці, виробничої санітарії, протипожежного захисту та охорони навколишнього природного середовища.

Повинен знати: закони, постанови, накази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування з питань агропромислового комплексу, карантину та захисту рослин; загальні положення, розділи і статті Закону України "Про карантин рослин", інших законодавчих актів України, що стосуються фітосанітарної безпеки держави; сучасний стан поширення карантинних шкідливих організмів у країнах світу; карантинні та споріднені види шкідливих організмів. Їх морфологічні ознаки, біологічні особливості розвитку; підкарантинні матеріали й об'єкти, на які поширюються карантинні обмеження; фітосанітарні обмеження; фітосанітарні вимоги до підкарантинних матеріалів, умови використання імпортової підкарантинної продукції; шкодочинність та економічну небезпеку адекватних карантинних шкідливих організмів для рослинних ресурсів країни; організацію фітосанітарного контролю підкарантинних матеріалів на Державному кордоні України; порядок та технологію проведення фітосанітарного контролю імпортованих підкарантинних вантажів на Державному кордоні України, що надходять морським та річковим шляхами, у залізничних вагонах, автомобілях, контейнерах, поштовими відправленнями, у ручній поклажі та продовольчих запасах екіпажів і пасажирів усіх видів транспорту; проведення фітосанітарного контролю під час транзиту підкарантинних вантажів через територію України; міжнародну термінологію, яка використовується під час імпорту та експорту підкарантинної продукції; фітосанітарні вимоги до країн-експортерів рослинної продукції з карантинних зон на територію України; умови транспортування, зберігання, переробки реалізації підкарантинної продукції; порядок перевірки імпортованого та садивного матеріалу в інтродукційно-карантинних розсадниках, оранжереях, ботанічних садах та державних сортовипробувальних станціях, систему державних карантинних заходів із запобігання завезенню та розповсюдженню карантинних організмів; методи лабораторного аналізу і порядок проведення карантинної експертизи рослинної продукції; порядок оформлення фітосанітарних документів згідно з міжнародними стандартами; організацію обстеження сільськогосподарських та лісових угідь, місць зберігання продукції рослинного

походження на виявлення карантинних організмів та встановлення фітосанітарного стану території; порядок фітосанітарного контролю під час експорту підкарантинної продукції; фітосанітарні заходи під час відвантаження та транспортування експортної рослинної продукції; основні методи знезараження підкарантинної продукції; фізикохімічні властивості фумігантів, дози й устаткування, що використовується під час фумігації; перелік карантинних шкідливих організмів та фітосанітарні вимоги країн-членів Європейської організації захисту рослин; державні стандарти України, що стосуються фітосанітарної сертифікації підкарантинної продукції; міжнародні стандарти в галузі карантину рослин; угоди в галузі карантину між урядом України та урядами країн - торговельних партнерів; фітосанітарні вимоги до рослинної продукції Європейського Союзу і Всесвітньої торговельної організації; специфіку сертифікації товарів, зовнішньоекономічної діяльності як системи міжнародного обліку і статистики; наукові основи організації праці, виробництва й управління; правила експлуатації і можливості застосування сучасних ПЕОМ в агрохімічній роботі; вітчизняні та зарубіжні досягнення науки і передового досвіду з карантину рослин; методи і способи боротьби з шкідниками та хворобами; технологію обробки сільськогосподарських культур і насіння пестицидами; трудове законодавство; правила й норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги.

Провідний інспектор з карантину рослин: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професією інспектора з карантину рослин I категорії - не менше 2 років.

Інспектор з карантину рослин I категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Для магістра - без вимог до стажу роботи, спеціаліста - стаж роботи за професією інспектора з карантину рослин II категорії - не менше 2 років.

Інспектор з карантину рослин II категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Стаж роботи за професією інспектора з карантину рослин - не менше 1 року.

Інспектор з карантину рослин: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Без вимог до стажу роботи.

ФАХІВЦІ

1. ІНСПЕКТОР ДЕРЖАВНИЙ ІЗ ЗАКУПІВЛІ ТА ЯКОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПРОДУКТІВ

Завдання та обов'язки. Проводить державний контроль за діяльністю заготівельних організацій та підприємств, незалежно від їх відомчої підпорядкованості і форми власності, щодо закупівель сільськогосподарських продуктів, відповідно до державного замовлення та договорів контрактації; за роботою з укладання договорів контрактації заготівельними і торговельними організаціями та підприємствами з колективними сільськогосподарськими, селянськими (фермерськими) господарствами та іншими товаровиробниками для формування ресурсів продовольства. Здійснює систематичний нагляд за виконанням державного замовлення і договорів контрактації закупівлі сільськогосподарських продуктів; за додержанням договірної дисципліни; за виконанням поставок сільськогосподарських продуктів згідно з міжурядовими та міжобласними угодами; за додержанням товаровиробниками та заготівельними організаціями встановленого порядку закупівлі і якості сільськогосподарських продуктів та правильним проведенням розрахунків за них. Проводить нагляд за роботою обласних та районних інспекцій, правильністю визначення ними якості сільськогосподарських продуктів і розрахунків за них; за додержанням заготівельними та переробними підприємствами державних стандартів, технічних умов та встановлених методів оцінки якості під час закупівлі сільськогосподарських продуктів. Розглядає скарги

товаровиробників про неправильну оцінку заготівельними організаціями кількості та якості сільськогосподарських продуктів. Допомогає сільськогосподарським підприємствам та заготівельним організаціям удосконалювати роботу з підвищення якості та зменшення втрат сільськогосподарських продуктів під час купівлі, транспортування, зберігання. Контролює умови зберігання сільськогосподарських продуктів. Узагальнює і розповсюджує передовий досвід роботи сільськогосподарських, заготівельних та переробних підприємств з удосконалення форм і методів заготівлі, підвищення якості сільськогосподарських продуктів. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: закони, постанови, укази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування, які регулюють порядок діяльності підприємств, та інші керівні матеріали з питань заготівлі й підвищення якості сільськогосподарських продуктів; чинні положення, що регламентують роботу; необхідні державні стандарти, технічні умови, преїскуранти; технологічні процеси виробництва сільськогосподарських продуктів; правила перевірки сільськогосподарських продуктів під час їх закупівлі та методику розрахунків за них; вимоги споживачів до якості продуктів; основи ринкової економіки; передовий досвід закупівлі продуктів; напрями поліпшення якості сільськогосподарських продуктів, їх зберігання; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги.

Інспектор державний із закупівлі та якості сільськогосподарських продуктів I категорії: базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр або молодший спеціаліст). Стаж роботи за професією інспектора державного із закупівлі та якості сільськогосподарських продуктів II - категорії не менше 1 року.

Інспектор державний із закупівлі та якості сільськогосподарських продуктів II категорії: базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр або молодший спеціаліст). Стаж роботи за професією інспектора державного із закупівлі та якості сільськогосподарської продукції - не менше 2 років.

Інспектор державний із закупівлі та якості сільськогосподарських продуктів: базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр або молодший спеціаліст). Без вимог до стажу роботи.

2. ІНСПЕКТОР З ЯКОСТІ ХЛІБОПРОДУКТІВ, ПЛОДООВОЧЕВИХ, ТЕХНІЧНИХ КУЛЬТУР І ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА

Завдання та обов'язки. Проводить постійний нагляд за правильним визначенням якості хлібопродуктів, плодовоовочевих, технічних культур і продукції тваринництва під час їх закупівлі заготівельними, торговельними та переробними підприємствами в сільськогосподарських організаціях та в інших товаровиробників. Контролює підготовку матеріально-технічної бази до приймання. Приймає, раціонально розміщує, додержується порядку зберігання хлібопродуктів, плодовоовочевих, технічних культур і продукції тваринництва. Організовує роботу заготівельних організацій зі скорочення втрат продукції під час транспортування і зберігання. Бере участь у розробленні нормативних положень з питань поліпшення якості хлібопродуктів, плодовоовочевих, технічних культур і продукції тваринництва. Сприяє впровадженню наукових досягнень і передового досвіду роботи сільськогосподарських підприємств та заготівельних організацій із зазначених питань. Забезпечує господарства чинними положеннями, стандартами, преїскурантами, технічними умовами, доповненнями та змінами до них. Контролює виконання та додержання працівниками правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: закони, постанови, укази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування, які регулюють порядок діяльності заготівельних підприємств; накази Державної інспекції із заготівлі та якості сільськогосподарської продукції, методичні та керівні матеріали, що стосуються заготівлі сільськогосподарської продукції; державні стандарти, технічні умови на якість хлібопродуктів, плодоовочевих, технічних культур і продукції тваринництва; правила перевірки якості цієї продукції та правильності розрахунків за неї під час закупівлі заготівельними та переробними підприємствами; передовий досвід роботи з удосконалення закупівлі сільськогосподарської продукції, її зберігання та переробки; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги.

Інспектор з якості хлібопродуктів, плодоовочевих, технічних культур і продукції тваринництва I категорії: базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр або молодший спеціаліст). Стаж роботи за професією інспектора з якості хлібопродуктів, плодоовочевих, технічних культур і продукції тваринництва II категорії - не менше 1 року.

Інспектор з якості хлібопродуктів, плодоовочевих, технічних культур і продукції тваринництва II категорії: базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр або молодший спеціаліст). Для бакалавра - без вимог до стажу роботи, молодшого спеціаліста - стаж роботи за професією інспектора з якості хлібопродуктів, плодоовочевих, технічних культур і продукції тваринництва - не менше 2 років.

Інспектор з якості хлібопродуктів, плодоовочевих, технічних культур і продукції тваринництва: базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр або молодший спеціаліст). Без вимог до стажу роботи.

3. ІНСПЕКТОР ІЗ ЗАХИСТУ РОСЛИН

Завдання та обов'язки. Здійснює організаційно-технологічні заходи щодо захисту сільськогосподарських культур у господарствах різних форм власності, контролює якість їх проведення. Організовує обстеження сільськогосподарських та інших угідь, посівів, насаджень, рослинності захищеного ґрунту, продукції рослинного походження на заселеність та зараженість їх шкідливими організмами. На основі результатів визначення фітосанітарного стану посівів дає екологічне та економічне обґрунтування доцільності захисту рослин від шкідників, хвороб і бур'янів. Визначає згідно з технологічними картами вирощування сільськогосподарських культур потребу в хімічних, біологічних засобах захисту рослин від шкідливих організмів. Складає календарні плани проведення заходів щодо захисту рослин і забезпечує їх виконання, визначає спеціальні машини й устаткування для виконання робіт, готує робочі розчини та бакові суміші пестицидів і агрохімікатів для проведення профілактичних обприскувань рослин проти шкідливих організмів, контролює своєчасне і якісне їх використання. Забезпечує проведення комплексу і профілактичних спеціальних робіт із захисту сільськогосподарських культур від шкідників, хвороб і бур'янів з використанням організаційно-господарських, агротехнічних, селекційно-насінневих, хімічних, біологічних та інших заходів. Створює спеціальні ланки, бригади із захисту рослин і контролює якість виконаної ними роботи. Здійснює фітопатологічний та ентомологічний контроль за якістю насіннєвого і садивного матеріалу, проводить профілактичні заходи з його знезараження. Забезпечує своєчасне проведення профілактичних та винищувальних заходів проти шкідників і хвороб у місцях зберігання запасів продукції рослинного походження. Обстежує сільськогосподарські угіддя і сівозміни на виявлення карантинних об'єктів. У разі виявлення внаслідок обстежень шкідників, хвороб рослин і бур'янів подає їх на підтвердження в зональну карантинну лабораторію, вживає заходів до локалізації та ліквідації виявленого вогнища,

запобігає їх проникненню в регіони країни, де вони відсутні. Обстежує на території прикордонного пункту складські приміщення та місця зберігання імпортованих підкарантинних матеріалів; у разі виявлення карантинних об'єктів вилучає, знищує або направляє на технічну переробку підкарантинні матеріали. Відбирає зразки рослин, насіння, продукції рослинного походження та інших матеріалів для проведення експертизи згідно із законодавством. Здійснює контроль за дотриманням особливого карантинного режиму і проведення експертизи з карантину рослин під час вирощування, заготівлі, вивезення, перевезення, зберігання, переробки, реалізації та використання підкарантинних матеріалів та об'єктів. Організовує постачання пестицидів та біологічних засобів захисту в господарство, здійснює контроль за дотриманням правил і норм екологічної безпеки у процесі їх транспортування, зберігання, застосування, знешкодження, ліквідації та захоронення. Надає консультативну допомогу колективним господарствам та фермерам у проведенні заходів із захисту сільськогосподарських культур від шкідливих організмів, інспектує якість придбаних засобів захисту рослин та дотримання технології їх застосування з метою недопущення забруднення продукції рослинного походження і докільля пестицидами й агрохімікатами. Визначає потребу в матеріально-технічних засобах, спецодязі, засобах індивідуального захисту для роботи з пестицидами, здійснює контроль за дотриманням робітниками правил охорони навколишнього природного середовища, правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту, забезпечує необхідні умови праці. Пропагує знання із захисту рослин.

Повинен знати: постанови Уряду з питань агропромислового комплексу, накази, розпорядження та інші директивні матеріали, що стосуються виробничої діяльності (закони України "Про захист рослин", "Про карантин рослин", "Про пестициди і агрохімікати", "Про охорону навколишнього природного середовища", "Про охорону праці"); діагностичні ознаки хвороб сільськогосподарських культур та пошкодження рослин шкідниками; методи ідентифікації видового складу збудників хвороб, шкідників і бур'янів; біологічний захист рослин, карантин рослин, хімічні та інші засоби захисту рослин, що включені в Перелік пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні, їх застосування під час обробки насіння, садивного матеріалу, догляду за посівами сільськогосподарських культур в період вегетації та під час зберігання врожаю; методи проведення фітопатологічної та ентомологічної експертизи насіння і садивного матеріалу; правила і норми охорони праці та виробничої санітарії під час застосування засобів захисту рослин, запобігання виробничому травматизму, професійним захворюванням.

Кваліфікаційні вимоги.

Інспектор із захисту рослин I категорії: базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр). Стаж роботи за професією інспектора із захисту рослин II категорії - не менше 3 років.

Інспектор із захисту рослин II категорії: базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр). Стаж роботи за професією інспектора із захисту рослин - не менше 2 років.

Інспектор із захисту рослин: базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр). Без вимог до стажу роботи.

4. ТЕХНІК-МЕХАНІК ІЗ МЕЛІОРАЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА

Завдання та обов'язки. Забезпечує оптимальні режими роботи меліоративної, будівельної, сільськогосподарської техніки, технологічного устаткування, раціональне розміщення та оснащення робочих місць і устаткування та безпечні умови роботи на них. Розробляє плани і графіки високопродуктивного використання меліоративних, будівельних і сільськогосподарських машин, устаткування ремонтної бази та засобів механізації, провадить їх

діагностування, технічне обслуговування, ремонт і зберігання. Розраховує і визначає оптимальні регульовальні та технологічні параметри, здійснює налагодження машин, устаткування, оцінює якість і ефективність їх роботи, забезпечує виконання механізованих робіт, операцій, процесів. Вивчає конструкцію нових машин, устаткування і технічних комплексів, обґрунтовує їх придбання, впровадження у виробництво. Формує парк машин для підприємств і організацій. Здійснює контроль якості машин, устаткування, вузлів, деталей. Подає претензії і висуває вимоги до служб сервісу з питань якості і надійності машин та механізмів. Розробляє і веде технічну документацію, впроваджує прогресивні форми організації праці з використанням сучасної обчислювальної техніки і персональних комп'ютерів. Сприяє підвищенню кваліфікації працівників, розвиває раціоналізаторський рух, використовує в роботі інформацію науково-технічних і періодичних видань. Аналізує показники використання техніки, визначає економічну ефективність її використання. Веде первинний облік та подає необхідну звітність, визначає економічні показники роботи підпорядкованої ділянки. Контролює якість ремонтних робіт і з'ясовує причини браку. Складає документацію на списання машин і механізмів, непридатних для використання. Організовує технічне обслуговування і ремонт техніки, виконує слюсарні, діагностичні й регульовальні роботи. Обслуговує меліоративні, будівельні та сільськогосподарські машини, трактори й автомобілі. Здійснює заходи щодо запобігання травматизму, професійним захворюванням, а також з охорони навколишнього природного середовища. Виконує інженерні розрахунки деталей машин, контролює прості механізми й устаткування. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: закони, постанови, накази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування з питань агропромислового комплексу та виробничої діяльності; прийоми й методи впровадження новітніх технологій водогосподарського виробництва; прогресивну технологію водогосподарського й сільськогосподарського виробництва; призначення, конструкцію, технологічні процеси, параметри машин і механізмів, сферу їх застосування у водогосподарському й сільськогосподарському виробництві; шляхи забезпечення ефективного використання меліоративних, будівельних і сільськогосподарських машин, методи підвищення їх надійності; організаційно-технічні заходи щодо раціонального використання паливно-мастильних матеріалів, технічних рідин, електричної енергії, а також ощадливого використання і охорони навколишнього природного середовища; основні положення стандартизації, взаємозамінності і методи контролю в машинобудуванні; вимоги до оформлення конструкторської та технологічної документації; економіку галузі, підприємства; основи планування й управління водогосподарським виробництвом; економічні методи господарювання; організацію, нормування, оплату та мотивацію праці; основи правознавства й управлінської діяльності; правила безпеки дорожнього руху; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги.

Технік-механік із меліорації сільськогосподарського виробництва I категорії: базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр або молодший спеціаліст). Стаж роботи за професією техніка-механіка із меліорації сільськогосподарського виробництва II категорії не менше 1 року.

Технік-механік із меліорації сільськогосподарського виробництва II категорії: базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр або молодший спеціаліст). Для бакалавра - без вимог до стажу роботи, для молодшого спеціаліста стаж роботи за професією техніка-механіка із меліорації сільськогосподарського виробництва не менше 2 років.

Технік-механік із меліорації сільськогосподарського виробництва: неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (молодший спеціаліст). Без вимог до стажу роботи.

5. ТЕХНІК-ЗЕМЛЕВПОРЯДНИК

Завдання та обов'язки. Здійснює організаційно-технічні заходи у сфері землевпорядкування, земельного кадастру і проектно-пошукових робіт об'єктів державного, приватного та колективного призначення. Проводить топографо-геодезичні зйомки за матеріалами зйомок минулих років, геодезичні зйомки і перенесення проектів землеустрою в натуру. Виконує обстежувальні роботи та описує попередники сільськогосподарських культур. Відновлює межі землекористувань. Здійснює технічне проектування, дешифрування аерофотоматеріалів, прив'язку аерофотознімків. Веде земельно-кадастрову документацію та статистичну звітність. Відводить земельні ділянки у власність або користування, відмежовує в натурі (на місцевості) вилучені (викуплені) і відведені земельні ділянки. Готує документи, що засвідчують право власності або право користування землею, веде облік, оцінку і аналіз використання земель. Здійснює роботу щодо ефективного використання земель та їх охорони, контролює додержання земельного законодавства, правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: закони, постанови, накази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування з питань використання земельних ресурсів; основні напрями розвитку земельного кадастру; землекористування та землевпорядкування; сучасні технології топографо-геодезичних, землевпорядних робіт та виготовлення планово-картографічного матеріалу; методику приватизації та роздержавлення земель; економіку, організацію землевпорядних робіт, праці й управління; організацію, нормування, оплату та мотивацію праці; основи трудового і земельного законодавства; законодавство про охорону навколишнього середовища; системи протиерозійних заходів; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги.

Технік-землевпорядник I категорії: базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр або молодший спеціаліст). Стаж роботи за професією техника-землевпорядника II категорії - не менше 1 року.

Технік-землевпорядник II категорії: базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр або молодший спеціаліст). Для бакалавра - без вимог до стажу роботи, молодшого спеціаліста - стаж роботи за професією техника-землевпорядника - не менше 2 років.

Технік-землевпорядник: базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр або молодший спеціаліст). Без вимог до стажу роботи.

6. ТЕХНІК-ЕЛЕКТРИК

Завдання та обов'язки. Забезпечує ефективну експлуатацію електроустаткування та засобів автоматизації, раціональне використання електроенергії з метою підвищення ефективності виробництва, переробки, зберігання і реалізації сільськогосподарської продукції встановленої якості. Бере участь у розробленні планів електрифікації підприємства й графіків споживання електроенергії виробничими підрозділами й окремими об'єктами. Розробляє і подає на затвердження головному енергетику підприємства графіки проведення профілактичних оглядів, технічного обслуговування і ремонту електроустаткування та засобів автоматизації і організовує їх практичне виконання. Бере участь у розробленні та впровадженні науково обґрунтованих норм продуктивності для електротехнічного персоналу, досягнень науки і передового досвіду з експлуатації електроустаткування. Бере участь у складанні замовлень на

придбання нового електроустаткування, засобів автоматизації, контрольно-вимірювальних приладів, захисних засобів, інструментів, запасних частин тощо. Проводить прийнятно-здавальні та післяремонтні випробування електроустаткування і введення його в експлуатацію. Здійснює роботи з діагностування, огляду та експертизи електроустановок у складі спеціалізованих підрозділів. Забезпечує зберігання електроустаткування та засобів автоматизації з дотриманням вимог чинних нормативних документів та рекомендацій заводів-виробників. Складає акти на списання електроустаткування та засобів автоматизації і подає їх у встановленому порядку на затвердження керівництву підприємства. Бере участь у підбитті підсумків діяльності електротехнічної служби підприємства, виявляє і усуває недоліки в її роботі. Бере участь у підготовці та підвищенні кваліфікації електротехнічного персоналу, своєчасно розглядає їх пропозиції і скарги, приймає щодо них відповідні рішення. Забезпечує ведення передбаченої чинними нормативами технічної документації, складання звітів та подання їх керівництву підприємства у встановленому порядку. Проводить інструктажі з охорони праці та забезпечує дотримання працівниками електротехнічної служби правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: закони, постанови, накази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування з питань агропромислового комплексу; чинні нормативні документи з питань улаштування і технічної експлуатації електроустановок споживачів; правила безпечної експлуатації; правила користування електричною енергією; діючі положення про оплату праці та нормування; основи підприємництва, менеджменту та маркетингу; основи екології; технологію виробництва і переробки сільськогосподарської продукції; основи механіки машин і механізмів; основи водо- і теплопостачання сільськогосподарських підприємств; теоретичні основи електротехніки; електроніку та мікросхемотехніку; технічні засоби зв'язку; контрольно-вимірювальні прилади й основи метрології; комп'ютери і комп'ютерні технології; електричні машини й апарати; електричне освітлення і опромінення; електронагрівання та електротехнології теоретичні основи автоматики; основи електроприводу та електропостачання; основи технічної експлуатації електроустаткування; діагностування електроустаткування; основи організації виробництва, праці й управління; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги.

Технік-електрик I категорії: базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр або молодший спеціаліст). Стаж роботи за професією техніка-електрика II категорії - не менше 1 року.

Технік-електрик II категорії: базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр або молодший спеціаліст). Для бакалавра - без вимог до стажу роботи, молодшого спеціаліста - стаж роботи за професією техніка-електрика - не менше 2 років.

Технік-електрик: базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр або молодший спеціаліст). Без вимог до стажу роботи.

7. ТЕХНІК-МЕХАНІК СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА

Завдання та обов'язки. Забезпечує комплексну механізацію виробничих процесів у рослинництві й тваринництві. Здійснює вибір та раціональне комплектування машинно-тракторних агрегатів, оптимальне розміщення і оснащення робочих місць та устаткування, безпечні умови роботи на них. Організовує і забезпечує безаварійну та надійну роботу техніки і технологічного устаткування, їх своєчасний і якісний ремонт, підготовку планів-графіків технічного обслуговування і ремонту техніки, огляд та перевірку устаткування, замовлення на централізоване виконання технічних обслуговувань і капітальних ремонтів, одержання

запасних частин, інструментів тощо. Бере участь у прийманні та встановленні нового устаткування, впроваджує засоби механізації трудомістких робіт. Забезпечує і проводить налагодження машин, устаткування, оцінює якість та ефективність їх роботи. Організовує і забезпечує виконання механізованих робіт, операцій, процесів. Вивчає конструкцію нових машин, устаткування і технічних комплексів, обґрунтовує їх придбання, впровадження у виробництво. Формує парк машин для підприємств і організацій та проводить контроль якості машин, устаткування, вузлів, деталей, розробляє і веде технічну документацію. Впроваджує прогресивні форми організації праці. Користується сучасною обчислювальною технікою й персональним комп'ютером. Сприяє підвищенню кваліфікації членів колективу, розвиває раціоналізаторський рух, використовує в роботі інформацію науково-технічних і періодичних видань. Аналізує показники використання техніки й устаткування, визначає його економічну ефективність. Веде первинну документацію з обліку та звітності. Визначає економічні показники роботи підпорядкованої ділянки, впроваджує у виробництво новітні технології в галузях рослинництва, тваринництва й переробки сільськогосподарської продукції. Контролює якість ремонтних робіт і з'ясовує причини браку. Складає документацію на списання машин та механізмів, непридатних для використання. Організовує технічне обслуговування і ремонт техніки, виконує слюсарні, діагностичні та регулювальні роботи. Керує тракторами, автомобілями та самохідними сільськогосподарськими машинами. Здійснює заходи щодо запобігання травматизму, професійним захворюванням, а також охорони навколишнього природного середовища. Виконує інженерні розрахунки деталей машин, простих механізмів і устаткування. Дотримується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: закони України; постанови, накази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування з питань агропромислового комплексу та виробничої діяльності; прийоми й методи впровадження новітніх технологій у галузях рослинництва й тваринництва; призначення, конструкцію, технологічні процеси, параметри машин і механізмів, сферу їх застосування в сільськогосподарському виробництві; шляхи забезпечення ефективного використання техніки й устаткування, методика підвищення їх надійності; організаційно-технічні заходи щодо раціонального використання паливно-мастильних матеріалів, технічних рідин, електричної енергії, а також методи ощадливого використання й охорони навколишнього природного середовища; основні положення стандартизації, взаємозамінності деталей і агрегатів; вимоги до оформлення конструкторської та технологічної документації; економіку галузі, підприємства; основи планування та управління сільськогосподарським виробництвом; економічні методи господарювання; організацію, нормування, оплату та мотивацію праці; основи правознавства й управлінської діяльності; правила безпеки дорожнього руху; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги.

Технік-механік сільськогосподарського виробництва I категорії: базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр або молодший спеціаліст). Стаж роботи за професією техніка-механіка сільськогосподарського виробництва II категорії - не менше 1 року.

Технік-механік сільськогосподарського виробництва II категорії: базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр або молодший спеціаліст). Для бакалавра - без вимог до стажу роботи, молодшого спеціаліста - стаж роботи за професією техніка-механіка сільськогосподарського виробництва - не менше 2 років.

Технік-механік сільськогосподарського виробництва: базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр або молодший спеціаліст). Без вимог до стажу роботи.

ТЕХНІЧНІ СЛУЖБОВЦІ

1. ПРИЙМАЛЬНИК СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПРОДУКТІВ ТА СИРОВИНИ

Завдання та обов'язки. Приймає і сортує сільськогосподарські продукти та сировину від постачальників (здавальників). Перевіряє кількість, об'єм, вагу, сортність, правильність і наявність маркування. Звіряє відповідність до стандартів, технічних умов, супровідних документів. Перевіряє органолептично якість сільськогосподарських продуктів і сировини, відбраковує дефектну, нестандартну. Проводить заміри, зважування, відбирає проби. Здає в торговельну мережу, на бази, склади, одержувачам. Транспортує (підвозить, підносить, відвозить, відносить вручну і на візках, зливає в процесі приймання і здавання) засипає, складає, штабелює в місцях подальшого зберігання і відправлення сільськогосподарські продукти і сировину. Веде процес навантаження, вивантаження, перекачування, зливання, наливання. Контролює за повнотою наповнення, призначенням тощо. У процесі зберігання підтримує необхідну температуру, вологість повітря, зачищає сільськогосподарські продукти і сировину. Передає зачистки для утилізації. Приймає, штабелює, складає тару (ящики, мішки, пляшки тощо), відправляє постачальникам. Складає приймально-здавальну документацію, веде звітність, облік у встановленому порядку. Складає акти на бій, брак, некондиційність, втрату ваги під час зберігання. Чистить, миє баки, ємності. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: державні стандарти і технічні умови на сільськогосподарські продукти та сировину, що приймаються; основні властивості, призначення, режими і правила зберігання; правила приймання, здавання, асортимент сільськогосподарських продуктів і сировини; стандарти і вимоги до якості, зовнішнього вигляду; правила оформлення документації на приймання і видавання; норми витрат і втрат під час зберігання; правила зважування, вимірювання, проведення замірів; складські ємності, тару; будову і принципи будови насосів, контрольно-вимірювальних приладів; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві. Без вимог до стажу роботи.

РОБІТНИКИ

1. ЗАГОТІВЕЛЬНИК ПРОДУКТІВ І СИРОВИНИ

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Закупує сільськогосподарські та інші продукти й сировину в населення. Організовує збирання і здавання на заготівельні пункти вторинної сировини, яка утворюється на підприємствах, у закладах та організаціях. Збирає і здає дикорослу лікарсько-рослинну сировину. Організовує збирання і здавання харчових відходів тваринницьким відгодівельним підприємствам. Проводить роз'яснювальну роботу щодо значення заготовлюваних продуктів та сировини. Оформлює приймальні квитанції або відомості в установленому порядку. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: правила закупівлі продуктів та сировини; якісні їх ознаки; збирання і здавання вторинної сировини підприємствами та організаціями; правила, порядок збирання та здавання дикорослої лікарсько-рослинної сировини й харчових відходів; правила розрахунку за заготовлені продукти та сировину; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві. Без вимог до стажу роботи.

2. КОНТРОЛЕР ТЕХНІЧНОГО СТАНУ АВТОМОТОТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ (СІЛЬСЬКО- ТА ЛІСОГОСПОДАРСЬКІ УСТАНОВКИ)

5-й розряд

Завдання та обов'язки. Контролює і перевіряє технічний стан автомобілів, причепів, мотоциклів, моторолерів, механізмів, змонтованих на базі тракторів та дорожніх машин, що повертаються з лінії на місця стоянки, а також після технічного обслуговування і ремонту. Оформлює належну технічну та нормативну документацію на пошкодження і заявки на ремонт або усунення несправностей з їх відповідною реєстрацією. Контролює, приймає вузли й агрегати автомобілів, причепів, мотоциклів, моторолерів, механізмів, змонтованих на базі тракторів та дорожніх машин після ремонту і остаточного складання з виконанням усіх робіт, передбачених технічними вимогами. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: будову автомобілів, причепів, мотоциклів, моторолерів, механізмів, змонтованих на базі тракторів і дорожніх машин; правила і технічні вимоги до приймання цих транспортних засобів після повернення з лінії і проведення ремонту їхніх вузлів та агрегатів; оформлення рекламацийних документів на якість технічного обслуговування транспортних засобів, ремонту вузлів і агрегатів; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за технологічно суміжною професією 4 розряду - не менше 1 року.

Примітка. В автотранспортних підприємствах (цехах, гаражах), що мають у своєму складі менше 100 автомобілів, посаду контролера технічного стану автомототранспортних засобів не запроваджують.

3. МАЙСТЕР-НАЛАГОДЖУВАЛЬНИК З ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ МАШИННО-ТРАКТОРНОГО ПАРКУ

6-й розряд

Завдання та обов'язки. Налагоджує, перевіряє і регулює особливо складні вузли та агрегати тракторів, комбайнів та інших сільськогосподарських машин, відновлює їх. Виконує всі види операцій з технічного обслуговування тракторів тягового класу вище четвертого за допомогою стаціонарних, пересувних засобів технічного обслуговування і переносних діагностичних комплексів. Діагностує складні й особливо складні механізми та вузли тракторів, комбайнів та інших сільськогосподарських машин. Організовує технічне обслуговування та зимове зберігання тракторів і сільськогосподарських машин. Здійснює оперативний контроль за своєчасним технічним обслуговуванням машин та його якістю. Виконує технічне обслуговування тракторів і комбайнів під час підготовки до експлуатаційної обкатки, у період обкатки та наприкінці обкатки. Керує підлеглими працівниками, контролює дотримання ними технологічних режимів з технічного обслуговування машинно-тракторного парку, санітарно-гігієнічних вимог. Складає звітну документацію за зміну. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: будову різних марок і типів тракторів, комбайнів та сільськогосподарських машин, їхні конструкційні особливості, кінематичні і електричні схеми; конструкційні особливості технологічного і діагностичного устаткування; методи оцінки технічного стану машин; технічні умови, правила налагоджування і регулювання вузлів та механізмів; методику і

режими випробування тракторів і сільськогосподарських машин; способи усунення дефектів у процесі налагодження і випробування; причини зношення деталей, способи їх виявлення і усунення; технологічний процес планового обслуговування і поточного ремонту; способи повного відновлення і зміцнення зношених деталей; методи планування технічного обслуговування машин; слюсарну справу в обсязі робіт слюсаря з ремонту сільськогосподарських машин 5 розряду; основи ринкової економіки й організації виробництва; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за технологічно суміжною професією 5 розряду - не менше 1 року.

Приклади робіт.

Трактори, двигуни всіх марок і модифікацій, які використовуються в сільському господарстві.

1. Контроль за роботою кривошипно-шатунного механізму.
2. Контроль, налагодження і регулювання механізму газорозподілу, системи живлення, системи мащення, охолодження, пускових двигунів, форсунок, муфт зчеплення, підшипників головної передачі, гальм і рульового керування, систем гідравлічних, турбокомпресорів.

Комбайни для збирання зернових, зернобобових, овочевих культур та заготівлі кормів.

1. Контроль, налагодження і регулювання жаток валкових, різальних апаратів жаток, систем гідравлічних, молотильних апаратів, систем сепарації, очищення, а також робочих органів механізмів.

Сільськогосподарські машини та інше устаткування.

1. Контроль і регулювання валів карданних.
2. Контроль, налагодження і регулювання машин зерноочисних, для внесення добрив, заготівлі сіна, кормів, насосів водяних, вакуумних.
3. Ремонт і регулювання стаціонарних та переносних приладів та стендів для діагностування.

4. РОБІТНИК НА НИЗЬКОКВАЛІФІКОВАНИХ РУЧНИХ РОБОТАХ У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ

1-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує низькокваліфіковані і допоміжні роботи на виробничих сільськогосподарських дільницях, будівельних майданчиках, складах, коморах та ін. Навантажує і вивантажує, транспортує вантажі вручну або на візках (вагонетках), штабелює вантажі, які не потребують обережності (матеріал у рулонах, пачках, ящиках, діжках, пиломатеріал тощо), а також сипких пилоподібних матеріалів (пісок, щебінь, вугілля, сміття, тирса, металева стружка тощо). Білить і прибирає виробничі, складські та санітарно-побутові приміщення, території, дороги, під'їзні шляхи. Миє підлогу, вікна, тару, посуд, деталі і вироби. Бере участь у зооветзаходах під керівництвом фахівців, фіксує тварин і птицю під час ветеринарних обробок. Виконує міжрядну обробку та інші польові роботи без застосування кінної тяги і засобів механізації. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: норми, правила навантаження, транспортування, вивантаження вантажів, які не потребують обережності, особливого поводження; види тари; способи закріплення вантажів; способи затарювання сільськогосподарської продукції різних видів; правила

поводження з тваринами; ранцевий інструмент, способи і прийоми роботи з ним; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Базова загальна середня освіта або початкова загальна освіта та професійна підготовка на виробництві. Без вимог до стажу роботи.

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Навантажує і вивантажує, транспортує вручну і на візках (вагонетках), укладає вантажі, які потребують обережності (скло, пляшки, пляшки з рідиною, вогнебезпечні і отруйні речовини, добрива тощо), і пилоподібні матеріали (розсипний цемент, молоте вапно, гіпс тощо). Перевозить усі види вантажу на візках і кінною тягою. Годує, напуває коней за встановленими нормами відповідно до затвердженого розпорядку дня. Засипає насіння в бункери насінноочисних, калібрувальних, дражувальних машин, трієрів. Подає зерно на скребкові транспортери зерноочисних машин, ланцюгових транспортерів. Відносить, зав'язує або зашиває мішки. Збирає овочі вручну, сортує їх за фракціями згідно з вимогами. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: способи навантаження, вивантаження, переміщення і укладання вантажів, які потребують обережності і пиловидних матеріалів; порядок сортування вантажу; правила завантаження бункерів насінноочисних, дражувальних, калібрувальних машин, трієрів насінням, подаванням зерна в зерноочисні машини та транспортери; норми годівлі і напування, правила використання робочої худоби; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Базова загальна середня освіта або початкова загальна освіта та професійна підготовка на виробництві. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією робітника на низькокваліфікованих ручних роботах у сільському господарстві 1 розряду - не менше 0,5 року.

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Збирає овочі за допомогою засобів механізації, сортує їх за фракціями згідно з вимогами. Завантажує насінням та добривами овочесаджалки, сівалки зернові і овочеві. Контролює рівномірність висівання, садіння. Саджає розсаду овочевих культур за допомогою розсадосадильних машин. Скиртує сіно, солому. Сортує картоплю та інші коренеплоди за допомогою сортувальних пунктів, пристроїв. Закладає їх в овочесховища, тару, кагата, вкриває їх соломною, землею. Навантажує, вивантажує і транспортує вантажі, які потребують особливого поводження, на візках, вагонетках та електрокарах; способи закріплення та затарювання вантажів. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: правила навантаження, вивантаження, переміщення і укладання вантажів, які потребують особливого поводження; способи їх закріплення і затарювання; агротехніку збирання врожаю овочевих культур; технологію приготування насінневого матеріалу до висівання, садіння; підготовку до внесення добрив; правила заправки сівалок, саджалок насінням та добривами; технологію сортування овочів, картоплі, коренеплодів; норми і правила скиртування сіна, соломи; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Базова загальна середня освіта або початкова загальна освіта та професійна підготовка на виробництві. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією робітника на низькокваліфікованих ручних роботах у сільському господарстві 2 розряду - не менше 1 року.

5. РОБІТНИК ФЕРМЕРСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА¹

¹ Погоджено заступником Міністра праці та соціальної політики України від 31.07.2001 р.; погоджено заступником Міністра освіти та науки України від 22.06.2001 р.; затверджено першим заступником Міністра аграрної політики України від 03.08.2001 р.

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Самостійно виконує сільськогосподарські та меліоративні роботи на колісних тракторах класу до 20 кН включно, гусеничних тракторах класу до 30 кН включно, сільськогосподарських і меліоративних машинах, що агрегатуються з цими тракторами, включаючи бульдозери, відповідно до вимог агротехніки та агротехнології. Підготовляє, висіває, висаджує посівний та садильний матеріал (зернові, кормові, технічні, овочеві, плодово-ягідні культури тощо). Комплектує машинно-тракторні агрегати. Виконує транспортні роботи на тракторах, автомобілях категорій В і С з дотриманням правил дорожнього руху та перевезення вантажів. Проводить технічне обслуговування тракторів, автомобілів, сільськогосподарських і меліоративних машин, технологічні регулювання робочих органів сільськогосподарських і меліоративних машин та пристроїв до них. Визначає та усуває несправності тракторів, сільськогосподарських машин, автомобілів. Ремонтує, складає та регулює вузли та агрегати середньої складності сільськогосподарських машин, тракторів із заміною окремих вузлів і деталей. Проводить технічне обслуговування, ремонт, налагодження та регулювання простих машин і обладнання тваринницьких ферм та комплексів. Читає нескладні машинобудівні креслення, схеми, користується інструкціями з експлуатації машин. Готує транспортні засоби та сільськогосподарські машини до зберігання. Контролює витрати паливно-мастильних матеріалів на виконувану роботу. Оформляє первинні документи з обліку робіт на машинно-тракторних агрегатах, шляхові документи. Веде інші документи первинного бухгалтерського обліку (за умови самостійного ведення господарства). Виконує ручні та частково механізовані роботи з догляду за коровами та іншим поголів'ям великої рогатої худоби. Годує та випасає тварин, птицю. Доїть корів. Вичищає гній, прибирає приміщення. Бере участь у проведенні профілактичних заходів щодо запобігання захворюванням тварин. Сортує, пакує яйця. Зважує, навантажує та відправляє тварин на переробні підприємства. Дотримується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: правила, способи та особливості виконання сільськогосподарських і меліоративних робіт машинно-тракторними агрегатами, відповідно до вимог агротехніки та агротехнології, перевезення різноманітних вантажів; основи агротехніки і агротехнології сільськогосподарських культур; будову, принцип дії, експлуатаційні регулювання колісних тракторів класу до 20 кН включно, гусеничних тракторів класу до 30 кН включно, сільськогосподарських і меліоративних машин, основних груп механізмів автотранспортних засобів категорій В і С, обладнання тваринницьких ферм та комплексів; технологічні регулювання сільськогосподарських машин; вимоги до комплектування машинно-тракторних агрегатів для виконання механізованих робіт; ознаки та причини основних несправностей тракторів, сільськогосподарських і меліоративних машин та автомобілів, способи їх усунення; системи технічного обслуговування та ремонту тракторів, сільськогосподарських і меліоративних машин, автомобілів; особливості обслуговування машин під час застосування хімічних засобів захисту рослин; правила дорожнього руху і перевезення вантажів; вимоги до зберігання та способи захисту від корозії тракторів, автомобілів і сільськогосподарських машин; основні властивості і норми витрат паливно-мастильних матеріалів; норми виробітку; зміст і правила оформлення первинних документів щодо обліку роботи тракторів, автомобілів; основні відомості про призначення і властивості металів та їх сплавів, неметалевих матеріалів, що застосовуються для виготовлення та ремонту деталей машин; способи і правила виконання

слюсарних робіт; основи ринкової економіки та первинного бухгалтерського обліку (у разі самостійного ведення господарства); основи трудового законодавства; правила догляду, випасання тварин, доїння корів, сортування та пакування яєць; найбільш поширені захворювання тварин та основні прийоми надання ветеринарної допомоги; основні корми, вітамінні та мінеральні препарати, що застосовуються в годівлі тварин; методи вирощування та Інтенсивної відгодівлі молодняку, вимоги зоогігієни та ветеринарії, щодо утримання, догляду та годівлі тварин; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за суміжною професією 3 розряду - не менше 1 року. Кваліфікаційна атестація на право керування тракторами (категорія А), автомобілями (категорії В і С), виконання слюсарних робіт з ремонту сільськогосподарських і меліоративних машин та устаткування (3 розряд), догляду за сільськогосподарськими тваринами, птицею (3, 4 розряди), доїння корів (4 розряд). Сертифікат на право виконання робіт з внесення добрив та застосування засобів хімічного захисту рослин.

6. ТРАКТОРИСТ-МАШИНІСТ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА ²

² Погоджено першим заступником Міністра праці та соціальної політики України від 23.12.99 р.; затверджено заступником Міністра Мінагропрому України від 28.12.99 р.; погоджено заступником голови комітету України по водному господарству від 20.12.99 р. Видано Науково-методичним центром аграрної освіти Міністерства аграрної політики України 1999 року.

Керування машинами категорії А

Завдання та обов'язки. Самостійно виконує сільськогосподарські і меліоративні роботи на колісних тракторах класу до 20 кН включно, гусеничних тракторах класу до 30 кН включно, сільськогосподарських і меліоративних машинах, що агрегатуються із цими тракторами, включаючи бульдозери, відповідно до вимог агротехніки та агротехнології. Комплектує машинно-тракторні агрегати. Виконує транспортні роботи на тракторах з додержанням правил дорожнього руху та перевезення вантажів. Виконує щозмінне технічне обслуговування тракторів, сільсько-господарських і меліоративних машин, на яких працює. Визначає несправності тракторів, причіпних і начіпних знарядь та інших машин, що з ними агрегатуються, а також усуває їх. Самостійно виконує технологічні регулювання робочих органів сільськогосподарських і меліоративних машин та пристроїв до них. Читає нескладні машинобудівні креслення, схеми, користується інструкціями з експлуатації машин. Виконує під наглядом майстра-налагоджувальника з технічного обслуговування машинно-тракторного парку роботи з періодичного технічного обслуговування і ремонту тракторів цієї категорії, сільськогосподарських і меліоративних машин. Раціонально використовує паливно-мастильні, гумові технічні та інші експлуатаційні матеріали і запасні частини. Готує трактори, сільськогосподарські та меліоративні машини та знаряддя до зберігання. Виконує роботи з додержанням вимог охорони праці та охорони навколишнього середовища.

Повинен знати: правила, способи та особливості виконання сільськогосподарських і меліоративних робіт машинно-тракторними агрегатами відповідно до вимог агротехніки та агротехнології; будову, принцип дії, експлуатаційні регулювання колісних тракторів класу до 20 кН включно, гусеничних тракторів класу до 30 кН включно, технологічні регулювання сільськогосподарських і меліоративних машин, що агрегатуються з тракторами цієї категорії; вимоги до комплектування машинно-тракторних агрегатів для виконання механізованих робіт; ознаки та причини основних несправностей тракторів, сільськогосподарських і меліоративних машин та способи їх усунення; системи технічного обслуговування та ремонту тракторів, сільськогосподарських і меліоративних машин; особливості обслуговування машин у разі

застосування хімічних засобів захисту рослин; правила дорожнього руху і перевезення вантажів; правила зберігання та способи захисту від корозії тракторів, сільськогосподарських та меліоративних машин; основи організації, оплати праці та економічних відносин у сільськогосподарському виробництві; правила охорони праці під час експлуатації та обслуговування тракторів, сільськогосподарських і меліоративних машин; основні вимоги законодавства з питань охорони навколишнього середовища; основні відомості про призначення і властивості металів та їх сплавів, неметалевих матеріалів, що застосовуються для виготовлення та ремонту деталей машин; основні властивості паливно-мастильних матеріалів та охолодних рідин; способи і правила виконання слюсарних робіт; зміст і правила оформлення первинних документів щодо обліку роботи машин (облікового листа тракториста-машиніста, дорожнього листа та інших документів); норми виробітку і витрат паливно-мастильних матеріалів на виконання основних механізованих робіт; шляхи зниження собівартості виконуваних робіт, способи та засоби підвищення продуктивності праці.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта або професійно-технічне навчання за програмами підготовки тракториста-машиніста сільськогосподарського виробництва. Кваліфікаційна атестація на право керування машинами категорії А. Без вимог до стажу роботи.

Керування машинами категорії В

Завдання та обов'язки. Самостійно виконує сільськогосподарські та меліоративні роботи на колісних тракторах класу більше 20 кН, гусеничних тракторах класу більше 30 кН, сільськогосподарських і меліоративних машинах, що агрегатуються із цими тракторами, включаючи причіпні навантажувачі та бульдозери.

Повинен знати: правила, способи та особливості виконання сільськогосподарських і меліоративних робіт машинно-тракторними агрегатами відповідно до вимог агротехніки та агротехнології; будову, принцип дії, експлуатаційні регулювання колісних тракторів класу більше 20 кН, гусеничних тракторів класу більше 30 кН та технологічні регулювання сільськогосподарських і меліоративних машин, що агрегатуються з тракторами цієї категорії.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта або професійно-технічне навчання за програмами підготовки тракториста-машиніста сільськогосподарського виробництва. Кваліфікаційна атестація на право керування машинами категорії А і В. У разі професійного навчання за двома або кількома категоріями - без вимог до стажу роботи. За інших умов - стаж керування машинами категорії А - не менше 1 року.

Керування машинами категорії С

Завдання та обов'язки. Самостійно виконує сільськогосподарські роботи на самохідних зерно- і кукурудзозбиральних машинах відповідно до вимог агротехніки та агротехнології.

Повинен знати: правила, способи та особливості виконання робіт на самохідних зерно- і кукурудзозбиральних машинах відповідно до вимог агротехніки та агротехнології; шляхи та засоби запобігання втратам зерна під час збирання врожаю; будову, принцип дії та правила технічної експлуатації самохідних зерно- і кукурудзозбиральних машин.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта або професійно-технічне навчання за програмами підготовки тракториста-машиніста сільськогосподарського виробництва. Кваліфікаційна атестація на право керування машинами категорії А і С або А, В і С. У разі професійного навчання за двома або кількома категоріями - без вимог до стажу роботи. За інших умов - стаж керування машинами категорії А - не менше 1 року.

Керування машинами категорії D

Завдання та обов'язки. Самостійно виконує сільськогосподарські роботи на самохідних кормозбиральних машинах відповідно до вимог агротехніки та агротехнології.

Повинен знати: правила, способи та особливості виконання робіт на самохідних кормозбиральних машинах відповідно до вимог агротехніки та агротехнології; шляхи та засоби запобігання втратам кормів під час збирання врожаю; будову, принцип дії та правила технічної експлуатації самохідних кормозбиральних машин.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна аграрна освіта або професійно-технічне навчання за програмами підготовки тракториста-машиніста сільськогосподарського виробництва. Кваліфікаційна атестація на право керування машинами категорії A і D або A, B і D. У разі професійного навчання за двома або кількома категоріями - без вимог до стажу роботи. За інших умов - стаж керування машинами категорії A - не менше 1 року.

Керування машинами категорії E

Завдання та обов'язки. Самостійно виконує сільськогосподарські роботи на самохідних машинах для збирання коренеплодів, картоплі, овочів, фруктів та ягід відповідно до вимог агротехніки та агротехнології.

Повинен знати: правила, способи та особливості виконання робіт на самохідних машинах для збирання коренеплодів, картоплі, овочів, фруктів та ягід відповідно до вимог агротехніки та агротехнології; шляхи та засоби запобігання втратам під час збирання врожаю; будову, принцип дії та правила технічної експлуатації самохідних машин.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта або професійно-технічне навчання за програмами підготовки тракториста-машиніста сільськогосподарського виробництва в закладах освіти. Кваліфікаційна атестація на право керування машинами категорії A і E або A, B і E. У разі професійного навчання за двома або кількома категоріями - без вимог до стажу роботи. За інших умов - стаж керування машинами категорії A - не менше 1 року.

Керування машинами категорії F

Завдання та обов'язки. Самостійно виконує сільськогосподарські меліоративні та дорожньо-будівні роботи із зрошення та осушення сільськогосподарських та інших земельних угідь на самохідних меліоративних машинах із причіпними та начіпними знаряддям, що агрегатуються з ними, та дорожньо-будівних машинах, у тому числі на екскаваторах із ковшем місткістю до 0,65 куб. м включно.

Повинен знати: правила, способи та особливості виконання сільськогосподарських, меліоративних та дорожньо-будівних робіт на самохідних машинах, в тому числі на екскаваторах із ковшем місткістю до 0,65 куб. м включно, відповідно до вимог агротехніки та агротехнології; шляхи та засоби підвищення родючості ґрунтів; будову, принцип дії та правила технічної експлуатації самохідних машин.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта або професійно-технічне навчання за програмами підготовки тракториста-машиніста сільськогосподарського виробництва. Кваліфікаційна атестація на право керування машинами категорії A і F або A, B і F. У разі професійного навчання за двома або кількома категоріями - без вимог до стажу роботи. За інших умов - стаж керування машинами категорії A - не менше 1 року.

Примітки.

1. Тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва (керування машинами категорій А, В, С, D, Е, F) виконує роботи за професією слюсаря з ремонту сільськогосподарських машин та устаткування на рівні не нижче 3-го розряду або слюсаря з ремонту дорожньо-будівних машин та тракторів (керування машинами категорії F) 3-го розряду.

2. Роботи з технічної експлуатації та керування тракторами, додержання правил дорожнього руху та інші роботи, загальні для всіх категорій трактористів-машиністів сільськогосподарського виробництва і перелічені у кваліфікаційній характеристиці категорії А, виконують трактористи-машиністи сільськогосподарського виробництва всіх кваліфікаційних категорій.

3. Для роботи на нових тракторах, самохідних сільськогосподарських, меліоративних і дорожньо-будівних машинах тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва повинен пройти цільове навчання в закладах післядипломної освіти кваліфікованих робітників.

ПЕРЕЛІК

марок тракторів і самохідних машин, рекомендованих для вибору під час перевірки знань та навичок трактористів-машиністів за категоріями

Категорії тракторів і самохідних машин	Класи та марки тракторів та самохідних машин
1	2
"А" трактори колісні класу до 20 кН включно і гусеничні класу до 30 кН включно	6кН - Т-25А, Т-16М, Т-30, Т-30А, Т-30АТ 9кН - МТЗ-55, Т-40М, М-40АМ 14кН - МТЗ-50, МТЗ-52, МТЗ-80, МТЗ-82В, МТЗ-80Н, МТЗ-80ХА, МТЗ-82, МТЗ-100, МТЗ-102, ЮМЗ-6Л 20кН - МТЗ-140, МТЗ-142, Т-70С, Т-142, ЛТЗ-155 30кН - ДТ-175С, ДТ-75Н, ДТ-75Т, Т-153, Т-151, Т-150
"В" трактори колісні класу більше 20 кН і гусеничні трактори класу більше 30 кН	30кН - Т-150К 40кН - Т-4А 50кН - К-701, К-701М, Т-250 60кН - Т-130 100кН - Т170
"С" самохідні зерно- і кукурудзозбиральні машини	СК-5, СК-6, СК-10В "Ротор", "Дон-Ротор", "Дон-1500", Дон-120К, Енисей-1200, Енисей-1200Н, Енисей-1200-1, Енисей-1200Р, СКК-5 "Нива", СКП-5М "Нива", КСКУ-6
"D" самохідні кормозбиральні машини	КПС-5Б, КПС-5Б-1, Е-303, КСК-100А-І, Дон-680, Е-281С, Е-282, КСГ-Ф-70, "Полесьє-3000", КСК-100А
"Е" самохідні корене-, картопле- і овочезбиральні машини	Коре КС-60, РКМ-6, РКМ-4, МКК-6, СПС-4, 2А, РКС-4, РКС-6, 6-ОРЦС-М картоплезбиральні КСК-4-А-1 овочезбиральні МУК-1, 8, СКТ-2А, КТУС-200, БК-3Ф
"F" самохідні меліоративні і дорожньо-будівні машини, у т. ч. екскаватори з ковшем	Екскаватори ЭО-2621, ЭО-304, ЭО-2233, ЭО-2625, ПЭА-1А Бульдозери ТЗ-42, ТЗ-42Г, ТЗ-43, ТЗ-101, ТЗ-104, ТЗ-17, ТЗ-18, ТЗ-19, ТЗ-53, ТЗ-54, ТЗ-28, ТЗ-109

місткістю до 0,65 куб. м включно	Скрепери ТЗ-30, ТЗ-33, ТЗ-111, ТЗ-12, ТЗ-20, ТЗ-77, ТЗ-87 Причіпні грейдери ТЗ-6, ТЗ-1, ТЗ-58, ТЗ-99 Машини для корчування та збирання каміння ТП-3, К-15, ТП-8 Машини і знаряддя для первинного оброблення землі ПБН-75, ПБН-6-50, ПБН-30-50, ПБН-100А Кущорізи КП-4А, ДП-4, ДП-24, МТП-13, МТП-43 Розпушувачі ТП-5С, ТП-22С, ТП-9С Каналокопачі і каналоочисні машини Т-716, Т-267А, КМ-1400М, МК-16 Машини для вирівнювання полів Т-719, П-4, П-2, 8, ПА-3
-------------------------------------	--

ПЕРЕЛІК

професій, передбачених цим розділом, із зазначенням їх назв за випуском 00 ЕТКС видання 1990 р.

№ пор.	Професії, вміщені в цьому розділі	Діапазон розрядів	Професії за випуском 00 ЕТКС видання 1990 р.	Діапазон розрядів
1	2	3	4	5
1.	Заготівельник продуктів і сировини	3	Заготовитель продуктов и сырья	-
2.	Контролер технічного стану автотранспортних засобів (сільсько- та лісгосподарські установки)	5	Новая профессия	
3.	Майстер-налагоджувальник з технічного обслуговування машинно-тракторного парку	6	Новая профессия	
4.	Робітник на низько-кваліфікованих роботах у сільському господарстві	1 - 3	Новая профессия	
5.	Робітник фермерського господарства	4	Новая профессия	-
6.	Тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва	Категорії А, В, С, D, E, F	Тракторист-машинист сельскохозяйственного производства	2 - 6

ПЕРЕЛІК

професій, передбачених випуском 00 ЕТКС видання 1990 р., із зазначенням їх назв за цим розділом

№ пор.	Професії за випуском 00 ЕТКС видання 1990 р.	Діапазон розрядів	Професії, вміщені в цьому розділі	Діапазон розрядів

1.	Заготовитель продуктов и сырья	-	Заготівельник продуктів і сировини	3
----	--------------------------------	---	------------------------------------	---

РОСЛИННИЦТВО. ОВОЧІВНИЦТВО. САДІВНИЦТВО

КВАЛІФІКАЦІЙНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ

КЕРІВНИКИ

1. ГОЛОВНИЙ АГРОНОМ

Завдання та обов'язки. Здійснює організаційно-технологічне керівництво галуззю рослинництва. Організовує розроблення і освоєння науково обґрунтованих систем землеробства, виконання заходів з інтенсифікації виробництва в галузі, ефективного використання землі, основних фондів, трудових і матеріальних ресурсів, упровадження інтенсивних технологій вирощування сільськогосподарських культур та підвищення їх ефективності з метою збільшення виробництва і поліпшення якості продукції, зниження її собівартості і витрат на одиницю продукції, зростання продуктивності праці і виконання на цій підставі планів та завдань з виробництва і продажу продукції рослинництва. Забезпечує розроблення і упровадження агротехнічних та організаційно-економічних заходів, спрямованих на підвищення родючості ґрунту, зміцнення зернового господарства, створення міцної кормової бази для тваринництва. Організовує вдосконалення технологій вирощування зернових та інших сільськогосподарських культур, проведення сільськогосподарських робіт у найоптимальніші строки і на високому агротехнічному рівні. На підставі вивчення біологічних особливостей вирощуваних культур, сортів, властивостей фунту, кліматичних умов розробляє і впроваджує науково обґрунтовані системи сівозмін, захисту ґрунту від ерозії, його обробітку, застосування добрив, захисту посівів від шкідників, хвороб і бур'янів. Організовує проведення меліорації земель, забезпечує раціональне використання земельного фонду, машинно-тракторного парку, палива і засобів хімізації. Організовує роботу з насінництва, розмноження районованого, перспективного і дефіцитного насіння, прискореного проведення сортозміни та сортооновлення, забезпечення господарства високоякісним сортовим насінням і правильного його застосування. Бере участь у розробленні перспективних і річних планів розвитку господарства та госпрозрахункових завдань підрозділам. Розробляє технологічні карти, виробничі програми і робочі плани з рослинництва. Контролює якість і своєчасність проведення сільськогосподарських робіт, використання техніки, якість продукції, що виробляється, затрати праці і матеріально-грошових коштів у галузі, вживає заходів для запобігання збиткам. Бере участь у складанні розрахунків і заявок на придбання мінеральних добрив, машин, устаткування та інших матеріально-технічних засобів для рослинництва, у розгляді і виборі проектів будівництва виробничих об'єктів та споруд для галузі та в приймальних комісіях з уведення їх в експлуатацію. Підготовляє і укладає договори продажу продукції рослинництва. Забезпечує розроблення і упровадження заходів з наукової організації праці, атестації та раціоналізації робочих місць. Проводить роботу з розвитку і упровадження системи контролю за використанням матеріально-технічних засобів, науково обґрунтованих норм виробітку, ефективного застосування чинних положень про оплату і стимулювання праці, пропаганди і упровадження досягнень науки і передового досвіду. Організовує роботу з ведення книги історії полів, земельної шнурової книги та інших облікових документів, своєчасного складання звітів і подання їх до органів вищого рівня. Бере участь в організації підготовки, підвищення кваліфікації і переатестації кадрів. Контролює роботу відділків, сільськогосподарських ділянок у галузі рослинництва, керує агрономічною службою. Встановлює раціональні виробничо-економічні зв'язки галузі рослинництва з обслуговуючими та переробними підприємствами (організаціями) АПК. Контролює

додержання працівниками рослинництва виробничої і трудової дисципліни, правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту. Забезпечує виконання законодавства про охорону навколишнього природного середовища.

Повинен знати: закони, постанови, накази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування з питань агропромислового комплексу, виробничої діяльності підприємства; інтенсивні технології сільськогосподарського виробництва, селекцію і насінництво, біологічні особливості культурних рослин та агротехніку їх вирощування; досягнення науки і передовий досвід роботи вітчизняних і зарубіжних підприємств у галузі рослинництва; економіку, організацію виробництва, праці й управління; економічні методи управління в ринкових умовах господарювання; чинні положення про оплату праці й основи її нормування; чинні стандарти на продукцію рослинництва; земельне і трудове законодавство; правила експлуатації і можливість застосування сучасних ЕОМ персонального користування в агрономічній роботі; законодавство про охорону навколишнього природного середовища; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж агрономічної роботи: для магістра - не менше 2 років, спеціаліста - не менше 3 років.

2. ГОЛОВНИЙ АГРОНОМ ІЗ ЗАХИСТУ РОСЛИН

Завдання та обов'язки. Здійснює організаційно-технологічне керівництво роботою з боротьби зі шкідниками, хворобами сільськогосподарських рослин і бур'янами, що проводиться на підприємствах. Виявляє разом із представниками станції захисту рослин динаміку чисельності й розвитку основних шкідників та хвороб сільськогосподарських культур. Подає пропозиції щодо укладання угод з господарствами на виконання заходів із захисту рослин. Розробляє річні та календарні плани заходів із захисту рослин і забезпечує їх виконання. Організовує роботи з наземного обслуговування авіації в разі застосування засобів захисту рослин, забезпечує своєчасне надходження в господарства запланованих пестицидів та їх правильне використання. Забезпечує раціональне комплектування агрегатів, визначає оптимальний режим їх роботи. Бере участь у роботі комісії для визначення якості виконаних робіт із захисту рослин. Організовує зберігання машин для захисту рослин відповідно до вимог держстандартів і технічних умов. Контролює виконання заходів із захисту рослин у господарствах. Забезпечує упровадження досягнень науки і передового досвіду із захисту рослин від шкідників, хвороб та бур'янів. Бере участь у розробленні та впровадженні заходів з наукової організації праці, ефективного використання чинних положень про оплату праці, досягнень науки і передового досвіду. Організовує підготовку та перепідготовку кадрів масових професій із захисту рослин. Бере участь в атестації і раціоналізації робочих місць. Налагоджує раціональні виробничо-економічні зв'язки з обслуговуваними господарствами. Контролює додержання правил охорони навколишнього природного середовища, правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту під час роботи із хімічними засобами захисту рослин.

Повинен знати: закони, постанови, накази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування з питань агропромислового комплексу, захисту рослин; наукові основи економіки праці, організації виробництва й управління; правила експлуатації і можливості застосування сучасних ЕОМ персонального користування в агрохімічній роботі; вітчизняні та зарубіжні досягнення науки і передового досвіду в галузі; методи і засоби боротьби зі шкідниками та хворобами; технологію обробки сільськогосподарських культур і насіння пестицидами; трудове законодавство; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж агрономічної роботи: для магістра - не менше 2 років, спеціаліста - не менше 3 років.

3. ГОЛОВНИЙ АГРОХІМІК

Завдання та обов'язки. Здійснює організаційно-технологічне керівництво роботами з ефективного застосування добрив і засобів хімізації в сільському господарстві. Організовує та бере участь у проведенні аналізів мінеральних та органічних добрив, хімічних меліорантів і торфу, у проведенні польових дослідів з добривами. Визначає потребу в матеріально-технічних засобах, спецодязі і засобах індивідуального захисту. Контролює якість та своєчасне виконання аналізів. Веде встановлену документацію, облік і звітність. Бере участь у складанні перспективних і річних планів хімізації, в укладанні договорів з господарствами і в розробленні виробничих програм, забезпечує їх виконання. Установлює раціональні виробничо-економічні зв'язки з обслуговуваними господарствами. Бере участь у розробленні проектно-кошторисної документації з ефективного застосування мінеральних і органічних добрив, із хімічної меліорації ґрунтів. Вивчає передовий досвід, нові методи аналізу і сприяє впровадженню їх у виробництво. Бере участь у розробленні і впровадженні заходів з розвитку наукової організації праці, ефективного застосування чинних положень про оплату праці. Організовує роботу з атестації і раціоналізації робочих місць. Контролює і забезпечує додержання правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту, виробничої та трудової дисципліни.

Повинен знати: закони, постанови, накази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування з питань агропромислового комплексу; накази та розпорядження, що стосуються виробничої діяльності; агрохімію, технологію транспортування, зберігання і внесення добрив; методи аналізу добрив; стандарти на добрива; наукові основи ринкової економіки, праці, організації виробництва й управління; правила експлуатації і можливості застосування ЕОМ персонального користування; трудове законодавство; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи в агрохімії: для магістра - не менше 2 років, спеціаліста - не менше 3 років.

4. ГОЛОВНИЙ БІОЛОГ

Завдання та обов'язки. Здійснює організаційне і методичне керівництво з виробництва і застосування біологічних засобів захисту рослин, визначення рівня гібридності насіння. Визначає потребу в біологічних засобах захисту рослин, їх асортимент, організовує облік корисних ентомофагів у природних умовах, підтримку й оновлення чистих маточних культур корисних комах і мікроорганізмів, заявки на промислові біопрепарати та забезпечує їх раціональне застосування в господарствах. Вивчає, пропагує та впроваджує досягнення науки і передовий досвід вирощування сільськогосподарських культур без застосування хімічних засобів, прогресивні технології виробництва і ефективні біологічні засоби захисту рослин. Бере участь у виконанні завдань науково-методичних розробок. Вивчає біологічні особливості вирощування рослин. Узагальнює результати проведених обстежень сільськогосподарських культур на виявлення зараженості хворобами та шкідниками, визначає їх шкідливість, готує висновки і допомагає організувати розроблення ефективних заходів боротьби з ними. Контролює додержання працівниками правил охорони навколишнього природного середовища, правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: закони, постанови, накази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування з питань агропромислового комплексу та біологічного захисту рослин; ентомологію та фітопатологію; технологію виробництва мікроорганізмів; морфологічні особливості основних видів шкідників, біологію їх розвитку, стандарти на них; методичні та нормативні документи з державного контролю за рівнем гібридності, типовості насіння, насінництва, заготівлі, зберігання, використання і реалізації гібридного насіння та батьківських форм; основні положення державних і міжнародних стандартів та методи визначення рівня гібридності, типовості насіння; основи сучасного економічного механізму виробництва й управління; матеріали, що визначають напрям розвитку біологічного захисту рослин і народного господарства в цілому; селекцію сільськогосподарських культур і сортовивчення; чинне законодавство з охорони навколишнього природного середовища, трудове і земельне законодавство; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професійним спрямуванням: для магістра - не менше 2 років, спеціаліста - не менше 3 років.

5. ГОЛОВНИЙ ҐРУНТОЗНАВЕЦЬ

Завдання та обов'язки. Здійснює організаційно-технологічне керівництво в об'єднанні і в сільськогосподарських формуваннях району. Розробляє заходи з підтримання й підвищення родючості ґрунтів у господарствах і забезпечує їх виконання. Організовує і бере участь в агрохімічному обстеженні сільськогосподарських угідь обслуговуваної зони, відбиранні зразків ґрунтів для аналізу. Контролює якість і своєчасність виконання аналізів. Вивчає і впроваджує у виробництво досягнення науки, передовий досвід та нові методи аналізу ґрунтів. Сприяє впровадженню наукової організації праці, ефективному застосуванню чинних положень про оплату праці. Веде встановлену документацію, облік та звітність. Бере участь в укладенні договорів з господарствами, розробленні виробничих програм, у складанні агрохімічних картограм. Контролює додержання правил охорони навколишнього природного середовища, правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: закони, постанови, накази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування з питань агропромислового комплексу і ґрунтознавства; агрохімію, методи відбирання зразків ґрунтів та їх аналізу; основи ринкової економіки, управління, нормування, організації та оплати праці; правила експлуатації й можливості застосування сучасних ЕОМ персонального користування в агрономічній роботі; трудове та земельне законодавство; правила охорони навколишнього природного середовища; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професійним спрямуванням: для магістра - не менше 2 років, спеціаліста - не менше 3 років.

6. ГОЛОВНИЙ МЕЛІОРАТОР

Завдання та обов'язки. Здійснює керівництво виконанням меліоративних і культуртехнічних робіт у господарстві, об'єднанні, управлінні. Розробляє та впроваджує заходи з ефективного використання меліорованих земель, прогресивні технології та передовий досвід зрошування сільськогосподарських культур з метою підвищення врожайності, зростання продуктивності праці, зниження витрат на виробництво продукції рослинництва. Організовує раціональне використання водних ресурсів господарства, об'єднання. Бере участь у розробленні перспективних і річних планів використання меліорованих земель, а також технологічних карт

та госпрозрахункових завдань підрозділам. Складає план водокористування, графіки зрошування сільськогосподарських культур і контролює їх виконання. Керує підрозділами, які проводять меліоративні та культуртехнічні роботи, експлуатують і ремонтують меліоративну мережу та гідротехнічні споруди. Забезпечує необхідний режим зрошування полів згідно з розробленими графіками, а на осушених землях - необхідний режим осушування, який забезпечує оптимальну вологість ґрунту. Бере участь у складанні планів з будівництва, реконструкції та капітальних ремонтів зрошувальних, осушувальних та обводнювальних систем, проведення культуртехнічних робіт на землях, що не потребують осушення, і контролює їх виконання. Бере участь у розробленні проектно-кошторисної документації на ремонт внутрішньогосподарської зрошувальної, осушувальної та обводнювальної мереж, залучає до її розробки спеціалізовані проектні організації та контролює їх роботу. Забезпечує своєчасний та якісний ремонт і очищення внутрішньогосподарської меліоративної мережі з метою підтримання її постійної технічної справності. Бере участь у прийманні в експлуатацію меліорованих земель, а також робіт з докорінного поліпшення земель, капітального планування полів та культуртехніки. Забезпечує збереження меліоративної мережі та гідротехнічних споруд, контролює правильність зберігання й експлуатацію меліоративних машин і зрошувальної техніки, Забезпечує виконання вимог законодавства з охорони навколишнього природного середовища. Здійснює роботу з упровадження наукової організації праці, науково обґрунтованих норм виробітку. Забезпечує ефективне застосування чинних положень про оплату праці. Пропагує та впроваджує досягнення науки і передового досвіду, сприяє розвитку винахідництва та раціоналізації. Забезпечує раціональну організацію виробничо-економічних зв'язків з меліоративними підприємствами й організаціями в умовах ринкової економіки. Контролює ведення відповідного обліку та звітності. Бере участь в організації підготовки та підвищення кваліфікації кадрів. Контролює дотримання робітниками виробничої і трудової дисципліни, державних та галузевих стандартів, правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: закони, постанови, накази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування з питань агропромислового комплексу та меліорації земель; технологію проведення меліоративних та культуртехнічних робіт; машини і устаткування служби; досягнення науки та передового вітчизняного і зарубіжного досвіду в галузі здійснення меліоративних і культуртехнічних робіт та використання меліорованих земель; основи ринкової економіки, організацію виробництва, праці, управління; чинні положення про оплату праці і основи її нормування; земельне, водне та трудове законодавство; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту; законодавство з охорони навколишнього природного середовища.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професійним спрямуванням: для магістра - не менше 2 років, спеціаліста - не менше 3 років.

7. ЗАВІДУВАЧ КАБІНЕТУ (АГРОХІМІЧНОГО)

Завдання та обов'язки. Здійснює керівництво роботою агрохімічного кабінету. Забезпечує відбір і підготовку проб ґрунту, кормів, продукції рослинництва, мінеральних і органічних добрив, вапнякових матеріалів та іншої хімічної продукції, яку постачають сільському господарству. Організовує проведення фунтової, тканинної і листової діагностики мінерального живлення сільськогосподарських культур з метою з'ясування потреби і коригування доз добрив під час основного внесення і підживлення, визначення вмісту нітратів, нітритів та їх сполук у кормах і сільськогосподарській продукції. Контролює забруднення фунтів, кормів і рослинної продукції шкідливими домішками тощо. Контролює визначення якості мінеральних та органічних добрив, хімічних меліорантів, кормових добавок і консервантів. Організовує визначення в кормах і продукції рослинництва масової частки

гігроскопічної та загальної вологи, каротину, сирі клітковини, сирого жиру, азоту, фосфору, кальцію, вуглеводнів, мікроелементів, амінокислот і вітамінів. Забезпечує проведення аналізу одержуваних хімічних засобів захисту рослин, протруювачів насіння, регуляторів росту рослин. Здійснює апробацію нових методик хімічного аналізу, стандартів, методів випробування, способів атестації приладів і устаткування. Організовує вивчення і упровадження передового вітчизняного і зарубіжного досвіду із хімізації сільськогосподарського виробництва. Організовує навчання фахівців і механізаторів з питань застосування засобів хімізації сільського господарства. Забезпечує своєчасне і правильне складання звітності про роботу агрохімічного кабінету. Керує діяльністю працівників агрохімічного кабінету. Контролює додержання працівниками трудової та виробничої дисципліни, правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: закони, постанови, накази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування з питань агропромислового комплексу; норми, стандарти, граничне допустимі концентрації, інструкції та інші нормативно-технічні документи до виконання аналітичних робіт; устаткування лабораторії, правила його технічної експлуатації; методи апробації нових методик хімічного аналізу, випробування, способи атестації приладів і устаткування; програми підвищення кваліфікації кадрів з питань застосування засобів хімізації сільського господарства; питання матеріального забезпечення і фінансування кабінету; трудове законодавство; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту під час роботи з пестицидами.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр або молодший спеціаліст). Стаж роботи за фахом - не менше 1 року.

8. ЗАВІДУВАЧ ПОЛЯ (ЗНЕШКОДЖУВАННЯ ТА КОМПОСТУВАННЯ, ДОСЛІДНОГО)

Завдання та обов'язки. Організовує роботу на полі (знешкоджування та компостування, дослідного). Складає календарні (робочі) плани проведення робіт. Забезпечує виконання робіт відповідно до вимог державних стандартів, сучасних технологій, методик. Контролює агротехнічні способи виконання робіт. Вивчає і впроваджує нові методи виконання робіт. Визначає потребу і подає заявки на придбання устаткування, матеріалів, інвентарю, спецодягу тощо. Веде встановлену документацію, облік і звітність. Добирає і розставляє кадри робітників та спеціалістів, проводить організаційну та виховну роботу в колективі. Контролює додержання працівниками трудової та виробничої дисципліни, правил охорони навколишнього природного середовища, правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: закони, постанови, накази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування з питань агропромислового комплексу, виробничої діяльності; державні стандарти на добрива; технологічні вимоги проведення робіт (знешкоджування та компостування, дослідних), досягнення науки і передовий досвід у цій галузі; основи ринкової економіки, організації виробництва, праці та управління; основи земельного і трудового законодавства; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр або молодший спеціаліст). Стаж роботи за фахом - не менше 1 року.

9. ЗАВІДУВАЧ РОЗСАДНИКА (РОЗПЛІДНИКА)

Завдання та обов'язки. Керує виробничо-господарською діяльністю розсадника (розплідника). Розробляє перспективні і поточні бізнес-плани виробничої діяльності розсадника (розплідника). Забезпечує виконання робіт з догляду (утримання) за саджанцями (маточного

поголів'я і молодняку). Організовує вирощування саджанців. Забезпечує відповідність продукції розсадника (розплідника) вимогам чинних стандартів на цю продукцію. Організовує облік і звітність про виробничу діяльність розсадника (розплідника). Забезпечує впровадження передової техніки і технології, ефективне використання матеріальних і трудових ресурсів. Організовує забезпечення устаткуванням, інвентарем, матеріалами тощо. Вивчає і впроваджує передовий вітчизняний і зарубіжний досвід організації робіт у розсадниках (розплідниках). Забезпечує ефективне використання механізмів і устаткування. Організовує роботу з розвитку раціоналізації та винахідництва. Контролює дотримання працівниками трудової і виробничої дисципліни, правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту. Керує працівниками розсадника (розплідника).

Повинен знати: закони, постанови, накази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування з питань агропромислового комплексу, виробничо-господарської діяльності розсадника (розплідника); технологію вирощування (розведення) різних видів саджанців (тварин); чинні стандарти на продукцію та вимоги споживачів до її якості; вітчизняний і зарубіжний досвід організації робіт у розсадниках (розплідниках); економіку, організацію виробництва, праці й управління; чинні положення про оплату праці, форми матеріального і морального заохочення працівників; основи трудового законодавства; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр або молодший спеціаліст). Стаж роботи за фахом - не менше 1 року.

10. ЗАВІДУВАЧ СТАНЦІЇ ЗАХИСТУ РОСЛИН

Завдання та обов'язки: Організовує роботу із захисту рослин від шкідників, хвороб та бур'янів. Здійснює державний контроль за своєчасним і якісним вжиттям рекомендованих заходів із захисту рослин усіма землевласниками і землекористувачами, а також за додержанням ними чинних регламентів та правил зберігання, перевезення, застосування хімічних та біологічних засобів захисту рослин. На підставі заявок сільськогосподарських підприємств з урахуванням прогнозу щодо появи і розвитку шкідників, хвороб рослин і забрудненості фактичного фітосанітарного стану полів сільськогосподарських культур визначає та забезпечує потребу обслуговуваної зони в хімічних, біологічних засобах захисту рослин і в техніці з їх застосування. Забезпечує високоефективне використання й збереження основних фондів, іншого державного майна, що перебуває в користуванні станції. Організовує розроблення найбезпечніших і найефективніших методів боротьби зі шкідниками, хворобами та бур'янами, відповідно до місцевих умов, пропагує їх упровадження в сільськогосподарське виробництво. Контролює та забезпечує раціональне використання хімічних та біологічних засобів захисту рослин, наземних машин та іншої техніки. Сприяє впровадженню прогресивних форм організації та оплати праці, науково обґрунтованих норм, проведенню атестації і раціоналізації робочих місць у підрозділах, що здійснюють роботи із захисту рослин. Вивчає досягнення науки і передовий досвід із захисту рослин. Організовує навчання кадрів, підготовку і перепідготовку спеціалістів сільськогосподарських підприємств з питань захисту сільськогосподарських культур від шкідників, хвороб та бур'янів. Контролює додержання працівниками трудової та виробничої дисципліни, правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: закони, постанови, накази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування; методи сортовипробування на держстанціях та сортодільницях; ентомологію, фітопатологію; методи і способи боротьби зі шкідниками, хворобами та бур'янами; біологічні особливості культурних рослин та агротехніку їх вирощування; технологію обробки сільськогосподарських культур та

насіннєвого матеріалу пестицидами та біопрепаратами; вимоги до технології під час зберігання, транспортування та застосування хімічних, біологічних засобів; стандарти на засоби захисту рослин; земельне та трудове законодавство, законодавство з охорони навколишнього природного середовища; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за фахом - не менше 2 років.

11. ЗАВІДУВАЧ СТАНЦІЇ НАСІННИЦЬКОЇ

Завдання та обов'язки. Здійснює загальне керівництво насінницькою станцією. Організовує і контролює сортооновлення та сортозміну в районах, закріплених за станцією, у відповідності до прийнятої системи насінництва, розмноження репродукційного насіння районованих сортів. Здійснює керівництво організацією виробництва сортового насіння в насінницьких господарствах у обсягах, що забезпечують проведення планової сортозміни (сортооновлення). Виконує державні програми випробування нових сортів, розробляє рекомендації товаровиробникам для ефективного використання сортових ресурсів. Удосконалює методики державного випробування сортів рослин. Забезпечує агрохімічне обслуговування насінницьких господарств, заготовляє, очищає, розподіляє насіння. Проводить заходи із зниження затрат праці, собівартості та підвищення економічної ефективності виробництва насіння в насінницьких господарствах, на станціях. Разом зі спеціалістами вивчає та впроваджує передовий досвід у насінницьких господарствах, закріплених за станцією в галузі сортовипробування. Проводить добір та розстановку кадрів. Забезпечує високоефективне використання і збереження земельних ресурсів, основних фондів, іншого державного майна, що перебуває в користуванні станції. Контролює дотримання працівниками правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: закони, постанови, накази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування; методи сортовипробувань; біологічні особливості культурних рослин та агротехніку їх вирощування; землеробство, агрохімію, насінництво; чинні показники якості основних сортів; методичні, нормативні та інші керівні матеріали з організації насінництва, заготівлі, очищення, зберігання і реалізації сортового насіння; основи ринкової економіки, організації виробництва праці й управління; основи трудового законодавства; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за фахом на посадах керівників нижчого рівня - не менше 2 років.

12. КЕРУЮЧИЙ ДІЛЬНИЦЕЮ (СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЮ)

Завдання та обов'язки. Здійснює керівництво виробничо-господарською діяльністю дільниці. Бере участь у розробленні бізнес-планів, планових завдань з виробництва і продажу сільськогосподарських продуктів і забезпечує їх виконання. Забезпечує проведення заходів з ефективного використання землі, трудових і матеріальних ресурсів, техніки, виробничих приміщень та інших засобів виробництва. Вивчає і впроваджує вітчизняний та зарубіжний досвід вирощування сільськогосподарської продукції, упроваджує інтенсивні технології виробництва в галузях, підпорядкованих дільниці, науково обґрунтованих систем добрив, з метою підвищення врожайності сільськогосподарських культур і продуктивності тварин, зростання продуктивності праці і зниження собівартості продукції. Організовує упровадження заходів з наукової організації праці і підвищення її ефективності. Забезпечує упровадження науково обґрунтованих норм виробітку, ефективного застосування чинного положення з оплати праці. Організовує планування, облік і складання встановленої звітності про господарську

діяльність ділянки. Бере участь в організації підготовки і підвищенні кваліфікації кадрів. Організовує житлово-побутове обслуговування працівників. Контролює додержання працівниками виробничої і трудової дисципліни, правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: закони, постанови, накази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування з питань агропромислового комплексу; технологію сільськогосподарського виробництва; досягнення науки, вітчизняний та зарубіжний досвід сільськогосподарського виробництва; економіку, організацію виробництва, праці й управління; чинні положення з оплати праці і основи її нормування; чинні стандарти на сільськогосподарську продукцію; земельне і трудове законодавство; правила експлуатації і можливості застосування сучасних ПЕОМ; трудове законодавство; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту; законодавство з охорони навколишнього природного середовища.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Стаж роботи за фахом у сільському господарстві - не менше 2 років.

13. НАЧАЛЬНИК ВИПРОБУВАЛЬНОЇ СТАНЦІЇ

Завдання та обов'язки. Керує виробничо-господарською діяльністю випробувальної станції і відповідає за роботу з оцінки якості випробуваних сортів зернових, технічних, кормових, овочевих, плодових та інших культур. Бере участь у розробленні перспективних і поточних завдань діяльності станції. Здійснює керівництво роботами з оцінки якості сортів різних сільськогосподарських культур. Забезпечує визначення борошномельних, хлібопекарських, круп'яних, пивоварних, консервних та інших якостей. На підставі проведених аналізів затверджує висновок про ступінь придатності культури даного сорту як сировини для переробних галузей промисловості. Забезпечує ефективне використання основних засобів і лабораторного устаткування, необхідні умови праці. Координує роботу фахівців і служб станції. Добирає і розставляє кадри робітників і фахівців. Проводить організаційну та виховну роботу в колективі станції. Забезпечує підвищення кваліфікації працівників, навчання безпечним методам роботи. Забезпечує ведення обліку і звітності за встановленими формами. Спільно із фахівцями впроваджує передовий досвід з оцінки якості сортів різних сільськогосподарських культур. Затверджує заявки на матеріально-технічні засоби, спецодяг тощо. Контролює додержання працівниками правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту, трудової і виробничої дисципліни, правил внутрішнього розпорядку.

Повинен знати: закони, постанови, накази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування з питань агропромислового комплексу; основні положення державного сортовипробування; методики оцінки якості і технологію зберігання й переробки зернових, овочевих, плодових, технічних та інших сільськогосподарських культур; чинні стандарти та основні види показників якості сортів і методи їх контролю; основи ринкової економіки, організацію виробництва, праці й управління, аналіз господарської діяльності; трудове законодавство; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Післядипломна освіта в галузі управління. Стаж роботи за фахом на посадах керівників нижчого рівня - не менше 5 років.

14. НАЧАЛЬНИК МЕХАНІЗОВАНОГО ЗЕРНОСХОВИЩА

Завдання та обов'язки. Керує виробничо-господарською діяльністю зерносховища. Забезпечує своєчасне і якісне виконання робіт із приймання зерна з автомобільного, залізничного та водного транспорту, формування партій зерна за технологічними якість, розміщення його залежно від якості, зберігання, обробку, сушіння, підготовку млинних партій згідно з державними стандартами (на примлинових елеваторах), відпускання зерна в переробку, відвантаження на залізничний водний та автомобільний транспорт, повне збереження зерна і не допускає його псування, забезпечує правильну експлуатацію устаткування та інших основних засобів на зерносховищі й виконання графіків їх ремонту, безпечні умови праці, упровадження заходів з підвищення продуктивності праці і рівня рентабельності виробництва, зниження трудомісткості робіт та ліквідації втрат у виробництві. Очолює роботи з атестації й раціоналізації робочих місць, удосконалення організації процесу праці, технології виробництва, механізації та автоматизації на виробничому зерносховищі. Організовує планування, облік і складання звітності про виробничу діяльність зерносховища, роботу з поліпшення нормування праці, правильного застосування форм і систем оплати праці та матеріального стимулювання, узагальнення й поширення передових способів та методів праці, розвитку раціоналізації й винахідництва. Координує роботу майстрів зерносховища. Добирає кадри робітників і фахівців й раціонально розставляє їх по робочих місцях. Проводить інструктаж із безпечного ведення робіт. Контролює додержання працівниками трудової та виробничої дисципліни, правил і норм з охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: закони, постанови, накази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування з питань агропромислового комплексу, виробничо-господарської діяльності зерносховища; правила організації й проведення технологічного процесу на елеваторах та хлібоприймальних підприємствах; державні й галузеві стандарти на зерно та насіння інших культур; перспективи технологічного розвитку елеваторної промисловості; передовий досвід зберігання й обробки зерна; устаткування зерносховища та правила його експлуатації; положення про атестацію й раціоналізацію робочих місць; методи госпрозрахунку; чинні положення з оплати праці й форми матеріального стимулювання; основи ринкової економіки, організації праці, виробництва й управління; трудове законодавство; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Післядипломна освіта в галузі управління. Стаж роботи за фахом на посадах керівників нижчого рівня - не менше 5 років.

ПРОФЕСІОНАЛИ

1. АГРОНОМ

Завдання та обов'язки. Здійснює організаційно-технологічне керівництво в галузі рослинництва. З огляду на конкретні виробничо-екологічні умови проводить роботу з упровадження й освоєння науково обґрунтованої системи землеробства та подальшої інтенсифікації рослинництва з метою збільшення виробництва і підвищення якості продукції рослинництва. Організовує виконання заходів з підвищення врожайності сільськогосподарських угідь, родючості ґрунтів, раціонального використання робочої сили, сільськогосподарської техніки, правильного застосування органічних та мінеральних добрив, пестицидів, регуляторів росту рослин. Бере участь у розробленні технологічних карт сільськогосподарських культур. Веде книгу історії полів. Упроваджує інтенсивну технологію і передовий досвід вирощування сільськогосподарських культур, заготівлі, реалізації і зберігання продукції землеробства. Бере участь у розробленні річних та перспективних планів і завдань розвитку рослинництва і забезпечує їх виконання. Визначає терміни та порядок

проведення всіх сільськогосподарських робіт у рослинництві. Бере участь в організації реалізації продукції рослинництва в умовах ринкової економіки. Веде технічну документацію, організовує ведення обліку і встановленої звітності. Бере участь у проведенні атестації і раціоналізації робочих місць. Контролює додержання робітниками правил охорони навколишнього природного середовища, правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: закони, постанови, накази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування з питань агропромислового комплексу та виробничої діяльності в галузі рослинництва; агротехніку і передову технологію вирощування сільськогосподарських культур; насінництво, системи добрив, методи захисту рослин від шкідників, хвороб та бур'янів; стандарти на товарну продукцію рослинництва; досягнення науки і передовий досвід у галузі рослинництва; основи ринкової економіки, організації виробництва, праці й управління; основи трудового і земельного законодавства; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги.

Провідний агроном: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професією агронома I категорії - не менше 2 років.

Агроном I категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістра спеціаліст). Для магістра - без вимог до стажу роботи, спеціаліста - стаж роботи за професією агронома II категорії - не менше 2 років.

Агроном II категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Стаж роботи за професією агронома - не менше 1 року.

Агроном: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Без вимог до стажу роботи.

2. АГРОНОМ АЕРОДРОМУ

Завдання та обов'язки. Здійснює організаційно-технологічне керівництво з догляду за рослинним покривом аеродрому в стані, необхідному для виконання робочих польотів. Організовує роботу з обробітку ґрунту, забезпечує посівним матеріалом, добривами, засобами захисту рослин від хвороб та шкідників. Визначає оптимальні терміни сівби, проведення агрономічних заходів з догляду за посівами. Здійснює своєчасне скошування травостою з метою отримання високоякісного трав'яного покриву аеродрому. Розроблює та здійснює заходи з інтенсифікації робіт з обслуговування аеродромного поля, ефективного використання основних засобів, трудових і матеріальних ресурсів, упровадження досягнень науки і передового досвіду з метою підвищення якості аеродромного поля, продуктивності праці обслуговуючого персоналу, виконання на цій основі планів роботи аеродрому з обслуговування всіх господарств регіону із захисту рослин від хвороб та шкідників і внесення мінеральних добрив. Організовує заготівлю насіння трав, використання скошеної зеленої маси. Веде агрономічну документацію. Бере участь в атестації і раціоналізації робочих місць. Контролює додержання правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: закони, постанови, накази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування з питань виробничої діяльності; землеробство, агротехніку та технологію вирощування злакових культур, їх біологічні особливості; основи захисту рослин та системи добрив; методи збереження та підвищення родючості ґрунтів; чинні положення про оплату праці, організацію, нормування;

досягнення науки і передового досвіду в галузі рослинництва; основи ринкової економіки, організації виробництва та управління, основи трудового та земельного законодавства; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги.

Провідний агроном аеродрому: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професією агронома аеродрому I категорії - не менше 2 років.

Агроном аеродрому I категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Для магістра - без вимог до стажу роботи, спеціаліста - стаж роботи за професією агронома аеродрому II категорії - не менше 2 років.

Агроном аеродрому II категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Стаж роботи за професією агронома аеродрому - не менше 1 року.

Агроном аеродрому: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Без вимог до стажу роботи.

3. АГРОНОМ-ДОСЛІДНИК

Завдання та обов'язки. Здійснює формування та вирішення завдань, які виникають під час виконання науково-дослідної і виробничої діяльності та тих, що вимагають для їх вирішення поглиблених професійних знань. Досконало володіє та застосовує сучасні методології і методики організації наукових досліджень. Вибирає необхідні методи досліджень, модифікує існуючі і розробляє нові виходячи із конкретних завдань. Вивчає науково-технічну інформацію, вітчизняний та зарубіжний досвід з теми, що досліджується. Складає програми досліджень, організовує і проводить польові, вегетаційні досліді і лабораторні дослідження з вивчення проблеми, розробляє заходи з підвищення врожайності сільськогосподарських культур. Визначає пріоритетні напрями науково-технічного прогресу в умовах конкретних регіонів окремих господарств; виявляє можливі, адаптовані до конкретна умов, актуальні теми науково-дослідної роботи з проблем агрономії. Веде бібліографічну роботу із залученням сучасних інформаційних технологій. Узагальнює результати проведеної роботи: складає звіти, реферати, статті, оформлені, відповідно до існуючих вимог, із залученням сучасних засобів редагування та друку. Упроваджує результати досліджень і розробок виробництво. Оцінює стан агроєкосистем і розробляє заходи і способи їх стабільного розвитку. Аналізує методи та технології виробництва продукції рослинництва і відтворення родючості ґрунтів, що використовуються в сучасних системах землеробства. Вивчає та впроваджує у виробництво новітні технології в галузі рослинництва. Складає прогнози і пропозиції щодо технологій вирощування сільськогосподарських культур, первинної переробки та зберігання рослинної сировини. Розробляє моделі управління умовами формування запланованого біологічно повноцінного врожаю. В умовах навчального закладу виконує обов'язки викладача навчальної дисципліни агрономічного циклу, в умовах адміністративної структури - обов'язки менеджера в галузі агрономії. Дотримується законодавства про використання земель та охорону навколишнього середовища. Дотримується та контролює виконання працівниками виробничої і трудової дисципліни, правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: закони і постанови уряду з питань агропромислового комплексу; накази, розпорядження, інструкції та інші керівні матеріали органів державного управління в галузі; комп'ютерну техніку, інформаційні технології; сучасний стан, досягнення, передовий досвід у сільськогосподарському виробництві; кон'юнктуру ринку різних видів рослинницької продукції, державні стандарти на продукцію рослинництва, основи педагогіки, психології, земельного і трудового законодавства; ринок праці і землі; організацію виробництва в

аграрному секторі в умовах ринкової економіки; організацію, нормування, оплату та мотивацію праці; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги.

Провідний агроном-дослідник: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професією агронома-дослідника I категорії - не менше 2 років.

Агроном-дослідник I категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Для магістра - без вимог до стажу роботи, спеціаліста - стаж роботи за професією агронома-дослідника II категорії - не менше 2 років.

Агроном-дослідник II категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Стаж роботи за професією агронома-дослідника - не менше 1 року.

Агроном-дослідник: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Без вимог до стажу роботи.

4. АГРОНОМ З НАСІННИЦТВА

Завдання та обов'язки. Організовує роботу з вирощування високоякісних сортів насіння і садивного матеріалу, а також створення в необхідній кількості насіннєвого фонду господарства. Забезпечує найоптимальніші терміни закладання насінницьких ділянок, проведення агрономічних заходів з догляду за ними з метою одержання високоякісного насіння. Проводить апробацію сортових посівів. Організовує своєчасне збирання насінницьких посівів, засипання, оброблення насіння після збирання і доведення його до високих посівних кондицій. Здійснює контроль за правильним його зберіганням, а також використанням сортового насіння з насіннєвою метою. Організовує виробниче випробування нових сортів. Проводить роботу із сортозаміни та сортооновлення. Забезпечує впровадження у виробництво нових високоякісних сортів і гібридів. Складає заявки на придбання насіння та садивного матеріалу необхідних сортів і гібридів, забезпечує своєчасне їх одержання. Розробляє заходи з поліпшення насінництва, збільшення виробництва насіння дефіцитних і перспективних сортів, переведення насінництва зернових культур на промислову основу. Веде документацію з насінництва, книгу обліку насіння, а також книгу обліку і встановлену звітність з насінництва. Бере участь у впровадженні інтенсивних технологій вирощування сільськогосподарських культур, розробці і впровадженні заходів з наукової організації праці, науково обґрунтованих норм продуктивності. Бере участь в атестації і раціоналізації робочих місць. Контролює готовність, технічний стан та якість роботи застосовуваних у насінництві машин. Своєчасно відбирає зразки партій насіння, направляє їх у державну насіннєву інспекцію. Систематично підвищує свою кваліфікацію. Контролює додержання правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: закони і постанови уряду з питань агропромислового комплексу; накази, розпорядження, інструкції та інші керівні матеріали органів державного управління в галузі насінництва; методи апробації і оцінки посівних якостей насіння; агротехніку; способи і методи поліпшення якості насіння, технологію його виробництва й оброблення; досягнення науки і передовий досвід у галузі насінництва; закупівельні ціни та сортові надбавки на насіння; державні стандарти на насіння і садивний матеріал; економіку, організацію виробництва, праці й управління; чинні положення про оплату праці й основи її нормування; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги.

Провідний агроном з насінництва: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професією агронома з насінництва I категорії - не менше 2

років.

Агроном з насінництва I категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Для магістра - без вимог до стажу роботи, спеціаліста - стаж роботи за професією агронома з насінництва II категорії - не менше 2 років.

Агроном з насінництва II категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Стаж роботи за професією агронома з насінництва - не менше 1 року.

Агроном з насінництва: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Без вимог до стажу роботи.

5. АГРОНОМ ІЗ ЗАХИСТУ РОСЛИН

Завдання та обов'язки. Організовує роботу по боротьбі з шкідниками, хворобами сільськогосподарських рослин і бур'янами. Проводить систематичне обстеження сільськогосподарських угідь господарства, визначає площі, ступінь зараження їх шкідниками і хворобами та конкретні методи боротьби з ними. Складає карту забур'яненості полів. Забезпечує проведення комплексу профілактичних і винищувальних заходів із захисту сільськогосподарських рослин від шкідників, хвороб і бур'янів агротехнічними, хімічними, біологічними та іншими засобами. Контролює додержання правил і вимог зберігання, транспортування та застосування пестицидів. Визначає економічну ефективність заходів із захисту рослин. Впроваджує науково обґрунтовану технологію і передовий досвід боротьби із шкідниками, хворобами рослин і бур'янами з метою збільшення виробництва сільськогосподарської продукції та запобігання втратам врожаю. Бере участь у впровадженні інтенсивної технології вирощування сільськогосподарських культур. Забезпечує контроль за етнофітопатологічним станом насіннєвого і садивного матеріалу та проведенням робіт із захисту рослин. Складає календарні (робочі) плани проведення комплексу заходів із захисту рослин і забезпечує їх виконання. Вивчає потребу в матеріально-технічних засобах, спецодязі, засобах індивідуального захисту під час роботи з пестицидами. Організовує завезення, правильне зберігання і облік пестицидів, забезпечує раціональне використання засобів захисту рослин. Проводить інструктаж робітників, які виконують роботи з отрутохімікатами, перевіряє наявність і справність інвентарю та спецодягу. Бере участь у перевірці готовності до роботи сільськогосподарських машин, апаратури й інвентарю. Систематично вивчає біологічні особливості вирощування культур, фітосанітарний стан посівів і насаджень з метою вжиття ефективних заходів по боротьбі із шкідниками, хворобами і бур'янами в конкретних умовах господарства. Бере участь у розробці та впровадженні комплексної механізації і прогресивних форм організації праці на роботах, пов'язаних із захистом рослин. Контролює додержання правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: закони, постанови, накази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування з питань, що стосуються виробничої діяльності; ентомологію, фітопатологію; методи і засоби боротьби з шкідниками, хворобами та бур'янами; технологію обробки сільськогосподарських культур і насіння пестицидами; агротехніку; досягнення науки та передовий досвід у галузі захисту рослин; основи економіки, організацію виробництва, праці й управління; основи трудового і земельного законодавства; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги.

Провідний агроном із захисту рослин: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професією агронома із захисту рослин I категорії - не менше 2 років.

Агроном із захисту рослин I категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Дня магістра - без вимог до стажу роботи, спеціаліста - стаж роботи за професією агронома із захисту рослин II категорії - не менше 2 років.

Агроном із захисту рослин II категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Стаж роботи за професією агронома із захисту рослин - не менше 1 року.

Агроном із захисту рослин: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Без вимог до стажу роботи.

6. АГРОНОМ-ІНСПЕКТОР

Завдання та обов'язки. Здійснює державний насіннєвий контроль за додержанням виробниками державних стандартів та інших нормативних документів. Вивчає досягнення науки й передового досвіду і впроваджує їх для підвищення ефективності насіннєвого контролю. Бере участь у розробці заходів з поліпшення насінництва збільшення виробництва насіння перспективних сортів і гібридів. Веде контрольний примірник нормативно-технічної документації з інспекторської роботи та насінництва. Бере участь у здійсненні методичного керівництва і проведенні аналізів для посівних якостей насіння сільськогосподарських культур. Узагальнює результати аналізів і готує висновки про відповідність якостей насіння вимогам державних стандартів. Бере участь у підготовці пропозицій щодо вдосконалення технологій виробництва насіння і законодавства з насінництва. Контролює додержання правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: закони, постанови, накази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування з питань, насіннєвого контролю, насінництва, заготівлі, зберігання, використання і реалізації насіння; технологію виробництва насіння; основні положення державних і міжнародних стандартів та методи визначення посівних якостей насіння; основи сучасного економічного механізму виробництва й управління; основи трудового і земельного законодавства; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги.

Провідний агроном-інспектор: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професією агронома-інспектора I категорії - не менше 2 років.

Агроном-інспектор I категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Для магістра - без вимог до стажу роботи, спеціаліста - стаж роботи за професією агронома-інспектора II категорії - не менше 2 років.

Агроном-інспектор II категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Стаж роботи за професією агронома-інспектора - не менше 1 року.

Агроном-інспектор: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Без вимог до стажу роботи.

7. АГРОХІМІК

Завдання та обов'язки. Розробляє і впроваджує агрохімічні заходи щодо підвищення родючості ґрунту та збільшення врожайності сільськогосподарських культур. Враховуючи біологічні особливості вирощування рослин та ґрунтово-кліматичні умови району, забезпечує ефективність використання органічних і мінеральних добрив, засобів хімізації, найсприятливіших для сільськогосподарських культур. Бере участь у складанні сівозмін, плану потреби і використання добрив та хімічних засобів. Контролює заготівлю і зберігання, а також правильність внесення в ґрунт добрив. Бере участь у впровадженні інтенсивних технологій

виращування сільськогосподарських культур, розробленні і впровадженні заходів з наукової організації праці, науково обґрунтованих норм виробітку, атестації і раціоналізації робочих місць. Керує агрохімічною лабораторією господарства. Веде установлену документацію, облік і звітність. Контролює додержання працівниками правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту, правил охорони навколишнього природного середовища.

Повинен знати: закони, постанови, накази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування з питань агропромислового комплексу і виробничої діяльності; агрохімію, досягнення науки та передовий досвід у галузі застосування добрив, отрутохімікатів та гербіцидів у сільському господарстві; основи економіки, організації виробництва, праці і управління; основи земельного і трудового законодавства; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги.

Провідний агрохімік: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професією агрохіміка I категорії - не менше 2 років.

Агрохімік I категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст): для магістра - без вимог до стажу роботи, спеціаліста - стаж роботи за професією агрохіміка II категорії - не менше 2 років.

Агрохімік II категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Стаж роботи за професією агрохіміка - не менше 1 року.

Агрохімік: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Без вимог до стажу роботи.

8. ҐРУНТОЗНАВЕЦЬ

Завдання та обов'язки. Розробляє і організовує виконання заходів зі збереження і підвищення родючості ґрунтів. Організовує агрохімічні обстеження сільськогосподарських земель, бере участь у них, а також у відбиранні зразків ґрунтів для аналізів. Контролює якість і своєчасність виконання аналізів. Сприяє впровадженню у виробництво передового досвіду та нових методів аналізу ґрунтів, продукції, добрив. Рекомендує господарствам способи застосування органічних та мінеральних добрив, засобів хімізації. Здійснює методичне керівництво проведенням біо-, фізико-хімічних та технологічних аналізів, бере участь у лабораторних дослідженнях і польових дослідках, науково-методичних роботах з оцінки якості ґрунтів та вирощеної продукції. Складає характеристики ґрунтів, бере участь у розробленні систем добрив. Контролює додержання працівниками правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: закони, постанови, накази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування з питань, що стосуються хімізації сільського господарства; ґрунтознавство, агрохімію; методи відбирання проб ґрунтів, добрив, продукції рослинництва; правила експлуатації лабораторного устаткування та приладів; правила ведення документації; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги.

Провідний ґрунтознавець: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професією ґрунтознавця I категорії - не менше 2 років.

Ґрунтознавець I категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст): для магістра - без вимог до стажу роботи, спеціаліста - стаж роботи за професією ґрунтознавця II категорії - не менше 2 років.

Ґрунтознавець II категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Стаж роботи за професією ґрунтознавця - не менше 1 року.

Ґрунтознавець: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Без вимог до стажу роботи.

9. ДОСЛІДНИК ІЗ АГРОХІМІЇ ТА ҐРУНТОЗНАВСТВА

Завдання та обов'язки. Розробляє програми, методики досліджень ринку добрив, послуг, методів управління вирощуванням урожаю та його якістю. Вивчає застосування добрив та інших засобів хімізації, елементи нових технологій вирощування культур, способи збереження і підвищення родючості ґрунтів, заходи щодо зменшення антропогенного навантаження на ґрунт. Аналізує результати досліджень ґрунтів, продукції, застосування засобів хімізації, агрохімічного забезпечення й обслуговування, визначення ринку добрив і послуг, розроблення нових технологій. Досліджує стан ґрунтів, обмінні процеси, чинники управління процесами збереження, підвищення родючості деградованих і рекультивованих ґрунтів. Проводить моніторинг ґрунтів і навколишнього природного середовища, паспортизацію земель, визначає їх якість, розробляє рекомендації щодо використання. Складає прогнози і пропозиції щодо раціонального використання земель, вирощування і перероблення продукції, сировини. Розробляє методи діагностики ґрунту і рослин, контролює умови застосування добрив, пестицидів, якість агрохімічного обслуговування і забезпечення, умови використання земель. Встановлює субстрати й розчини живлення, розробляє нові методи контролю і управління умовами вирощування врожаю. Створює інформаційну базу хімічних показників ґрунту, ефективності застосування агрохімікатів, елементів технологій вирощування культур. Проводить сертифікацію і розробляє стандарти на продукцію й умови її вирощування. Створює моделі управління біологічними процесами в ґрунті, умовами формування запланованого біологічно повноцінного врожаю. Впроваджує нові досягнення науки й передового досвіду, досліджує наслідки інноваційної діяльності, визначає агрохімічну, економічну й екологічну ефективність застосування агрохімікатів, освоєння земель, агрохімічного забезпечення і обслуговування, наслідки виробничої діяльності. Дотримується законодавства про використання земель, застосування пестицидів і агрохімікатів та охорону навколишнього природного середовища. Додержується виробничої і трудової дисципліни, правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: закони, постанови, розпорядження, накази, інші керівні та нормативні матеріали в галузі агрохімічного обслуговування; методику й техніку планування і проведення досліджень ринку товарів та послуг; методи застосування і вивчення нових добрив та елементів технологій виробництва добрив і вирощування культур, захисту ґрунтів, проведення моніторингу ґрунтів і навколишнього природного середовища та паспортизації земель; управління вирощуванням планованого біологічно повноцінного врожаю; сертифікацію і паспортизацію продукції; моделювання й методи збереження та підвищення родючості деградованих і рекультивованих земель; економіку, організацію й управління агрохімічним забезпеченням та обслуговуванням; організацію і проведення досліджень у лабораторіях, відділах і фірмах; основи земельного й трудового законодавства; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги.

Провідний дослідник із агрохімії та ґрунтознавства: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професією дослідника із агрохімії та

грунтознавства I категорії - не менше 2 років.

Дослідник із агрохімії та ґрунтознавства I категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст); для магістра - без вимог до стажу роботи, спеціаліста - стаж роботи за професією дослідника із агрохімії та ґрунтознавства II категорії - не менше 2 років.

Дослідник із агрохімії та ґрунтознавства II категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Стаж роботи за професією дослідника із агрохімії та ґрунтознавства - не менше 1 року.

Дослідник із агрохімії та ґрунтознавства: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Без вимог до стажу роботи.

10. ДОСЛІДНИК ІЗ ЗАХИСТУ РОСЛИН

Завдання та обов'язки. Формулює та вирішує завдання, що виникають під час виконання науково-дослідної роботи в галузі захисту рослин від шкідливих організмів, та ті, які вимагають поглиблених професійних знань. Обирає необхідні методи досліджень у галузі захисту рослин, моделює та модифікує існуючі і розробляє нові методи, виходячи із завдань конкретного дослідження. Розробляє програми, методики досліджень ринку пестицидів, біопрепаратів захисту рослин, послуг, методів управління врожаєм та якістю. Вивчає застосування пестицидів та інших засобів захисту рослин, елементи нових технологій захисту рослин від шкідливих організмів. Досліджує і аналізує види інформації щодо прогнозу появи та поширення хвороб, шкідників і бур'янів, проводить моніторинг шкідливих організмів, встановлює їх життєздатність і шкодочинність. Складає рекомендації стосовно доцільності використання пестицидів, біопрепаратів та інших засобів захисту рослин залежно від фітосанітарного стану посівів сільськогосподарських культур, оздоровлення навколишнього природного середовища, вирощування, збереження і переробки екологічно чистої продукції, сировини. Обґрунтовує ступінь впливу фізичних, механічних, біофізичних, агротехнічних, господарських та інших заходів на регуляцію чисельності шкідливих організмів. Аналізує результати застосування ентомофагів, мікробів-антагоністів, збереження і підвищення їх ефективності в біологічному захисті рослин. Розробляє методи діагностики проявлення шкідливих організмів на рослинах. Контролює умови та регламент застосування пестицидів і біопрепаратів, стан забезпеченості ними, якість проведення захисних заходів. Досліджує шляхи обмеження резистентності шкідливих організмів до засобів захисту рослин. Проводить наукові дослідження і розробки з виявлення, вивчення та впровадження ефективних заходів проти поширення та розвитку карантинних організмів, з проведення профілактичних і винищувальних заходів. Досліджує впровадження стійких проти хвороб і шкідників сортів та гібридів сільськогосподарських культур, їх роль в оздоровленні фітосанітарної обстановки, підвищенні якості продукції, оздоровленні довкілля. Проводить наукове обґрунтування і розробляє екологічно безпечні технології захисту сільськогосподарських культур від шкідників, хвороб і бур'янів при інтенсивних технологіях вирощування. Аналізує результати застосування різних методів в інтегрованому захисті рослин від шкідливих організмів. Створює інформаційну базу пестицидів, показників ефективності їх застосування, елементів технологій вирощування культур. Проводить сертифікацію і розробляє стандарти на продукцію, умови її вирощування, допустимі рівні вмісту препаратів в об'єктах навколишнього середовища. Впроваджує нові досягнення науки й передового досвіду, досліджує наслідки інноваційної діяльності, визначає біологічну, економічну і екологічну ефективність застосування засобів захисту рослин, розробляє рекомендації щодо дотримання регламентів зберігання, транспортування та утилізації пестицидів. Визначає пріоритетні напрями науково-технічного прогресу в умовах конкретних регіонів, окремих агроформувань. Виявляє можливі, адаптовані до конкретних умов актуальні теми науково-дослідної роботи з проблем захисту рослин. Дотримується законодавства про захист і карантин рослин, застосування пестицидів і

агрохімікатів, забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: закони й постанови уряду з питань агропромислового комплексу; накази, розпорядження, інструкції, інші керівні матеріали в галузі захисту рослин; основи земельного і трудового законодавства; закони України "Про захист рослин", "Про карантин рослин"; посадові інструкції і розпорядження; комп'ютерну техніку, інформаційні технології; методику й техніку планування та проведення досліджень ринку засобів захисту рослин і послуг; методи й регламенти застосування пестицидів, проведення моніторингу шкідливих організмів і навколишнього природного середовища; регулювання кількості шкідливих організмів в агробіоценозах; сертифікацію і паспортизацію продукції; моделювання та методи збереження корисної фауни під час захисту рослин; об'єкти зовнішнього та внутрішнього карантину рослин; економіку, організацію й управління матеріально-технічним забезпеченням у сфері захисту рослин і обслуговування; організацію і проведення лабораторних та польових досліджень у галузі захисту рослин; організацію, нормування, оплату та мотивацію праці; основи законодавства про охорону навколишнього природного середовища; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги.

Провідний дослідник із захисту рослин: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професією дослідника із захисту рослин I категорії - не менше 2 років.

Дослідник із захисту рослин I категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст): для магістра - без вимог до стажу роботи, спеціаліста - стаж роботи за професією дослідника із захисту рослин II категорії - не менше 2 років.

Дослідник із захисту рослин II категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Стаж роботи за професією дослідника із захисту рослин - не менше 1 року.

Дослідник із захисту рослин: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Без вимог до стажу роботи.

II. ДОСЛІДНИК ІЗ ПЛОДООВОЧІВНИЦТВА ТА ВИНОГРАДАРСТВА

Завдання та обов'язки. Розробляє, удосконалює та впроваджує сучасні технології виробництва, зберігання і переробки продукції плодоовочівництва і виноградарства. Формулює та вирішує завдання, що виникають під час виконання науково-дослідних робіт у галузі плодоовочівництва та виноградарства. Аналізує сучасний стан методичного забезпечення науково-дослідних робіт у плодоовочівництві та виноградарстві. Застосовує сучасні методики під час проведення наукових досліджень. Проводить апробацію нових методик для проведення наукових досліджень в умовах виробництва. Здійснює патентний пошук, аналізує та систематизує дані літературних джерел, обґрунтовує проведення наукових досліджень. Організовує роботи із проведення досліджень, спостережень та обліку на дослідних ділянках. Вивчає та використовує в практичній роботі методики наукових досліджень з плодоовочівництва й виноградарства. Проводить навчально-виховну роботу в колективі та навчання з підвищення кваліфікації фахівців. Розробляє програми наукових досліджень та здійснює контроль за їх виконанням. Контролює психологічну ситуацію в колективі та вживає заходів до її оптимізації. Забезпечує впровадження новітніх технологій, дотримання законодавства з охорони навколишнього природного середовища. Додержується виробничої та трудової дисципліни, правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: закони, постанови, накази, розпорядження, рішення та інші нормативні і правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування з питань агропромислового комплексу і галузі рослинництва; інструктивні матеріали органів вищого рівня і щодо перспектив розвитку галузі плодоовочівництва і виноградарства; сучасні технології вирощування, збирання, первинної переробки та зберігання плодів, ягідних, овочевих культур та винограду, доцільність застосування цих технологій в конкретних ґрунтово-кліматичних умовах; стан та проблеми науково-технічного прогресу в галузі, тенденції розвитку науково-технічної діяльності в Україні та у світі; сучасні методи та засоби планування і організації навчального, наукового і виробничого процесів; основи менеджменту та маркетингу; способи використання комп'ютерних технологій в галузі; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги.

Провідний дослідник із плодоовочівництва та виноградарства: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професією дослідника із плодоовочівництва та виноградарства I категорії - не менше 2 років.

Дослідник із плодоовочівництва та виноградарства I категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Для магістра - без вимог до стажу роботи, спеціаліста - стаж роботи за професією дослідника із плодоовочівництва та виноградарства II категорії - не менше 2 років.

Дослідник із плодоовочівництва та виноградарства II категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Стаж роботи за професією дослідника із плодоовочівництва та виноградарства - не менше 1 року.

Дослідник із плодоовочівництва та виноградарства: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Без вимог до стажу роботи.

12. ДОСЛІДНИК ІЗ СЕЛЕКЦІЇ ТА ГЕНЕТИКИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР

Завдання та обов'язки. Збирає, обробляє і досліджує науково-технічну інформацію теоретичного та методичного спрямування про загальний стан селекційної роботи, генетичних досліджень і досягнень із селекції та генетики. Прогнозує напрям і результати селекції. Розробляє плани та програми селекційної роботи.

Визначає напрям і завдання генетичних та селекційних досліджень відповідно до запитів виробництва. Вибирає і обґрунтовує методи селекційної роботи. Підбирає вихідний матеріал, який відповідає завданням селекції та використовує його. Створює базу даних інформаційних джерел з генетики, селекції та насінництва. Використовує базу даних інформаційних джерел у селекційній роботі. Виконує дослідження генетичного і селекційного напрямів для підвищення ефективності селекції різних сільськогосподарських культур. Визначає принципи роботи із селекції залежно від біологічних особливостей культури. Розраховує обсяг селекційного матеріалу та площі земельних ділянок для проведення досліджень. Розробляє модель сорту і визначає показники та їх параметри для конкретних екологічних умов. Використовує нові методи селекції; самоклональну мінливість, трансгенез, генну інженерію, злиття протопластів. Планує, організовує і виконує селекційну роботу в різних ланках селекційного процесу. Бере участь у виконанні робіт із сортозаміни і сортооновлення. Забезпечує впровадження нових сортів і гібридів сільськогосподарських культур у виробництво. Здійснює контроль за вирощуванням, збиранням, очищенням, зберіганням селекційного та насіннєвого матеріалу. Визначає шляхи та методи створення вихідного матеріалу для створення селекційного процесу, підбирає пари для гібридизації та розраховує

обсяги схрещувань. Вивчає і використовує методи експериментального мутагенезу в селекції. Аналізує гібриди і мутанти, проводить добори, веде первинну документацію, статистичне обробляє дані, складає звіти. Розробляє та впроваджує ефективні агротехнічні прийоми в різних ланках селекційного процесу. Веде спостереження, облік та оцінку селекційного матеріалу в польових та лабораторних умовах. Бере участь в організації та веденні первинного насінництва сортів і гібридів у господарствах науково-дослідних установ та впровадженні інтенсивних технологій вирощування сільськогосподарських культур. Аналізує результати випробування сортів та гібридів сільськогосподарських культур на сортодільницях та сортостанціях. Використовує сучасні методи, математичне моделювання, інформаційні технології у селекційно-генетичних дослідженнях, селекційному процесі і системі насінництва. Аналізує генетичні ресурси рослин світу, виділяє донорів корисних ознак. Досліджує в польових та лабораторних умовах генетичні і селекційні колекції рослин і використовує їх в екологічній та адаптивній селекції високоврожайних сортів. Постійно працює над підвищенням своєї кваліфікації в галузі генетики та селекції. Сприяє підвищенню кваліфікації працівників свого колективу. Представляє результати досліджень у звітах та наукових публікаціях. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: закони й постанови уряду з питань агропромислового комплексу, накази, розпорядження, інструкції, інші керівні матеріали в галузі генетики, селекції та насінництва; комп'ютерну техніку, інформаційні технології; загальну і молекулярну генетику, спеціальну генетику рослин як наукову основу селекції і насінництва; спеціальну селекцію сільськогосподарських культур; сучасний стан, досягнення, передовий досвід у галузях генетики, селекції та насінництва, генної інженерії та біотехнології; методи апробації сортів і оцінки насіннєвого матеріалу; сучасні методи селекційно-генетичних досліджень; кон'юнктуру ринку насіння; державні стандарти на насіння і садивний матеріал; основи земельного і трудового законодавства; ринок праці й землі; організацію виробництва в аграрному секторі на умовах ринкової економіки; організацію, нормування, оплату та мотивацію праці; посадові інструкції і розпорядження; основи законодавства про охорону навколишнього природного середовища; правила й норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги.

Провідний дослідник із селекції та генетики сільськогосподарських культур: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професією дослідника із селекції та генетики сільськогосподарських культур I категорії - не менше 2 років.

Дослідник із селекції та генетики сільськогосподарських культур: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Для магістра - без вимог до стажу роботи, спеціаліста - стаж роботи за професією дослідника із селекції та генетики сільськогосподарських культур II категорії - не менше 2 років.

Дослідник із селекції та генетики сільськогосподарських культур: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Стаж роботи за професією дослідника із селекції та генетики сільськогосподарських культур - не менше 1 року.

Дослідник із селекції та генетики сільськогосподарським культур: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Без вимог до стажу роботи.

13. ІНЖЕНЕР З МЕЛІОРАЦІЇ

Завдання та обов'язки. Розробляє науково обґрунтовану технологію проведення агро меліоративних робіт, спрямованих на боротьбу з несприятливими природними умовами, які перешкоджають одержанню високих і сталих урожаїв. Розробляє та впроваджує заходи щодо ефективного використання меліорованих земель. Упроваджує інтенсивні технології і передовий досвід поливання сільськогосподарських культур з метою підвищення врожайності, зростання продуктивності праці і зниження собівартості продукції рослинництва. Організовує раціональне використання водних ресурсів господарства. Складає плани водокористування, графіки поливів сільськогосподарських культур і контролює їх виконання. Забезпечує необхідний режим зрошення відповідно до графіка поливу, а на осушених землях - необхідний режим осушення, підтримуючи оптимальну вологість ґрунту. Бере участь у розробленні перспективних та річних планів з використання меліоративних земель, складає плани будівництва і реконструкції зрошувальних, осушувальних і обводнювальних систем, проведення культуртехнічних робіт на землях, що не потребують осушування, і контролює їх виконання. Організовує розроблення проектно-кошторисної документації на ремонт внутрішньогосподарської зрошувальної, осушувальної і обводнювальної мереж, залучає до її розроблення спеціалізовані проектні організації і контролює виконання цих робіт. Бере участь у прийманні в експлуатацію меліорованих земель та в роботах з докорінного поліпшення земель, капітального їх планування і культуртехніки. Забезпечує своєчасний та якісний ремонт і чищення внутрішньогосподарської меліоративної мережі з метою підтримання її в постійній технічній справності. Забезпечує збереження меліоративної мережі та гідротехнічних споруд. Контролює правильність зберігання і експлуатації меліоративних машин та поливальної техніки, ведення обліку і звітності. Забезпечує виконання законодавства з охорони навколишнього природного середовища. Контролює дотримання працівниками правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: закони, постанови, накази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування з питань агропромислового комплексу і меліорації земель; основи водного законодавства України; накази розпорядження та інші керівні матеріали, що стосуються виробничої діяльності підприємства; технологію проведення меліоративних і культуртехнічних робіт; машини і устаткування для меліорації; вітчизняні та зарубіжні досягнення науки і передовий досвід з питань проведення меліоративних та культуртехнічних робіт і використання меліорованих земель; основи ринкової економіки, організації виробництва, праці і управління; земельне і трудове законодавство; законодавство з охорони навколишнього природного середовища; основи водного законодавства України; правила експлуатації та можливості використання сучасних персональних електронно-обчислювальних машин; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги.

Провідний інженер з меліорації: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професією інженера з меліорації I категорії - не менше 2 років.

Інженер з меліорації I категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Для магістра - без вимог до стажу роботи, спеціаліста - стаж роботи за професією інженера з меліорації II категорії - не менше 2 років.

Інженер з меліорації II категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Стаж роботи за професією інженера з меліорації - не менше 1 року.

Інженер з меліорації: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Без вимог до стажу роботи.

14. ПРОФЕСІОНАЛ З ПЛОДООВОЧІВНИЦТВА І ВИНОГРАДАРСТВА

Завдання та обов'язки. Розробляє, удосконалює та впроваджує сучасні технології виробництва, зберігання і перероблення продукції плодоовочівництва і виноградарства. Здійснює патентний пошук, аналізує та систематизує дані літературних джерел, обґрунтовує проведення наукових досліджень. Організовує роботи з проведення досліджень, спостережень та обліку на дослідних ділянках. Вивчає та використовує у практичній роботі методики наукових досліджень з плодоовочівництва і виноградарства. Проводить навчально-виховну роботу у колективі та навчання з підвищення кваліфікації фахівців. Розробляє програми наукових досліджень та здійснює контроль за їх виконанням. Контролює психологічну ситуацію в колективі та вживає заходів щодо її оптимізації. Організовує впровадження новітніх технологій. Забезпечує дотримання законодавства з охорони навколишнього природного середовища. Контролює додержання працівниками виробничої та трудової дисципліни, правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: закони, постанови, накази, розпорядження, рішення та інші нормативні і правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування з питань агропромислового комплексу і галузі рослинництва; інструктивні матеріали органів вищого рівня щодо перспектив розвитку галузі плодоовочівництва і виноградарства; сучасні технології вирощування, збирання, первинної переробки та зберігання плодів, ягідних, овочевих культур та винограду, доцільність застосування цих технологій в конкретних ґрунтово-кліматичних умовах; стан та проблеми науково-технічного прогресу в галузі, тенденції розвитку науково-технічної діяльності в Україні та у світі; сучасні методи та засоби планування і організації навчального, наукового і виробничого процесів; основи менеджменту та маркетингу; способи використання комп'ютерних технологій в галузі; основи трудового законодавства; правила й норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги.

Провідний професіонал з плодоовочівництва та виноградарства: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професією професіонала з плодоовочівництва та виноградарства I категорії - не менше 2 років.

Професіонал з плодоовочівництва та виноградарства I категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Дня магістра - без вимог до стажу роботи, спеціаліста - стаж роботи за професією професіонала з плодоовочівництва та виноградарства II категорії - не менше 2 років.

Професіонал з плодоовочівництва та виноградарства II категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Стаж роботи за професією професіонала з плодоовочівництва та виноградарства - не менше 1 року.

Професіонал з плодоовочівництва та виноградарства: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Без вимог до стажу роботи.

15. ФАХІВЕЦЬ ІЗ АГРОХІМІЇ ТА ҐРУНТОЗНАВСТВА

Завдання та обов'язки. Вивчає ґрунти, умови їх використання, розробляє заходи щодо збереження і підвищення родючості ґрунтів, отримання планової врожайності і біологічно цінної продукції. Складає агрохімічні картограми, проводить агрохімічну паспортизацію, моніторинг ґрунтів, розробляє проектно-кошторисну документацію. Розробляє заходи з рекультивації земель, використання і збереження деградованих земель. Обґрунтовує і застосовує добрива, засоби захисту рослин, біологічно активні речовини. Визначає ефективність нових добрив, засобів хімічної меліорації, елементів технологій їх застосування,

реакцію нових сортів на застосування агрохімікатів і нових технологій, проводить ґрунтову і рослинну діагностику за умови різних способів вирощування рослин, контролює умови формування врожаю і якості продукції рослинництва та сировини для промисловості. Розробляє моделі родючості ґрунтів і управління обсягом та якістю продукції, використовуючи інформаційні системи. Розробляє технології виробництва й застосування нових агрохімікатів, визначає агрохімічну, економічну та екологічну ефективність. Організовує виробництво, застосування нових добрив, меліорантів та інших засобів хімізації і біологізації землеробства, переробку відходів агропромислового комплексу на добрива. Проводить кадастрову оцінку земель, визначає організацію земельної території, елементи ґрунтозахисної системи обробітку ґрунту й вирощування культур. Визначає залишки пестицидів, рівень радіоактивного та техногенного забруднення територій. Організовує роботу агрохімічних лабораторій, обласних проектно-технологічних центрів охорони родючості ґрунтів і якості продукції рослинництва, екологічних лабораторій. Здійснює управління якістю продукції рослинництва, проводить її сертифікацію, а також агрохімікатів, виконує арбітражні аналізи. Організовує системний контроль за якістю ґрунтів, продукції рослинництва, регламентом застосування агрохімікатів. Організовує агрохімічне забезпечення і обслуговування, визначає ефективність діяльності підрозділів Національної асоціації по організації агрохімічного забезпечення "Укрсільгоспхімія". Визначає ресурсний потенціал підприємств, його раціональне використання. Бере участь у визначенні ринку і партнерів, визначає економічні показники діяльності. Використовує результати менеджменту, маркетингу, агрохімічного забезпечення й обслуговування. Визначає технологічний і економічний попит на агрохімікати, машини та механізми, здійснює агрохімічне забезпечення й обслуговування товаровиробника, способи і методи використання інформаційних систем для реклами товарів та послуг. Бере участь в управлінні інноваційними процесами в агрохімічній службі, впровадженні досягнень науки і передового досвіду, визначенні асортименту товарів і послуг агрономічного сервісу. Проводить експертизу додержання законодавства про пестициди й агрохімікати, охорону й збереження родючості ґрунтів. Контролює радіологічний стан фунтів, якість агрохімічних та технологічних послуг. Складає план виробничої і підприємницької діяльності сфери агрономічної служби, підрозділів Національної асоціації з організації агрохімічного забезпечення "Укрсільгоспхімія", пунктів хімізації. Готує висновки за експортними, імпорнтними, лізінговими договорами на постачання і збут агрохімікатів. Вживає заходів щодо охорони педосфери, атмосфери і гідросфери агроєкосистем. Готує експертні висновки щодо додержання регламенту використання агрохімікатів. Бере участь у створенні безпечних технологій виробництва сільськогосподарської продукції і сировини. Додержується виробничої і трудової дисципліни, правил; норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: закони, постанови, розпорядження, накази, інші керівні та нормативні матеріали в галузі агрохімічного обслуговування; положення земельного кадастру; ґрунтову і рослинну діагностику; заходи збереження і підвищення родючості деградованих і рекультивованих земель; методи складання рекомендацій та їх використання; нові добрива, методи хімічної меліорації, біологічно активні речовини, елементи нових технологій; основи складання планів розвитку підприємств; організацію, управління й економіку агрохімічного забезпечення і обслуговування; методiku проведення стандартизації та сертифікації продукції і ґрунтів; досягнення науки та передового досвіду; проектно-кошторисну документацію, планування і визначення агрохімічної, економічної та екологічної ефективності застосування агрохімікатів та наслідків виробничої діяльності; контроль якості застосування агрохімікатів, продукції і сировини, радіологічного стану ґрунтів, використання земель, агрохімічного забезпечення й обслуговування; основи земельного і трудового законодавства, охорони навколишнього природного середовища; правила й норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги.

Провідний фахівець із агрохімії та ґрунтознавства: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професією фахівця із агрохімії та ґрунтознавства I категорії - не менше 2 років.

Фахівець із агрохімії та ґрунтознавства I категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Для магістра - без вимог до стажу роботи, спеціаліста - стаж роботи за професією фахівця із агрохімії та ґрунтознавства II категорії - не менше 2 років.

Фахівець із агрохімії та ґрунтознавства II категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Стаж роботи за професією фахівця із агрохімії та ґрунтознавства - не менше 1 року.

Фахівець із агрохімії та ґрунтознавства: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Без вимог до стажу роботи.

16. ФАХІВЕЦЬ ІЗ СЕЛЕКЦІЇ ТА ГЕНЕТИКИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР

Завдання та обов'язки. Прогнозує напрями і результати селекції сільськогосподарських культур. Складає плани, програми визначає принципи селекційної роботи. Розраховує обсяги селекційного матеріалу та земельних ділянок. Розробляє для конкретних ґрунтово-кліматичних умов модель сорту і найважливіші її показники. На основі досягнень в галузі молекулярної генетики та біотехнології планує використання в селекції соматоклональної мінливості, трансгенезу, генної інженерії, культури клітин і тканин. У лабораторних та польових умовах оцінює селекційний матеріал самозапильних та перехреснозапильних видів рослин, плануючи використання різних методів добору: масового. Індивідуального, родинно-групового, індивідуально-родинного. Бере участь у розробленні планів вирощування насіннєвого матеріалу з високими посівними та врожайними властивостями на різних етапах насінницького процесу (первинне, елітне і репродукційне насінництво) та розрахунку площ посівів і обсягу виробництва насіння. Прогнозує в умовах конкретних регіонів ринку збуту насіння, сортів та гібридів. Здійснює заходи з виконання програм у селекції та насінництві. Складає програми і плани селекційних робіт у різних ланках селекційного процесу. Організовує та веде селекційну роботу з різними видами рослин. Проводить роботу із сортозаміни і сортооновлення, забезпечує впровадження нових сортів і гібридів сільськогосподарських культур у виробництво. Здійснює контроль у польових, лабораторних та комірних умовах за вирощуванням, збиранням, очищенням, зберіганням селекційного та насіннєвого матеріалу. Вибирає методи створення вихідного матеріалу для ведення селекційного процесу, підбирає пари для гібридизації та розраховує обсяги схрещувань. Аналізує гібриди та проводить добори, веде селекційну документацію, здійснює статистичну обробку даних, складає звіти. Бере участь у впровадженні інтенсивних технологій вирощування сільськогосподарських культур. Розробляє агротехнічні прийоми відповідно до етапів селекційного процесу, проводить спостереження, облік та оцінку селекційного матеріалу в польових та лабораторних умовах. Аналізує результати випробування сортів і гібридів сільськогосподарських культур на сортодільницях та сортостанціях. Бере участь у організації виробництва насіння високих репродукцій у науково-дослідних установах, насінницьких господарствах, сільськогосподарських підприємствах. Контролює збереження сортової чистоти, біологічних та урожайних якостей насіння. Організовує і проводить сівбу сільськогосподарських культур у різних ланках селекційного і насінницького процесу, догляд за посівами, гібридизацію, фенологічні спостереження, біометричні виміри, аналіз структури врожаю. Здійснює нагляд у різних ланках селекційно-насінницького процесу за дотриманням працівниками трудової дисципліни. Бере участь в атестації і раціоналізації робочих місць, підвищення кваліфікації кадрів. Дотримується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: закони і постанови уряду з питань агропромислового комплексу; накази, розпорядження, інструкції. Інші керівні матеріали в галузі селекції та насінництва; загальну, молекулярну, спеціальну генетику як наукову основу селекції і насінництва; методи апробації і оцінки насіннєвого матеріалу; агротехніку, засоби й методи селекційної роботи; досягнення науки та передовий досвід у галузях генетики, селекції і насінництва, генної інженерії, біотехнології; кон'юнктуру ринку насіння, ціни на нього, державні стандарти на насіння і садивний матеріал; економіку, організацію виробництва, праці й управління в умовах ринкової структури діяльності аграрного сектора; організацію нормування, оплати та мотивацію праці; основи земельного й трудового законодавства, ринок праці і землі; правила й норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги.

Провідний фахівець із селекції та генетики сільськогосподарських культур: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професією фахівця із селекції та генетики сільськогосподарських культур I категорії - не менше 2 років.

Фахівець із селекції та генетики сільськогосподарських культур I категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Для магістра - без вимог до стажу роботи, спеціаліста - стаж роботи за професією фахівця із селекції та генетики сільськогосподарських культур II категорії - не менше 2 років.

Фахівець із селекції та генетики сільськогосподарських культур II категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Стаж роботи за професією фахівця із селекції та генетики сільськогосподарських культур - не менше 1 року.

Фахівець із селекції та генетики сільськогосподарських культур: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Без вимог до стажу роботи.

ФАХІВЦІ

1. АГРОНОМ ВІДДІЛЕННЯ (БРИГАДИ, СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЛЬНИЦІ, ФЕРМИ, ЦЕХУ)

Завдання та обов'язки. Здійснює організаційно-технологічне керівництво, в галузі рослинництва, відділення (бригади, сільськогосподарської ділянки, ферми, цеху). Проводить роботу з упровадження і освоєння науково обґрунтованої системи землеробства та подальшої інтенсифікації рослинництва з метою збільшення виробництва та поліпшення якості продукції, організовує виконання заходів з підвищення врожайності сільськогосподарських угідь, родючості ґрунтів, раціонального використання робочої сили, техніки, правильного застосування органічних та мінеральних добрив, пестицидів, біорегуляторів росту, упровадження інтенсивної технології та передового досвіду вирощування й збирання сільськогосподарських культур. Веде книгу історії полів. Бере участь у розробленні технологічних карт, річних та перспективних планів і завдань з рослинництва та забезпечує їх виконання. Бере участь у розробленні заходів з наукової організації праці та науково обґрунтованих норм виробітку і впроваджує їх. Забезпечує ефективне застосування чинних умов оплати й стимулювання праці. Бере участь у проведенні атестації і раціоналізації робочих місць. Веде технічну документацію, організовує ведення обліку і установлені звітності. Проводить роботу з підвищення кваліфікації кадрів, виховну роботу в колективі. Контролює додержання працівниками правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: закони, постанови, накази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування з питань агропромислового комплексу, виробничої діяльності; агротехніку і насінництво вирощуваних сільськогосподарських культур; стандарти на продукцію рослинництва; положення про оплату

праці і основи її нормування; досягнення науки і передовий досвід у галузі рослинництва; основи економіки, організації виробництва, праці й управління; основи трудового і земельного законодавства; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги.

Агроном відділення (бригади, сільськогосподарської ділянки, ферми, цеху) I категорії: базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр або молодший спеціаліст). Стаж роботи за професією агронома відділення (бригади, сільськогосподарської ділянки, ферми, цеху) I категорії - не менше 1 року.

Агроном відділення (бригади, сільськогосподарської ділянки, ферми, цеху) II категорії: базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр або молодший спеціаліст). Стаж роботи за професією агронома відділення (бригади, сільськогосподарської ділянки, ферми, цеху) - не менше 2 років.

Агроном відділення (бригади, сільськогосподарської ділянки, ферми, цеху): базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр або молодший спеціаліст). Без вимог до стажу роботи.

2. АГРОТЕХНІК

Завдання та обов'язки. Здійснює організаційно-технологічне керівництво в галузі рослинництва сільськогосподарського підприємства. Проводить роботу з впровадження і освоєння науково обґрунтованої системи землеробства та поліпшення якості продукції. Застосовує нові способи агротехніки зернових, зернобобових і технічних культур. Бере участь у розробленні заходів щодо підвищення врожайності сільськогосподарських угідь, родючості ґрунтів, раціонального використання робочої сили, техніки, правильного застосування органічних та мінеральних добрив, засобів захисту сільськогосподарських культур, біостимуляторів росту, впровадження інтенсивної технології та передового досвіду вирощування і збирання сільськогосподарських культур. Організовує забезпечення виробництва рослинницької продукції засобами виробництва, аналізує та оцінює врожайність сільськогосподарських культур, забезпеченість рослин елементами живлення, технології виробництва рослинницької продукції. Забезпечує проведення робіт з обробітку ґрунту. Бере участь у розробленні технологічних карт, систем внесення добрив, інтегрованої системи захисту, агротехнічних заходів з догляду і збирання врожаю сільськогосподарських культур. Застосовує прийоми агротехніки вирощування сільськогосподарських культур у зоні радіоактивного забруднення. Забезпечує підготовку рослинницької продукції до зберігання, реалізації. Контролює процеси виробництва, посівні та сортові якості насіння, стан посівів і насаджень, ведення документації. Забезпечує належне комплектування агрегатів та технологічне налагодження сільськогосподарських машин. Враховує особливості агротехніки різних сільськогосподарських культур під час використання імпоротної техніки та міні-техніки.

Повинен знати: закони, постанови, накази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування з питань агропромислового комплексу, виробничої діяльності; агротехніку і насінництво вирощуваних сільськогосподарських культур; особливості агротехніки зернових, зернобобових і технічних культур при звичайних та інтенсивних технологіях вирощування; агротехніку вирощування та збирання сільськогосподарських культур у зоні радіоактивного забруднення; прийоми агротехніки зниження вмісту радіонуклідів у продукції рослинництва; стандарти продукції рослинництва; досягнення науки й передовий досвід у галузі рослинництва; будову та правила експлуатації нової техніки та міні-техніки для сівби, вирощування та збирання сільськогосподарських культур; основи економіки, організації виробництва, праці й

управління; організацію нормування, оплату та мотивацію праці; основи трудового і земельного законодавства; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії, протипожежного захисту та захисту навколишнього природного середовища.

Кваліфікаційні вимоги.

Агротехнік I категорії: базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр або молодший спеціаліст). Стаж роботи за професією агротехніка II категорії - не менше 1 року.

Агротехнік II категорії: базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр або молодший спеціаліст). Стаж роботи за професією агротехніка - не менше 2 років.

Агротехнік: базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр або молодший спеціаліст). Без вимог до стажу роботи.

РОБІТНИКИ

1. ВІНОГРАДАР

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує роботи на живому тяглі і вручну з підготовки ділянок та ґрунту до садіння винограду. Готує чубуки та інший садивний матеріал винограду до садіння, щеплення, пасинкування. Виконує роботи із запобігання приморозкам, піднімає лозу перед відкриванням, знімає її зі шпалер, підв'язує до шпалер, кілець, сітки, зводить лозу на підпори. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: технологію роботи на живому тяглі з підготовки ділянок та ґрунту до садіння винограду; агротехніку і технологію ручних робіт у розсадниках та виноградниках з підготовки садивного матеріалу (чубуків, саджанців, відсадників), добору пар чубуків для машинного щеплення винограду; порядок догляду за щепами, сортування садивного матеріалу під час стратифікації; способи підготовки виноградної лози до зимівлі та запобігання приморозкам, знімання лози зі шпалер, догляду за розсадниками та плантаціями винограду; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві. Без вимог до стажу роботи.

Приклади робіт.

1. Борознування кори чубуків винограду.
2. Вимочування чубуків підщепи й прищепи з укладанням у ємності і виймання з них.
3. Добір пар чубуків для машинного щеплення винограду.
4. Догляд за щепами під час стратифікації і кільцювання чубуків.
5. Закладання чубуків на кільцювання, виймання їх із траншей.
6. Запобігання приморозкам (установлення захисних пристроїв і складання каркасів).
7. Підв'язування до шпалер, кілець, сіток, заведення на підпори виноградної лози.
8. Піднімання лози перед відкриванням, знімання її зі шпалери.
9. Підправлення земляного вала під час укриття і відкривання кущів винограду.
10. Підправлення рослин після механізованого садіння саджанців винограду.

11. Планування ділянки всередині плантації під садіння і встановлення шпалер на рівному рельєфі.
12. Подавання ящиків у стратифікаційні камери та на закопування.
13. Прищипування (пінцирування), пасинкування, обламування зелених пагонів винограду.
14. Розпушування, розбивання грудок та розрівнювання фунту перед садінням.
15. Укладання щеп у стратифікаційні ящики.
16. Штучне запилення винограду.

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує ручні, кінно-ручні та механізовані польові роботи в розсадниках і виноградниках з підготовки садивного матеріалу винограду, садіння і підсаджування винограду чубуками, відсадками, омолодження винограду, захисту від шкідників, збирання врожаю. Підвищує продуктивність праці та якість вирощеної продукції (садивного матеріалу та винограду). Додержується вимог споживача до якості продукції та державних стандартів, правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежної безпеки.

Повинен знати: основи агротехніки та технологію виконання робіт на живому тяглі, механізованих агрегатах та ручних робіт з обробітку фунту, внесення мінеральних та органічних добрив, виготовлення компостів, садіння та підсаджування винограду, сортування й підготовки садивного матеріалу, захисту від шкідників, щеплення, нарізування на чубуки та зрізування фон; основи ринкової економіки; вимоги споживача до якості продукції; нормування, організацію та оплату праці; формування прибутку і собівартості; порядок сплати податків; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта без вимог до стажу роботи або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією виноградаря 2 розряду - не менше 1 року.

Приклади робіт.

1. Викопування чубуків, що вкоренилися, для садіння.
2. Заготівля виноградної лози зі зв'язуванням у пучки і вкладанням на зберігання, перевірка стану лози під час зберігання нарізування на чубуки з очищенням від листя, пасинків вибраковування некондиційного матеріалу.
3. Запобігання приморозкам (укривання на зиму з улаштуванням каркасів і без них).
4. Затруєння рівчачків на виноградниках отрутохімкатами.
5. Зрізування, збирання та сортування грон з укладанням в тару.
6. Калібрування вручну чубуків підщепи і прищепи та оновлення зрізів перед щепленням. Калібрування чубуків підщепи та прищепи на калібрувальних машинах та напівавтоматах.
7. Катарування і розгортання земляних валиків в розсадниках і на виноградниках.
8. Контроль та підрахунок щеплень.
9. Обстеження виноградників на зараженість філоксерою з відкопуванням коріння.

10. Омолодження винограду (спилювання штамбів) в основі крони, зрізування кущів на заданій висоті.
11. Парафінування, обв'язування щеплень з піднесенням і без нього.
12. Подрібнення та просіювання мінеральних добрив і вапна.
13. Розплановування ділянки всередині плантації під садіння і встановлення шпалер на схилах з улаштуванням та ремонтом терас.
14. Розрівнювання ділянки з перекиданням землі (планування).
15. Садіння і підсаджування винограду чубуками, відсадками.
16. Свердління свердловин ручним гідробуром чи ломом для садіння винограду.
17. Сорткування і підготовка садивного матеріалу винограду.
18. Укладання лози винограду для вирощування відсадків.

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Високопродуктивне використовує машини й знаряддя на виконанні кінно-ручних робіт з внесення в ґрунт органо-мінеральних сумішей, органічних та мінеральних добрив, захисту рослин від хвороб, шкідників та бур'янів, підживлення рослин та догляду за ними. Підвищує продуктивність праці та якість продукції. Додержується вимог споживача до якості продукції та державних стандартів, правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: чинне земельне законодавство; основи ринкової економіки, оплати, нормування та організації праці; сучасну агротехніку та технологію вирощування винограду; машини та знаряддя для виконання робіт, їх регулювання, налагодження та усунення дефектів і несправностей; методи захисту рослин від шкідників та хвороб; систему добрив; вимоги споживача до якості продукції; державні стандарти та сорти винограду; нормування, організацію та оплату праці; основи ринкової економіки; чинне земельне законодавство; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією виноградаря 3 розряду - не менше 1 року.

Приклади робіт.

1. Закидання чубуків під час садіння.
2. Захист розсадників та виноградників від шкідників та хвороб обприскуванням та обпилюванням їх.
3. Обстеження виноградників на зараженість філоксерою.
4. Підживлення рослин, внесення в ґрунт органо-мінеральних сумішей, органічних і мінеральних добрив.
5. Ремонт (оновлення) маточників та виноградників саджанцями і зеленими відсадками.
6. Садіння і підсаджування винограду саджанцями.
7. Формування і обрізування кущів винограду.
8. Щеплення виноградних чубуків вручну.

2. ГРИБОВЕД³

³ Погоджено заступником Державного секретаря Міністерства праці та соціальної політики України від 27.06.2003 р., затверджено першим заступником Державного секретаря Міністерства аграрної політики України від 02.07.2003 р.

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Веде технологічний процес вирощування їстівних грибів (печериці двоспорової (шампінйона), гливи звичайної, кільцевика тощо). Виконує роботи з вирощування грибів у відкритому і закритому ґрунті. Проводить підготовку культивацийних приміщень для вирощування грибів. Готує різні субстрати-компости. Проводить компостування, пастеризацію ферментацію, кондиціонування компостів, залежно від вибраної технології приготування компосту. Стежить за температурою вологістю, концентрацією CO₂ в камерах. Завантажує компости в ящики, контейнери, стелажі, поліетиленові мішки. Проводить інокуляцію (посів) компосту міцелієм, під час культивування грибів, покриває папером, зволоженим 1 % формаліном, готує розчини. Вкриває покривною ґрунтосумішшю поверхню компосту. Поливає грядки. Доглядає за грибами. Проводить санітарні зачищення. Підготовляє тару для збору грибів. Проводить збір грибів. Сортиє за стандартами. Фасує плодове тіла в тару. Готує культивацийні споруди до нового циклу вирощування грибів. Готує продукцію до реалізації, переробки, зберігання. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: види грибів і способи їх вирощування у відкритому і закритому ґрунті; основи біології їстівних грибів; технологію вирощування грибів, технологічну послідовність і способи виконання робіт, готування грядок, стелажів, камер для вирощування грибів; правила обслуговування машин і механізмів під час приготування компостів, покривного ґрунту; принцип роботи контрольно-вимірювальних приладів; способи посіву грибноці; правила компостування, інокуляції, приготування ґрунтосуміші, поливання, підтримання необхідної температури, регулювання тепла, світла, вологості, концентрації CO₂; строки і способи збирання врожаю, сортування, визначення якості готування до реалізації; пакування і зберігання грибів; хвороби грибів, запобігання їх появі; способи дезінфекції ґрунту, тари, камер, споруд для вирощування і тимчасового зберігання зібраних грибів; технічні умови на посівний матеріал і готову продукцію; основи санітарії і гігієни; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві. Без вимог до стажу роботи.

Приклади робіт.

1. Видалення компосту.
2. Дезінфекція приміщень, тари.
3. Заготівля компонентів для компосту (соломи зернових культур, кінського гною, курячого посліду, мінеральних добавок тощо).
4. Закладання компосту в контейнери, стелажі, ящики, лотки, поліетиленові мішки.
5. Збирання врожаю, сортування грибів.
6. Знімання паперу.

7. Інокуляція, накривання папером під час культивування грибів, щоденне зволоження компосту.
8. Підготовка міцелію до посіву.
9. Підготовка покривної ґрунтосуміші.
10. Підготовка та приготування компосту.
11. Покривання компосту ґрунтосумішшю.
12. Обприскування грибів від шкідників і хвороб.
13. Приготування розчинів.
14. Щоденні поливи.

3. ЕФІРООЛІЙНИК

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує ручні та нескладні роботи на живому тяглі з вирощування ефіроолійних культур. Керує робочою худобою під час затримування снігу і талих вод та обробітку ґрунту (боронування, шлейфування, коткування, мульчування). Здійснює ручні роботи з підготовки органічних та мінеральних добрив до внесення їх у ґрунт. Виконує підготовчі роботи із сіянцями, саджанцями та розсадою до їх висаджування в ґрунт. Доглядає за насадженнями та посівами (мульчує, розпушує ґрунт у міжряддях, пінцирує, пасинкує, вершкує зелені пагони троянди, лаванди, м'яти, меліси). Збирає врожай: видаляє бутони троянди, зрізує зелену масу герані, васильків, м'яти, меліси та суцвіття шавлії мускатної тощо. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: технологію роботи на живому тяглі із затримування снігу і талих вод, обробітку ґрунту та догляду за посівами; агротехніку й технологію ручних робіт з підготовки ґрунту до сівби, садіння, приготування добрив для внесення в ґрунт, догляду за посівами, збирання врожаю герані, васильків, м'яти, меліси та суцвіть шавлії мускатної; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві, без вимог до стажу роботи.

Приклади робіт.

Робота на живому тяглі:

1. Мульчування ґрунту з транспорту.
2. Розвезення та розстановка у полі щитів для затримування снігу.
3. Улаштування валиків плугом чи підгортальником для затримування талих вод.

Ручні роботи:

1. Видалення бутонів троянди та квітконосів лаванди.
2. Затримування талих вод.
3. Маркування поля під садіння.
4. Набирання, піднесення та розкладання сіянців, саджанців, живців та іншого садивного матеріалу.

5. Обрізування квітконіжок троянди, зрізування зеленої маси герані, базиліка Євгенольського, м'яти, меліси та суцвіть шавлії мускатної.
6. Обрізування перед садінням коріння та крони саджанців, сіянців, дичок тощо.
7. Обробка стимуляторами росту живців перед садінням.
8. Оправлення, накривання буртів, кагатів та куп добрив.
9. Пакування листя м'яти перцевої, меліси в тюки.
10. Пікірування сіянців у ящиках, на стелажах і в шкільці.
11. Поливання рослин з лійки, відра чи шланга під час садіння і догляду за ними.
12. Пінцирування, пасинкування, вершкування, обламування зелених пагонів троянди, лаванди, м'яти, меліси та ін.; вирізування пагонів потовщення, відрізування вершечків рослин ручною косою.
13. Просіювання торфу, попелу, землі та інших сипких мас.
14. Розбивання, подрібнення талого гною, торфу і землі.
15. Розпланування ділянок усередині плантації під садіння і встановлення шпалер.
16. Розпушування, розбивання грудок та розрівнювання землі перед садінням.
17. Тимчасове прикопування саджанців перед садінням.

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує ручні, кінно-ручні та механізовані польові роботи з вирощування троянди, лаванди, м'яти, меліси та інших ефіроолійних культур. Готує компости, розчини рідких органічних та мінеральних добрив. Заготовляє живці для прищеплення та окулірування. Сортиє садивний матеріал, садить та підсаджує сіянцями, живцями, пагонами. Виконує роботи з омоложення троянди, лаванди, м'яти, меліси. Збирає квіти троянди, суцвіття лаванди. Обмолочує і очищає насіння ефіроолійних культур. Володіє основами нормування та оплати праці. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: сучасну технологію вирощування ефіроолійних культур; агротехнічні способи роботи на живому тяглі, виконання ручних робіт, робіт з обслуговування механізованих агрегатів на посівних роботах, під час садіння, догляду за посівами, підготовчих робіт із захисту рослин від шкідників та хвороб, збирання врожаю; основи ринкової економіки; шляхи підвищення продуктивності праці, поліпшення якості продукції; вимоги споживачів до неї; основи нормування, оплати й організації праці; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта без вимог до стажу роботи або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією ефіроолійника 2 розряду - не менше 1 року.

Приклади робіт.

Робота на живому тяглі:

1. Дискування, лущення, культивування суцільна.
2. Маркірування поля для садіння.

3. Розбивання поля на ділянки плугом, підгортальником.
4. Підрізування коренів сіянців скобою.
5. Розвезення гною по полю з розкиданням.
6. Розорювання снігу кінним плугом або підгортальником.
7. Улаштування мережі дрібних канавок плугом-підгортальником чи борозноутворювачем.

Ручні роботи:

1. Виготовлення компостів, розчинів рідких органічних та мінеральних добрив.
2. Вирівнювання ділянки з перекиданням землі (планування).
3. Заготівля живців для прищеплень, окулірування та садіння.
4. Збереження від заморозків (укривання на зиму з улаштуванням і без улаштування каркасів).
5. Збирання квітів троянди, зрізування м'яти, меліси, суцвіть лаванди.
6. Змішування кількох видів мінеральних добрив.
7. Обмолочування і очищення насіння ефіроолійних культур.
8. Омолодження троянди, м'яти, меліси, лаванди (зрізування кущів на заданій висоті).
9. Перекопування ґрунту.
10. Подрібнення та просіювання мінеральних добрив і вапна.
11. Ремонт плантацій троянди, лаванди, м'яти, меліси та ін.
12. Розбивання ділянки всередині плантації під садіння та встановлення шпалер на схилах з улаштуванням терас.
13. Садіння і підсаджування сіянцями, дичками, живцями.
14. Сортуння і підготування садивного матеріалу.
15. Укладання гілок троянди та інших культур для вирощування відводок.

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Високопродуктивне використовує машини та знаряддя на живому тяглі, а також механізовані агрегати під час обробітку ґрунту, сівби, садіння сіянців, саджанців, догляду за насадженнями та посівами в процесі вирощування троянди, лаванди, м'яти, меліси та інших ефіроолійних культур. Виконує всі роботи з обробітку ґрунту й підготовки його до сівби, садіння ефіроолійних культур. Здійснює висівання та садіння. Доглядає за посівами. Збирає врожай вручну. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: передову агротехніку і технологію вирощування троянди, лаванди, м'яти, меліси та інших ефіроолійних культур; машини та знаряддя для виконання робіт; правила регулювання їх робочих органів, встановлення в робоче й транспортне положення; порядок своєчасного очищення й змащення, проведення дрібних ремонтів і ліквідації незначних дефектів; основи землеробства; методи захисту рослин від шкідників та хвороб; систему застосування мінеральних та органічних добрив; вимога споживача до якості продукції; державні стандарти на готову продукцію; шляхи та методи підвищення продуктивності праці, поліпшення якості продукції; основи ринкової економіки, собівартості, прибутку; нормування,

організацію та оплату праці; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією ефіроолійника 3 розряду - не менше 1 року.

Приклади робіт.

Робота на живому тяглі:

1. Маркірування поля для садіння.
2. Накривання та відкривання чи розорювання накривного вала в розсаднику.
3. Обробка гербіцидами та іншими отрутохімікатами.
4. Оранка суцільна, оранка міжрядь, на схилах та землі з кущами.
5. Підорювання та виорювання сіянців, саджанців.

Ручні роботи:

1. Обприскування та обпилення отрутохімікатами, гербіцидами.
2. Підживлення рослин, внесення в фунт органо-мінеральних сумішей, органічних та мінеральних добрив.
3. Приготування сумішей і розчинів отрутохімікатів, гербіцидів, біопрепаратів та отруйних приманок.
4. Садіння та підсаджування саджанцями.
5. Формування та обрізування кущів троянди, лаванди, м'яти, меліси тощо.
6. Фумігація живців, сіянців, саджанців.

5-й розряд

Завдання та обов'язки. Високопродуктивне використовує машини і знаряддя для виконання механізованих робіт із захисту рослин та їх хімічної обробки, підготовки насіння, приготування та внесення добрив, збирання троянди, лаванди, м'яти, меліси та інших ефіроолійних культур. Встановлює машини та знаряддя в робоче й транспортне положення, своєчасно очищає й змащує їх, правильно регулює робочі органи, усуває невеликі дефекти. Виконує всі види робіт відповідно до передової агротехніки та технології механізованого вирощування ефіроолійних культур.

Повинен знати: прогресивні методи сучасної технології вирощування троянди, лаванди, м'яти, меліси та інших ефіроолійних культур; будову та правила експлуатації тракторів комбайнів, складних сільськогосподарських машин; способи виконання ремонтних робіт та технічні умови на ремонт тракторів комбайнів та інших сільськогосподарських машин; сучасну передову технологію та агротехніку механізованих робіт з виробництва ефіроолійних культур; правила і норми охорони праці виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією ефіроолійника 4 розряду - не менше 1 року.

Приклади робіт.

1. Збирання васильків, шавлії мускатної, м'яти, меліси валеріани, левзеї, вовчуга та інших культур комбайнами, жатками.

2. Збирання суцвіть лаванди комбайнами.

3. Механізоване приготування та завантаження отрутохімікатів та розчинів.

4. Обпилювання та обприскування механізованим способом посівів, насаджень отрутохімкатами, гербіцидами.

5. Підбирання підсушених валків і пресування м'яти, меліси тощо в паки самохідними прес-підбирачами.

4. КВІТНИКАР

1-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує допоміжні роботи, пов'язані з прибиранням клумб, рабток і бордюрів від листя, сміття, снігу тощо. Забезпечує робочі місця садильним матеріалом, добривами й інвентарем. Бере участь у сортуванні різних вантажів і укладанні їх у визначених місцях. Очищає рослини в оранжереях, обмиває і обприскує водою. Очищає гвоздики від сухих листків і бур'янів у разі ярусного підв'язування. Готує квіткові рослини до викопування. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: правила користування ручним садовим інвентарем під час виконання найпростіших робіт у квітниках; норми, правила навантаження і транспортування вантажів; назви вантажів і правила їх укладання; особливості підготовки тари під висівання дрібного квіткового насіння і пікірування рослин; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництва без вимог до стажу роботи.

Приклади робіт.

1. Затарювання, миття, прибирання і укладання в штабелі горщиків, ящиків.

2. Навантаження і розвантаження невідповідальних вантажів.

3. Очищення від листя, сміття, снігу тощо клумб, рабток, бордюрів, доріжок.

4. Підготовка до садіння і очищення від землі стелажів і тари.

5. Прибирання кілочків.

6. Рознесення під час садіння саджанців, сіянців, живців.

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує прості роботи з підготовки ґрунту і добрив вручну. Викопує ямки для садіння квіткових культур. Очищає насіння квіткових рослин. Прополує, підпушує квіткові і килимові рослини. Виконує візуальне горизонтальне планування квітників і рабток. Пікірує дрібну розсаду пінцетом. Сплітає та влаштовує сітки зі шпагату і встановлює металеві рами для підв'язування гвоздики. Знімає дріт з підпор, видаляє залишки ниток, змотує їх у мотки і відносить у визначене місце. Виймає дерев'яні і металеві підпори і виносить їх з теплиць. Укладає дернину навколо клумб і рабток. Зрізує і сортує квіти, згідно з вимогами чинних стандартів, підраховує, зв'язує в пучки і пакує. Забілює скло оранжереї з гідропульта. Притінює рослини щитами з піднесенням і закріпленням їх кілками, знімає щити і відносить їх. Збирає і сортує насіння. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: правила підготовки і способи виконання земляних робіт у міських умовах; найпростіші способи догляду за рослинами; правила поводження з вантажами, які потребують обережності; техніку зрізування і сортування квітів; способи візуального планування клумб і рабток; призначення і правила користування садово-городнім інструментом та інвентарем; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією квітникаря 1 розряду - не менше 0,5 року.

Приклади робіт.

1. Виготовлення парникових матів, ящиків пікірувальних етикеток.
2. Висаджування садивного матеріалу квіткових рослин.
3. Витягання і винесення із теплиць підпор дерев'яних і металевих.
4. Встановлення і влаштування сітки зі шпагату для підв'язування гвоздики до металевих рам.
5. Забілювання скла з гідропульта, затінювання рослин щитами в оранжереї,
6. Заготівля дернини вручну.
7. Заготівля рослинного фунту.
8. Закріплення кілочків.
9. Зрізування і сортування квітів.
10. Облаштування грядок і борозен для висівання насіння і садіння рослин.
11. Пікірування дрібної розсади.
12. Прикопування в фонт, очищення від зів'ялих листків горщикових квітів.
13. Промивання скла в оранжереї, очищення його від снігу.
14. Прополювання квітів, підпушування фунту.
15. Розпушування, вирівнювання і прикочування вручну фунту під садіння квіткових культур.
16. Укладання в штабелі парникових рам.

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує не дуже складні земляні роботи. Розсіює добрива, проводить маркірування і нарізування борозен. Готує насіння і садивний матеріал. Улаштовує клумби, рабатки, бордюри тощо. Сіє, підсіває, закладає насіння руками, садить, підсаджує, висаджує, розкладає в ямки та борозни цибулини, бульби, розсаду тощо. Пікірує розсаду квіткових культур у ящики на стелажах. Здійснює механізоване поливання рослин. Препарує цибулини гіацинтів. Висаджує на пророщування бульбоцибулинні рослини. Розмножує лілеї лусочками, цибулинками і бульбочками. Доглядає за квітковими рослинами з допомогою простих інструментів і пристроїв. Натягує дріт на підпори. Живцює хризантеми, герань та інші квітникові культури. Виконує формувальне стриження і обрізування килимових квітників та бордюрів, пасинкування і прищипування квіткових рослин. Підв'язує до кілків і сіток гілки квіткових рослин. Викопає жоржини та інші бульбочкові, а також цибулинні квіткові рослини. Відбирає насінники однорічних квітів (левконії, айстри тощо). Зрізує й сортує квіти з урахуванням вимог стандартів, підраховує, складає букети, зв'язує і пакує їх. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: агротехнічні правила догляду за рослинами; способи висівання насіння і висаджування розсади; норми і час поливання рослин; способи садіння і пересаджування рослин; види, особливості добрив і дезінфікуючих речовин, способи їх застосування; правила обробітку фунту і виконання підготовчих робіт для садіння рослин; температурні режими в парниках, теплицях і оранжереях; засоби для запобігання захворюванням рослин; способи боротьби із хворобами рослин; правила користування садово-городнім інструментом та інвентарем; правила викопування квіткових рослин і виймання їх з фунту; способи затінення оранжерей; способи планування площ під рейки або під шаблон; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта без вимог до стажу роботи або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією квітникаря 2 розряду - не менше 1 року.

Приклади робіт.

1. Зрізування, викопування, очищення від землі, коріння і лусочок, підщипування цибулинок квітів однорічних й багаторічних.
2. Навантаження і розвантаження квітів.
3. Натягування на парниках і в утепленому фунті синтетичної плівки.
4. Планування під рейку або під шаблон квітників, бордюрів.
5. Підготовка до садіння, сортування, підрахунок, відпускання пакування та транспортування садивного матеріалу (бульбочок цибулин, квіткової розсади тощо).
6. Приготування розчинів, емульсії.
7. Садіння та вирощування жоржин, кал.
8. Складання букетів квітів.
9. Сортування за розмірами, садіння, викопування цибулин і бульбоцибулин квіткових рослин.

5. МАШІНІСТ ДРАЖУВАЛЬНИХ МАШИН

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Веде процес дражування посівного матеріалу на машинах. Визначає кількість компонентів для дражування насіння (дозу фунгіциду, води і водно-клеєвої суміші). Зважає та завантажує підготовлений посівний матеріал, стежить за рівномірним завантаженням ним дражувальної машини. Контролює розвантаження та завантаження складів зберігання посівного матеріалу. За допомогою контрольно-вимірювальних приладів веде процес дражування в ручному режимі. Стежить за безперебійною роботою дозаторів та насосів подачі дражувальної маси. Стежить за обертанням котла з додаванням води. Наносить обволікаючу масу на поверхню зерна. Контролює якість нарощування шару дражувальної маси на посівному матеріалі. Готує суміш змішування фунгіциду та обволікаючої маси. Змішує обволікаючу масу та клей. Вносить залишок обволікаючої маси. Проводить технічний огляд та перевіряє справність установки. Під час роботи в ручному режимі запускає та зупиняє машину. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: будову та принцип дії дражувальної машини, роботу допоміжного обладнання, технологічну інструкцію, інструкцію з безпечного проведення робіт із захисно-стимулюючими речовинами (ЗСР); процес дражування, дозу фунгіциду, води і водно-клеєвої суміші; правила

ручного режиму запуску в роботу та зупинки машини; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві, без вимог до стажу роботи.

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Веде процес дражування посівного матеріалу на установці. Визначає кількість компонентів для дражування насіння (дозу фунгіциду, води і водно-клеєвої суміші). Контролює розвантаження та завантаження складів зберігання посівного матеріалу. За допомогою контрольно-вимірювальних приладів веде процес дражування в автоматичному і ручному режимах. Контролює процес автоматичного та ручного режиму ввімкнення та вимкнення машин. Стежить за безперебійною роботою дозаторів та насосів подачі дражувальної маси. Стежить за обертанням котла з додаванням води. Готує обволікаючу масу за спеціальними рецептами і наносить її на поверхню зерна. Контролює якість нарощування шару дражувальної маси на посівному матеріалі. Готує суміш змішування фунгіциду та обволікаючої маси. Змішує обволікаючу масу та клей. Проводить технічний огляд та перевіряє справність установки. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: будову та принцип дії дражувальної машини, роботу допоміжного обладнання, технологічну інструкцію, інструкцію з безпечного провадження робіт із захисно-стимулюючими речовинами (ЗСР); процес дражування, дозу фунгіциду, води і водно-клеєвої суміші; рецептуру приготування обволікаючої маси; правила автоматичного і ручного режиму ввімкнення та вимкнення дражувальних машин; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією машиніста дражувальних машин 3 розряду - не менше 1 року.

6. МАШИНІСТ НАСІННЕОЧИСНИХ МАШИН

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Веде процес очищення на спеціальних машинах насіння зернових, бобових, трав, буряків, льону, конопель, олійних, овочевих та інших культур від домішок. Рівномірно подає продукт. Контролює процес очищення насіння. Здійснює підбирання сит залежно від перероблюваної культури, зерна, насіння і складу домішок. Вивантажує очищене насіння і транспортує його на подальшу переробку. Вибирає відходи. Мис чистить, змащує устаткування. Веде облік кількості продукту. Усуває дрібні несправності в роботі устаткування. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: технологічну схему процесу очищення насіння; асортимент очищуваного продукту; будову обслуговуваного устаткування; режими очищення; вимоги до якості очищення-способи рівномірного подавання продукту на очищення; склад насінневих і смітєвих домішок; важковідокремлювані домішки; категорії відходів; норми виходу продукту; порядок ведення обліку; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за технологічно суміжною професією 3 розряду - не менше 1 року.

7. МАШИНІСТ НАСІННЄШЛІФУВАЛЬНИХ МАШИН

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Веде процес шліфування насіння на шліфувальних машинах, яке використовується в сівалках точного висівання. Забезпечує рівномірну і своєчасну подачу насіння з бункера у протиральний барабан машини, де відбувається його шліфування планчастими білами. Дотримується заданого режиму роботи машин. Здійснює підбір і заміну решіт і планчастих бил. Регулює зазори шліфувального вузла. Виявляє і усуває причини відхилень від режиму шліфування. Усуває дрібні несправності в роботі устаткування. Здійснює органолептичний контроль за процесом шліфування насіння. Контролює роботу транспортних і аспіраційних пристроїв. Чистить і змащує устаткування. Бере участь у ремонті устаткування. Стежить за роботою машин і механізмів. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: вимоги до насіння і якості шліфування; будову; правила регулювання шліфувальних машин і з'єднаного з ним устаткування; принцип дії технологічного устаткування; вимоги до режимів шліфування залежно від виду насіння; призначення і умови застосування простих і середньої складності контрольно-вимірювальних приладів; вимоги до якості шліфування насіння; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за технологічно суміжною професією 3 розряду - не менше 1 року.

Приклади робіт.

1. Заміна планчастих бил, решіт.
2. Контроль роботи транспортних, аспіраційних пристроїв.
3. Обслуговування шліфувальних машин.
4. Регулювання шліфувального вузла.
5. Усунення дрібних несправностей шліфувальних машин.
6. Участь у ремонті устаткування.
7. Чищення і змащування устаткування.
8. Шліфування насіння томатів, перцю, баклажанів, кабачків, гарбузів, патисонів, кавунів, динь тощо.

8. ОВОЧІВНИК¹

¹ Погоджено заступником Міністра праці та соціальної політики України від 18.07.2001 р., затверджено першим заступником Міністра аграрної політики України від 23.07.2001 р.

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує нескладні ручні, кінно-ручні та механізовані роботи з вирощування овочів. Виконує роботи з шлейфування, боронування та коткування перед висіванням, садінням овочів. Готує насіння та садивний матеріал до висівання та садіння (очищення та сортування насіння, закладання посівного та садивного матеріалу для яровизації: гартування, стратифікація й пророщування, стратифікація та повітряно-теплова обробка дражування та обробка насіння бактеріальними добривами мікроелементами тощо). Пікірує розсаду, прополює овочеві культури. Пасинкує, вершкує, вибирає огірки, помідори, капусту у відкритому ґрунті та зрізує зелені овочі (салат, шпинат, щавель цибулю на стебло тощо). Виконує найпростіші роботи з доробки та зберігання овочів (просушування на токах і

майданчиках цибулі та насіння овочевих культур, видалення, промивання просушування насіння овочів, протирання та просіювання насіння укладання овочів у сховища, перебирання, миття, очищення та сортування овочів). Обслуговує механізовані агрегати під час висівання насіння та садіння розсади. Виконує роботи в захищеному ґрунті з підготовки теплиць та парників до експлуатації (очищення парників і теплиць від снігу, заготівля та перелопачування дернової землі, очищення каркасів теплиць від старої плівки тощо). Додержується правил і норм охорони праці виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: технологію роботи із затримання снігу і талих вод, обробки ґрунту та догляду за посівами; агротехніку та технологію ручних робіт з підготовки ґрунту до висівання, садіння приготування до внесення добрив у ґрунті, підготовки насіння і садивного матеріалу, пікірування розсади та сіянців овочевих культур, збирання урожаю огірків, помідорів, капусти та зелених культур у відкритому ґрунті, доробки та зберігання овочів; насінництво (закладання посівного та садивного матеріалу, стратифікація, дражування та обробка насіння бактеріальними добривами та мікроелементами); заправку сівалок і саджалок насінням та мінеральними добривами та піднесення садивного матеріалу до розсадосадильних машин; порядок виконання підготовчих робіт у захищеному ґрунті; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві, без вимог до стажу роботи.

Приклади робіт.

1. Боронування посівів.
2. Боронування, шлейфування.
3. Вибірання садивного матеріалу овочів, коренеплодів з буртів, траншей, сховищ.
4. Дражування та обробка насіння бактеріальними добривами, мікроелементами, змішування із сипкою масою.
5. Закладання посівного і садивного матеріалу для яровизації, гартування, стратифікації та пророщування.
6. Замочування насіння в ямах, діжках.
7. Очищення та сортування насіння.
8. Перевезення вантажів кіньми під час виконання польових робіт.
9. Повітряно-теплове обігрівання насіння.
10. Промивання насіння в соляному розчині.
11. Просіювання торфу, попелу, землі та інших сипких мас.
12. Різання кореневищ для садіння, розщеплення та стимулююче надрізування цибулин із сортуванням.
13. Розпушування, розбивання грудок та розрівнювання землі перед садінням.
14. Руйнування кірки ґрунту ротаційною мотикою, коткуванням.
15. Стратифікація насіння.

Завдання та обов'язки. Високопродуктивне використовує реманент та знаряддя для виконання робіт з обробки ґрунту, висівання, садіння, догляду за посівами та насадженнями овочів. Вирощує овочі за сучасною технологією. Виконує ручні роботи та роботи з обслуговування механізованих агрегатів під час обробки ґрунту, підготовки ґрунту до висівання чи садіння овочів, приготування, змішування мінеральних добрив, приготування компостів, розчинів рідких органічних та мінеральних добрив, догляду за посівами, захисту рослин від шкідників та хвороб, збирання врожаю. Виконує ручні, кінно-ручні та механізовані польові роботи з вирощування овочів. Дотримується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: сучасну технологію вирощування овочів; основи агротехніки та технологію виконання ручних робіт, робіт з обслуговування машин та знарядь під час обробки ґрунту, підготовки ґрунту до висівання, садіння та підсаджування насіння овочів та розсади; приготування, змішування мінеральних добрив; ручне прополювання, букетування, проріджування та перевірку овочевих культур; сортове прополювання; ручне збирання огірків, помідорів, капусти та відбирання насінників (маточників) овочевих культур; підготовчі роботи в захищеному ґрунті; способи обслуговування машин для подрібнювання мінеральних добрив та виготовлення торфоперегнійних горщечків; вибіркове та суцільне збирання овочів за допомогою транспортного візка чи платформи; основи ринкової економіки; нормування, організацію та оплату праці; вимоги споживача до якості продуктів; напрями та методи підвищення продуктивності праці та якості продукції; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта без вимог до стажу роботи або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією овочівника 2 розряду - не менше 1 року.

Приклади робіт.

1. Культивування суцільна, дискування, лушення.
2. Маркірування поля для висівання, садіння.
3. Проведення снігозатримання.

Ручні роботи:

1. Вибірання огірків, помідорів, капусти в теплицях.
2. Вибіркове або суцільне вибирання овочів за допомогою тракторного візка чи платформи.
3. Виготовлення компостів, розчинів рідких органічних та мінеральних добрив.
4. Вирівнювання (планування) ділянки з перекиданням землі.
5. Висаджування насінників овочевих.
6. Висівання, підсівання, загортання насіння овочів.
7. Відбирання насінників (маточників) овочевих культур, очищення їх від листя, корінців та землі.
8. Змішування кількох видів мінеральних добрив.
9. Зрізування суцвіть овочевих культур на насіння із знесенням у купи.
10. Механізоване вирізування качанів, шаткування капусти на машинах.
11. Оброблення грядок.

12. Оброблення овочів на сортувально-очисних пунктах.
13. Перебивання, подрібнення мерзлого гною та землі.
14. Перекопування фунту.
15. Подрібнення та просіювання мінеральних добрив, вапна.
16. Садіння цибулин, кореневищ під лопату.
17. Сортування помідорів, огірків на сортувальних агрегатах.

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Високопродуктивне використовує машини, знаряддя, а також механізовані агрегати для обробки фунту та догляду за посівами і насадженнями овочевих культур, захисту рослин від шкідників та хвороб, збирання врожаю. Виготовляє суміші розчинів отрутохімікатів, гербіцидів та біопрепаратів, отруйних приманок. Обробляє отрутохіматами садивні бульби та цибулини. Виконує ручні, кінно-ручні та механізовані польові роботи та роботи у захищеному ґрунті з вирощування овочів. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: сучасну технологію та агротехніку вирощування овочів; агротехніку та сучасну технологію виконання ручних робіт та робіт з обслуговування механізованих агрегатів; основи ринкової економіки, собівартості, прибутку, напрями та методи підвищення продуктивності праці, якості продукції, нормування, організації та оплати праці в овочівництві; основи обробки розчинами отрутохімікатів, гербіцидів та біопрепаратів садивних бульб та цибулин; вимоги споживача до якості продукції; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією овочівника 3 розряду - не менше 1 року.

Приклади робіт.

1. Нарізування дернового пласту кінним плугом.
2. Підгортання, культивуація і розпушування ґрунту в міжряддях.
3. Підживлення рослин.
4. Підорювання та виорювання коренів і кореневищ овочевих культур.
5. Проріджування (букетування) сходів у рядках культиватором.

Ручні роботи:

1. Виготовлення сумішей і розчинів отрутохімікатів, гербіцидів, біопрепаратів та отруйних приманок.
2. Обробка отрутохіматами садивних бульб та цибулин.
3. Підживлення рослин, внесення в ґрунт органо-мінеральних сумішей, органічних та мінеральних добрив.

Захищений ґрунт:

1. Монтаж і демонтаж плівкових теплиць з рам.

Робота щодо обслуговування механізованих агрегатів:

1. Вибірання овочів комбайнами та спеціальними машинами.

2. Протруєння насіння овочевих культур.

3. Робота на причіпних машинах та знаряддях.

5-й розряд

Завдання та обов'язки. Високопродуктивне використовує машини та механізовані агрегати під час виконання робіт з висівання, садіння та догляду за посівами овочевих культур. Виконує роботи з догляду за посівами і захисту рослин від шкідників та хвороб. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: сучасну технологію вирощування овочів; передову агротехніку та технологію виконання робіт на механізованих агрегатах під час висівання та садіння овочів сівалками, саджалками та розсадосадильними машинами, обприскування та обпилення овочевих культур тощо; принципи роботи на сівалках, саджалках, розсадосадильних машинах під час висівання овочевих культур і садіння розсади, а також роботи з обробки отрутохімікатами та гербіцидами овочевих культур, на роботах поливального-шлангувального під час поливання овочевих культур; основи ринкової економіки у виробництві та реалізації овочів, напрями та методи підвищення продуктивності праці, якості продукції, нормування, організації та оплати праці в овочівництві; вимоги споживача до якості продукції; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією овочівника 4 розряду - не менше 1 року.

Приклади робіт.

1. Обприскування та обпилення отрутохімікатами та гербіцидами овочевих культур відкритого ґрунту.

2. Обробка гербіцидами та отрутохімікатами овочевих культур захищеного ґрунту.

3. Робота на сівалках, саджалках, розсадосадильних машинах від час висівання овочевих культур, садіння розсади.

4. Робота поливального-шлангувального під час поливання овочевих культур.

9. ОПЕРАТОР ЛІНІЇ ЗАМОЧУВАННЯ НАСІННЯ

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Веде технологічний процес замочування насіння (із завантаженням і вивантаженням) у розчинах, що містять мікроелементи. Просушує насіння після замочування шляхом вмикання повітропідігрівача. Регулює, контролює, підтримує заданий технологічний режим за допомогою устаткування і за показаннями контрольно-вимірювальних приладів та результатів аналізів. Бере участь у ремонті обслуговуваного устаткування. Веде змінну і оперативну документацію. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: принципи дії обслуговуваного устаткування і контрольно-вимірювальних приладів; способи усунення можливих несправностей у роботі устаткування; вимоги до технологічних режимів залежно від насіннєвого матеріалу; технологічну схему обслуговуваного устаткування лінії; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за технологічно суміжною професією 3 розряду - не менше 1 року.

10. ОПЕРАТОР ЛІНІЇ ПРОТРАВЛЮВАННЯ НАСІННЯ

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Веде процес протравлювання насіння зернових, технічних, овочевих, баштанних, кормових і квіткових культур на автоматизованій (механізованій) лінії сухим, напівсухим або дисперсним способом. Забезпечує за допомогою засобів автоматики, контрольно-вимірювальних приладів дотримання технологічних режимів і безперервної роботи машин і устаткування лінії. Регулює роботу (навантаження) лінії. Запобігає відхиленням від встановленого технологічного режиму і усуває причини їх виникнення. Налагоджує основне і допоміжне технологічне устаткування лінії. Готує устаткування для здавання в ремонт і приймає його з ремонту. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: будову та принцип дії лінії; технологічний процес протравлювання насіння; схему налагодження основного і допоміжного технологічного устаткування; способи раціонального регулювання технологічних режимів; правила роботи з пестицидами; застосування контрольно-вимірювальних приладів-правила підналагодження машин лінії; способи виявлення і усунення несправностей у роботі окремих видів устаткування-вимоги до якості протравленого насіння; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за технологічно суміжною професією 3 розряду - не менше 1 року.

Приклади робіт.

1. Забезпечення дотримання технологічних режимів і безперервної роботи машин і устаткування за допомогою контрольно-вимірювальних приладів.
2. Здавання в ремонт і приймання з ремонту устаткування.
3. Налагодження основного і допоміжного технологічного устаткування.
4. Протравлювання сухим, напівсухим або дисперсним способом насіння.
5. Регулювання навантаження лінії.
6. Спостереження за приладами.

11. ПЛОДООВОЧІВНИК

1-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує основні роботи з підготовки ґрунту до висівання й садіння сільськогосподарських культур (овочевих, плодових, ягідних, розсади). Підготовляє і вносить у ґрунт органічні та мінеральні добрива. Виконує роботи з вапнування ґрунту: підготовляє й висіває чи садить овочі, саджанці, сіянці плодово-ягідних культур. Виконує всі роботи з догляду за овочевими чи плодово-ягідними культурами, боротьби із хворобами та шкідниками, підготовки отрутохімікатів для оброблення посівів і насаджень, збирання врожаю, із перероблення овочів, плодів і ягід та зберігання продукції згідно з чинними стандартами. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: основи агротехніки і технології овочевих та плодово-ягідних культур, вирощуваних у даній зоні (висівання, садіння, догляд за посівами, насадженнями, збирання

врожаю); терміни і техніку виконання робіт з вирощування плодово-ягідних культур та овочів у відкритому і захищеному фунті; техніку, способи обрізування плодових культур, формування крон; основні районовані сорти, їх господарську характеристику (урожайність, терміни дозрівання, стійкість проти хвороб тощо); види добрив, способи і терміни їх внесення в ґрунт; види хвороб і шкідників сільськогосподарських культур, вирощуваних у даній зоні, способи боротьби з ними; види отрутохімікатів, і правила їх зберігання та використання; чинні стандарти на овочеву і плодово-ягідну продукцію; правила сортування, пакування, транспортування плодово-ягідної та овочевої продукції, способи її перероблення; основи економічної ефективності вирощування культур; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві, без вимог до стажу роботи.

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує ручні, кінно-ручні та механізовані роботи з вирощування овочів, плодів, ягід, сіянців, живців та саджанців. Доглядає за посівами овочів та насадженнями плодових дерев і ягідників. Високопродуктивне використовує сільськогосподарську техніку та знаряддя під час обробітку ґрунту, посівних робіт та догляду за посівами і насадженнями, захисту рослин, збирання та реалізації врожаю. Виконує роботи із перероблення овочів, плодів та ягід. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: агротехніку та технологію виконання робіт на живому тяглі, ручних робіт, робіт з обслуговування механізованих агрегатів під час підготовки ґрунту до висівання, садіння, догляду за посівами, насадженнями; техніку, способи обрізування плодових культур, формування крон; насінництво, закладання посівного та садивного матеріалу; стратифікацію дражування і оброблення насіння бактеріальними добривами та мікроелементами; правила сортування, пакування, транспортування плодово-ягідної та овочевої продукції, способи її перероблення; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією плодоовочівника 1 розряду - не менше 0,5 року.

Приклади робіт.

Роботи на живому тяглі:

1. Висівання овочевих культур кінною сівалкою.
2. Керування робочою худобою на польових роботах (ведення за недоуздок).
3. Маркірування поля для висівання, садіння.
4. Мульчування ґрунту з транспорту.
5. Підорювання та викопування овочевих, плодових сіянців саджанців.
6. Підгортання, культивування та розпушування ґрунту в міжряддях.
7. Прорідження сходів у рядках культиватором, підживлення рослин.
8. Розбивання поля на ділянки плугом чи підгортальником.

Ручні роботи в насінництві:

1. Висаджування насінників овочевих культур.
2. Висівання, підсівання і загортання насіння.
3. Дражування і оброблення насіння бактеріальними добривами та мікроелементами, змішування насіння із сипкою масою.
4. Закладання посівного і садивного матеріалу для гартування, стратифікації і пророщення.
5. Замочування насіння.
6. Маркірування поля під висівання й садіння, прокладання посівних борозен та викопування ямок.
7. Обробка стимуляторами росту живців.
8. Обмочування коріння саджанців, сіянців у гнойово-глиняній бовтанці, рознесення і розкладання біля ямок.
9. Обрізування коріння й крони саджанців, сіянців, дичок та декоративних кущів перед садінням.
10. Очищення і сортування насіння.
11. Пікірування розсади і сіянців овочевих, плодових культур, квітів у ящиках, на стелажах.
12. Повітряно-теплове прогрівання насіння.
13. Промивання насіння в соляному розчині.
14. Садіння й підсаджування розсади.
15. Садіння і підсаджування плодово-ягідних культур сіянцями, саджанцями.
16. Стратифікація насіння.

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Високопродуктивне використовує машини та знаряддя для виконання роботи з обробітку ґрунту, висівання, садіння, догляду за посівами і насадженнями овочів, плодів, ягід. Володіє сучасною технологією вирощування овочів та плодів, агротехнічними способами роботи на живому тяглі, ручних робіт, робіт з обслуговування машин і знарядь під час механізованого обробітку ґрунту, висівання й садіння, догляду за посівами та насадженнями, збирання врожаю. Виконує ручні, кінно-ручні та механізовані польові роботи з вирощування овочів і плодів; із перероблення овочів, плодів та ягід. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: агротехніку та технологію виконання робіт на живому тяглі, ручних робіт, робіт з обслуговування механізованих агрегатів під час підготовки ґрунту до висівання й садіння, приготування та змішування органічних та мінеральних добрив, підготовки насіння, садіння й підсаджування розсади, сіянців, саджанців, живців та іншого садивного матеріалу, догляду за посівами і насадженнями; техніку, способи обрізування плодових культур, формування крон; правила сортування, пакування, транспортування плодоягідної та овочевої продукції, способи її перероблення; оброблення, зберігання та реалізацію овочів, ягід, плодів; основні напрями підвищення продуктивності праці та поліпшення якості вироблюваної продукції; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта без вимог до стажу роботи або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві.

Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією плодоовочівника 2 розряду - не менше 1 року.

Приклади робіт.

1. Вирізування колючок у однорічних сіянців та в кроні саджанців.
2. Висівання овочевих культур кінними сівалками.
3. Закривання, відкривання та розорювання накривного вала у плодородсадниках.
4. Зрізування дичок сіянців на колючку та вічко.
5. Нарізування дернового пласту кінним плугом.
6. Нарізування та загортання борозен плугом під час садіння саджанців, сіянців, кореневищ.
7. Оброблення гербіцидами та іншими отрутохімікатами плодових і декоративних культур.
8. Підгортання, культивування, розпушування ґрунту в міжряддях.
9. Підорювання та виорювання сіянців, саджанців, овочевих кореневищ.
10. Проріджування сходів рослин у рядках.
11. Садіння та насаджування плодово-ягідних культур сіянцями, саджанцями.

12. РИСІВНИК

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Розбиває площі для нарізування тимчасової зрошувальної мережі. Очищає канали від бур'янів. Відводить талі води з рисової системи. Очищає поле від стерні та бур'яну, просушує і спалює їх. Просушує насіння на повітрі та вигріває його на сонці. Підбирає стебла та волоті полеглого після комбайнів рису. Збирає рис у валки після ручного косіння. Перевертає валки й складає їх у копиці. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: призначення і правила користування ручним інструментом та інвентарем; правила розбивання площ для нарізування тимчасової зрошувальної мережі; правила виконання підготовчих робіт для висівання рису; правила підготовки насіння до сівби; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві, без вимог до стажу роботи.

Приклади робіт.

1. Виведення талих вод з рисової системи.
2. Збирання у валки скошеного косою рису, перевертання валків та складання в копиці.
3. Очищення від бур'янів каналів.
4. Очищення поля від післяжнивних решток.
5. Підбирання стебел та волотей полеглого рису.
6. Просушування і вигрівання насіння.
7. Просушування і спалювання бур'янів, післяжнивних залишків.

8. Розбивання площі рисового поля для нарізування тимчасової зрошувальної мережі.

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Скошує бур'яни на зрошувальних каналах і згрібає їх у купи. Обкошує канали. Копає ґрунт лопатою і навантажує на транспортні засоби. Поправляє валики після грейдера по сухому і залитому полю. Підсипає схили каналів або валиків по сухому полю. Перекопує ґрунт у кутах чеків. Копає ями для встановлення оголовків. Перекидає землю і трамбує її. Засипає ями з установленими спорудами і трамбує ґрунт. Переносить ґрунт на носилках. Виготовляє шандорки. Змащує гвинтопідіймачі. Витягує труби водовипусків і дільничних каналів. Очищає труби головної споруди. Поправляє хрестовини на валиках після скрепера. Підносить добрива. Підготовляє майданчики на полі для мінеральних добрив. Підносить насіння рису. Прополює посіви рису. Виконує сортове та видове прополювання. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: агротехнічні правила догляду за рослинами; правила підготовки до земляних робіт і способи їх виконання; способи очищення труб головної споруди; способи підготовки майданчиків на полі для мінеральних добрив; способи поправлення валиків; правила змащування гвинтопідіймачів; правилі поводження з вантажами, які потребують обережності; правила вивантаження вантажів; назви вантажів і правила їх укладання правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта без вимог до стажу роботи або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією рисівника 2 розряду - не менше 1 року.

Приклади робіт.

1. Виготовлення шандорок.
2. Змащування гвинтопідіймачів.
3. Очищення труб головної споруди.
4. Перекопування ґрунту, копання ям для встановлення оголовків у кутах чеків.
5. Піднесення добрив.
6. Піднесення насіння рису.
7. Підсипання схилів каналів або валиків.
8. Поправлення після грейдера валиків.
9. Поправлення на валиках хрестовини після скрепера.
10. Прополювання в посівах рису бур'янів.
11. Скошування бур'янів косою в каналах.
12. Сортове прополювання посівів рису.

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Очищає зрошувальні та дренажні канали від мулу і поправляє поверхні схилів під шаблон. Очищає канали від бур'янів, зрізуючи ґрунт з дамби та дно каналів, розрівнюючи ґрунт на бровці. Виготовляє вивідні борозни. Поправляє брівки валиків тимчасових зрошувачів після нарізування рокопачем; оголовки тимчасових зрошувачів, під'єднуючи їх до розподільних каналів; вивідні борозни після нарізування рокопачем у разі

поливання по борознах або по смугах; оголовки вивідних борозен, під'єднуючи їх до тимчасових зрошувачів; оголовки поливних борозен. Виготовляє тимчасові зрошувачі на незручних місцях. Вимощує бутовим каменем дно і схили каналів. Демонтує вимощене дно і схили каналів. Закладає прориви в каналах. Зарівнює і ущільнює землю на дамбах, каналах після підсипання бульдозером. Нарощує підпірні споруди і облицьовує їх цементним розчином. Облицьовує цементним розчином кам'яні відмостки. Укріплює схили біля гідроспоруд з каменю на цементному розчині. Установлює і знімає гвинтопідіймачі (щити, шпильки). Вставляє трубчасті водовипуски у водовипуски на дільничних каналах. Вставляє залізні хлопавки. Влаштовує тимчасові замки і ущільнює їх. Монтує або демонтує щитки-регулятори. Знімає рослинний шар зі схилів каналів. Очищає від мулу та бруду дно каналу. Закладає оголовки, трамбує і підносячи землю. Переносить хрестовини і закидає їх землею. Виготовляє земляні валики на воді. Прокопує рівчачки для відведення і спускання води. Виконує ремонтні роботи на головній споруді, на чекових оголовках. Обкошує зрошувальні і заливні канали, міжчекові валики. Скошує і виносить бур'ян. Розкидає гній по полю. Вносить мінеральні добрива по сухому полю і по воді. Обробляє насіння розчином сірчанокислового амонію. Сіє рис вручну по воді. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: основи агротехніки вирощування рису; строки і техніку виконання робіт з вирощування рису, а також вимоги до їх якості; способи очищення зрошувальних та дренажних каналів від мулу та бур'яну; види добрив, способи і строки їх внесення в ґрунт; способи виготовлення вивідних борозен; способи поправлення брівок валиків і оголовків тимчасових зрошувачів тощо; правила виготовлення тимчасових зрошувачів та вимощення бутовим каменем дна і схилів каналів; способи закладання проривів у каналах та нарощування підпірних споруд; способи укріплення схилів біля гідроспоруд; порядок встановлення і знімання гвинтопідіймачів; порядок встановлення трубчастих водовипусків; способи влаштування тимчасових замків; порядок монтажу або демонтажу щитків-регуляторів; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією рисівника 3 розряду - не менше 1 року.

Приклади робіт.

1. Виготовлення земляних валиків на воді.
2. Виготовлення тимчасових зрошувачів.
3. Виконання на головній споруді і чекових оголовках ремонтних робіт.
4. Вимощування і демонтаж дна та схилів каналів бутовим каменем.
5. Встановлення трубчастих водовипусків.
6. Закладання проривів у каналах.
7. Зарівнювання і ущільнення землі на дамбах та каналах після підсипання бульдозером.
8. Монтаж та демонтаж щитків-регуляторів.
9. Нарощування підпірних споруд.
10. Облицьовування цементним розчином кам'яних відмосток.
11. Обкошування зрошувальних і заливних каналів, міжчекових валиків.
12. Очищення від мулу та бур'яну зрошувальних та дренажних каналів.

13. Очищення від мулу дна каналу.
14. Передпосівна обробка насіння.
15. Перенесення і закидання землею хрестовин.
16. Поправляння оголовків вивідних, поливних борозен.
17. Поправляння після нарізування ровокопачем брівок валиків, оголовків, вивідних борозен тимчасових зрошувачів.
18. Прокопування вивідних борозен.
19. Прокопування рівчачків для відведення і спускання води.
20. Сіяння рису вручну по воді.
21. Скошування і винесення бур'янів.
22. Укріплення схилів біля гідропоруд.
23. Улаштування і ущільнення тимчасових замків.
24. Установлення та знімання гвинтопідіймачів.

5-й розряд

Завдання та обов'язки. Виготовляє цементний розчин. Ремонтує схили цементним розчином. Укладає чекові оголовки і обштукатурює їх. Ремонтує цегляну кладку. Скошує очерет і бур'ян та виносить їх по воді. Заливає рис і регулює шар води поливальником. Скошує стебла полеглого, дуже полеглого й покрученого рису. Жне серпом рис у воді або на сухому полі і вносить його на валки. Обкошує кути у чеках неполеглого і полеглого рису. Прокошує косою проходи навколо рисових чеків, Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: агротехнічні особливості вирощування рису; ряди хвороб і шкідників рису та засоби боротьби з ними; виконання всіх робіт з догляду за рисом; правила підготовки і способи виконання ремонтних робіт; правила заливання рису та способи регулювання шару води; правила обробки посівів рису пестицидами; правила експлуатації і обслуговування механізмів; способи виконання робіт зі збирання врожаю та зберігання рису; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією рисівника 4 розряду - не менше 1 року.

Приклади робіт.

1. Виготовлення цементного розчину.
2. Заливання і регулювання шару води поливальником посівів рису.
3. Обкошування кугів у чеках неполеглого і полеглого рису.
4. Прокошування косою проходів навколо рисових чеків.
5. Ремонт цегляної кладки.
6. Ремонт цементним розчином схилів.
7. Скошування очерету і бур'янів.

8. Скошування стебел полеглого і покрученого рису.

9. Укладення і обштукатурення чекових оголовків.

13. РОБІТНИК ПЛОДООВОЧЕВОГО СХОВИЩА

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Розвантажує картоплю, овочі, плоди з вагонів, барж, автомобілів вручну або за допомогою машин і механізмів. Сортиє продукцію за термінами зберігання та іншими встановленими ознаками. Зважує і закладає на зберігання плодоовочі і картоплю. Стежить за станом продукції в процесі зберігання. Проводить обпилення картоплі протиростковим препаратом. Обробляє сховище вапном. Утеплює люки зберігання. Підготовляє плодоовочі і картоплю до реалізації: перебирає вручну або на машині, зважує, затарює продукцію і відходи, укладає для відправлення. Навантажує продукцію на автомобіль. Сортиє і ремонтує тару. Додержується правил і норм охорони праці виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: асортимент продукції і правила її зберігання-способи подовження термінів зберігання продукції; правила сортування і фасування продукції; будову і правила експлуатації обслуговуваних механізмів; правила і норми охорони праці виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Базова загальна середня освіта або початкова загальна освіта та професійна підготовка на виробництві без вимог до стажу роботи.

Приклади робіт.

1. Обробка вапном сховища.
2. Розвантаження з вагонів, барж, автомобілів картоплі, овочів плодів.
3. Сортування і ремонт тари.
4. Утеплення люків зберігання.

14. РОЗВІДНИК ОБ'ЄКТІВ ПРИРОДИ ДЛЯ КОЛЕКЦІЙ

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Розвідує розташування відкритих та прихованих місць проживання тварин і рослин, залягання мінералів, гірських порід, а також місць виявлення окам'янілостей для використання їх у колекціях. Визначає можливу кількість об'єктів у знайденому місці й умови їх збирання. Супроводжує збирачів до місць збирання. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: назви і характерні особливості будови розвідувальних об'єктів; характерні ознаки місць проживання тварин і рослин, місць виявлення окам'янілостей; час появи в природі окремих стадій розвитку тварин і рослин; способи збирання і первинної обробки об'єктів; правила користування пристроями та інструментами, необхідними під час збирання об'єктів природи для колекцій; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Базова загальна середня освіта або початкова загальна освіта та професійна підготовка на виробництві, без вимог до стажу роботи.

15. САДІВНИК

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Розробляє за кресленнями та ескізами планування художнього оформлення газонів, клумб і площ, що підлягають озелененню на територіях підприємств і організацій. Підготовляє садивний матеріал. Садить саджанці, живців сіянці, дерева, кущі, квіткові рослини. Обробляє ґрунт, вносить мінеральні добрива і підживлює рослини. Обпилює рослини і оббризкує їх дезінфікуючими засобами. Викопує садивний матеріал. Копає ямки і засипає їх після висаджування саджанців. Підгортає, розгортає і поливає насадження. Стриже килимові газони, квітники. Виконує формувальне обрізування (підстригання) крони дерев і кущів. Заготовляє, установлює кілки та підв'язує до них рослини. Утеплює і обмазує дерева вапном, змазує прищеплення і місця пошкоджень дерев садовим варом. Збирає і сортує насіння та розсаду. Вирубує і викорчовує сухостійні дерева та кущі. Скошує траву на газонах, обрізує борти садових доріжок. Трамбує ґрунт. Прибирає озеленену територію від листя, скошеної трави і сміття. Спалює сміття. Заготовляє дернину і обдерновує поверхні. Організовує і веде оранжерейні та парникові господарства. Провітрює і утеплює парники та оранжереї. Прикриває посіви і рослини. Підготовляє ящики, горщики, стелажі і садить у них рослини. Улаштовує, прополює і шарує грядки. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: основи агротехніки і ботаніки; породи дерев, кущів та інших рослин, їх особливості і властивості; агротехнічні правила догляду за рослинами; способи сівби насіння і висаджування розсади; норми і час поливання рослин; способи садіння, пересаджування і прищеплення рослин; види, особливості добрив і дезінфікуючих засобів, способи їх застосування; способи стриження дерев і кущів; правила обробітку ґрунту і виконання підготовчих робіт для садіння рослин; температурні режими в теплицях, парниках і оранжереях; заходи щодо запобігання захворюванням рослин; способи боротьби із хворобами рослин; правила користування садово-городнім інструментом та інвентарем; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві, без вимог до стажу роботи.

16. САДОВОД

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Збирає, виносить та переробляє на мульчу гілки, кору, листя, сучки в садах, розсадниках, ягідниках і на суничних плантаціях. Обв'язує від зайців та інших гризунів молоді дерева. Виконує роботи із запобігання примерзанню випріванню. Накриває на зиму з влаштуванням каркасів і без них знімає, прикриває та розбирає каркаси. Забезпечує робочі місця садивним матеріалом, добривами та інвентарем. Знімає обв'язки з окуліровок та прищеплень, прикопує живці, саджанці та сіянці на зимове зберігання. Протирає штаби перед окуліруванням. Притінює та трамбує сніг у пристовбурних кругах. Садить плодово-ягідні сіянці, живці, саджанці, дички. Виконує формування крон молодих та обрізує плодоносні дерева. Збирає урожай з дерев зерняткових, кісточкових порід та ягід. Сортує плоди і ягоди. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: правила користування ручним садовим інвентарем під час виконання найпростіших робіт у плодорозсадниках та садках; правила підготовки саджанців до окулірування, прищеплення та їх проведення: прикопування живців, саджанців на зимове зберігання; правила прищипування (пінцирування) пагонів; формування крон молодих та плодоносних дерев, знімання плодів з дерев зерняткових та кісточкових порід, збирання ягід; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві, без вимог до стажу роботи.

Приклади робіт.

1. Вирізування пагонів, підрізання верхівок рослин.
2. Вирізування слабких, сухих та зламаних гілок саджанців плодових та ягідних культур.
3. Набирання, піднесення та розкладання сіянців, саджанців, живців та іншого садивного матеріалу.
4. Обрізування коріння та крони саджанців, сіянців, дичок та декоративних кущів перед садінням.
5. Перевірка рослин після механізованого садіння.

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Насаджує та підсаджує плодово-ягідні, декоративні культури саджанцями. Формує та обрізує кущі ягідників, троянд, декоративних та лікарських рослин. Зрізує дички та сіянці на колючку та вічко. Зав'язує окуліровки та прищеплення із замазуванням садовим варом. Вирізує колючки в однорічок та в кроні саджанців. Обрізує для формування крони одно- та дворічних саджанців. Викопує і насаджує саджанці великорозмірного садивного матеріалу гідробуром. Виконує всі роботи з вирощування садових та лісових культур. Доглядає за насадженнями. Збирає смородину, агрус, малину та інші ягідні культури за допомогою машин. Обслуговує машини та лінії для товарної обробки плодів. Проводить сортування, калібрування, діагональне, шарове і пряморядне укладання. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: правила користування знаряддями та інвентарем на кінно-ручних роботах; способи високопродуктивного використання машин та знарядь, встановлення їх у робоче чи транспортне положення; способи очищення, змащування і регулювання робочих органів; способи ліквідації невеликих дефектів; прогресивні методи технології садівництва і ягідництва; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією садовода 3 розряду - не менше 1 року.

Приклади робіт.

1. Викопування саджанців плодових, декоративних та лісових культур.
2. Завалювання живців під час садіння.
3. Культивування і розпушування фунту в міжряддях.
4. Нарізування і загортання борозен плугом чи підгортальником під час садіння сіянців, саджанців.
5. Оранка суцільна в міжряддях садів і багаторічних насаджень на великих схилах, землях, покритих кущами.
6. Підорювання та виорювання плодових і лісових сіянців та саджанців.
7. Садіння та підсаджування плодово-ягідних саджанців.
8. Формування та обрізування кущів ягідників, декоративних та інших рослин.

5-й розряд

Завдання та обов'язки. Обробляє гербіцидами та іншими отрутохімікатами плодів, декоративні і лісові культури. Оббризкує та обпилює отрутохімікатами та гербіцидами.

Прищеплює, окулірує плодови, декоративні і субтропічні культури в розсадниках, а також у плодоносних садах. Обрізує крону молодих і плодоносних дерев. Заготовляє горіхи та інші плоди деревних і чагарникових порід з дерев висотою понад 5 м. Проводить роботи із введення і освоєння науково обґрунтованої системи землеробства та інтенсифікації садівництва. Організовує виконання заходів з підвищення урожайності садів, раціонального використання мінеральних добрив, пестицидів, регуляторів росту. Упроваджує інтенсивні технології вирощування і збирання плодових культур. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: агротехніку вирощування плодових садів; морфологічні та біологічні особливості плодових рослин; районовані сорти плодових культур; прогресивні методи технології виробництва, застосування мінеральних і органічних добрив; методи визначення потреби рослин в елементах живлення; систему заходів боротьби зі шкідниками та хворобами плодово-ягідних культур; календар робіт у саду; високопродуктивне використання машин та знарядь, найважливіші показники виробничого завдання; норми виробітку та діючі умови оплати праці; напрями підвищення продуктивності праці та якості продукції, що виготовляється; роль робітника у зниженні витрат матеріалів, енергії; основні поняття про собівартість продукції, прибуток та госпрозрахунок; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією садовода 4 розряду - не менше 1 року.

Приклади робіт.

1. Обприскування, обпилювання насаджень гербіцидами та отрутохімікатами.
2. Обрізування крони молодих і плодоносних дерев.
3. Прищеплювання та окулірування плодових культур у розсадниках і в плодоносних садах.
4. Робота на сівалках, саджалках, розсадо- та лісосадильних машинах під час садіння сіянців, саджанців і живців.
5. Робота шланівальника під час забирання аміачної води, розчинів хімікатів та внесення їх у фонт під час оброблення насаджень.

17. ТЮТЮННИК

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує ручні та нескладні роботи на живому тяглі й обслуговує механізовані агрегати для вирощування тютюну та махорки, польові роботи із висівання та садіння тютюну і махорки та доглядає за ними, ручні роботи із сушіння, сортування, укладання листя тютюну та махорки. Обслуговує механізовані агрегати під час висівання тютюну, сушильно-ферментаційні установки і рами-вагони. Нанизує листя тютюну на шнурки. Промиває листя тютюну, нанизаного на шнурки, спускає листя з них. Відокремлює сухе листя від стебел. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: основи агротехніки та технологію робіт на живому тяглі та агрегатах; способи польових робіт з вирощування тютюну й махорки; агротехніку і технологію розкладання листя на транспортерах у випадку вогняного сушіння та переміщення листя тютюну в сушарках; усі сорти махорки й тютюну; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Базова загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві, без вимог до стажу роботи.

Приклади робіт.

1. Боронування, шлейфування.
2. В'язання гаванок і гірлянд тютюну й махорки, наколювання на глищі махорки, їх підвішування та знімання.
3. В'язання розсортованої махорки в сніпки.
4. Заправлення сівалок та саджалок насінням і мінеральними добривами.
5. Коткування.
6. Нанизування листя тютюну на шнурки, промивання листя тютюну, нанизаного на шнурки.
7. Підвішування рослин тютюну в сушильному сараї.
8. Переміщення в сараї й сушарці сушильних рам-вагонів з листям тютюну.
9. Розкладання листя на транспортері у випадку вогняного сушіння на сушильно-ферментаційній установці.
10. Розпушення фунтової шкірки кінною (ротаційною) мотикою.
11. Спускання листу зі шнурків, відділення сухих листів тютюну від стебел.
12. Укладання тютюну в стоси і перекладання їх.
13. Упаковування тютюну й махорки різними способами.

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує ручні, кінно-ручні та механізовані польові роботи з вирощування тютюну й махорки. Високопродуктивне використовує машини та знаряддя на живому тяглі, а також механізовані агрегати для обробки ґрунту, сівки, догляду за посівами, збирання та сортування тютюну. Володіє сучасною технологією і агротехнікою вирощування тютюну та махорки. Підвищує продуктивність праці, якість продукції. Додержується вимог споживача до якості та стандартів продукції, правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: сучасну агротехніку та технологію виробництва тютюну; машини та механізовані агрегати для виконання робіт з вирощування і доробки тютюну, їх регулювання, налагодження та прості ремонти; систему добрив; основи землеробства, вимоги споживача до якості продукції; чинні державні стандарти; сорти тютюну та махорки; правила і норми оборони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Базова загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією тютюнника 2 розряду - не менше 1 року.

Приклади робіт.

1. Букетування (прорідження) сходів у рядках кінним культиватором, підживлення рослин.
2. Внесення мінеральних добрив кінною туковою сівалкою.
3. Завантаження літаків мінеральними добривами.

4. Збирання тютюну й махорки вручну.
5. Обслуговування машин для подрібнення мінеральних добрив.
6. Перебирання і просіювання потертого тютюну.
7. Пластування (розрізування) стебел махорки.
8. Розвезення гною кіньми по полю з розкиданням.
9. Сорткування тютюну та махорки за товарними сортами.
10. Сушіння тютюну в сушарках і зволоження його.
11. Томління листя тютюну й махорки.

18. ФЕРМЕР

6-й розряд

Завдання та обов'язки. Здійснює виробничу та комерційну діяльність у фермерському господарстві. Упроваджує передові технології виробництва сільськогосподарської продукції. Проводить роботу, спрямовану на зростання продуктивності господарства. Раціонально використовує землю, сільськогосподарські машини, знаряддя, механізми та інші засоби господарювання. Додержується норми чинного земельного законодавства, вимоги державних стандартів до якості продукції. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: чинне аграрне законодавство; сучасну технологію виробництва сільськогосподарської продукції; основні принципи виконання механізованих, кінно-ручних та ручних робіт у виробництві сільськогосподарської продукції; будову і правила експлуатації тракторів, призначення та принципи роботи технічних засобів для виробництва сільськогосподарської продукції; основи ринкової економіки; ціни та ціноутворення; попит на продукцію та вимоги споживачів до якості продукції; чинні державні стандарти нормування та оплати праці; правила і норми охорони праці виробничої санітарії та протипожежного захисту; правила охорони навколишнього середовища.

Кваліфікаційні вимоги. Неповна вища або професійно-технічна освіта (молодший спеціаліст або кваліфікований робітник). Підвищення кваліфікації та стаж роботи за технологічно суміжними сільськогосподарськими професіями 4 або 5 розряду - не менше 1 року.

19. ХМЕЛЯР

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує роботи на живому тяглі з підготовки фунту до садіння хмелю (боронування, шлейфування, коткування, планування ділянок під садіння), складування і перекидання гною, компостів, мінеральних добрив та вапна, вкопування стовпів, під час влаштування шпалер, та їх знімання у хмільниках. Вручну відправляє верхівки хмелю, заводить їх на підпорки та підвішує рослини, що впали, підв'язує до шпалер, кілець. Вивільняє та змотує підвісний дріт. Обрізує хміль, зрізує його, збирає голівки, шишки із затарюванням. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: технологію робіт на живому тяглі з підготовки ґрунту до садіння хмелю; агротехніку та технологію ручних робіт з догляду за насадженнями хмелю, збиральних робіт та підготовки хмільників до зимівлі; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Базова загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві, без вимог до стажу роботи.

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує ручні кінно-ручні та механізовані польові роботи з вирощування хмелю. Володіє агротехнічними способами роботи на живому тяглі, ручних та механізованих робіт з обробітку фунту, садіння та догляду за насадженнями хмелю, боротьби із шкідниками, хворобами та бур'янами. Садить та підсаджує хміль. Виконує роботи зі збереження хмелю від приморозків. Рамує, збирає, пресує та пакує міль вручну та гідропресами. Підвищує продуктивність праці та якість продукції, додержується вимог споживача до якості та державних стандартів стосовно хмелю. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: агротехніку і технологію виконання робіт на живому тяглі, ручних робіт та робіт з обслуговування механізованих агрегатів для обробітку ґрунту, внесення мінеральних та органічних добрив, виготовлення компостів; способи садіння і підсаджування хмелю, збирання врожаю та збереження хмільників; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта без вимог до стажу роботи або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією хмеляра 2 розряду - не менше 1 року.

Приклади робіт.

1. Внесення мінеральних добрив туковою сівалкою.
2. Маркірування поля під садіння.
3. Навішування, прикріплення та натягування дроту і тяжів по стовпах шпалери.
4. Обривання та сортування хмелю.
5. Планування ділянки всередині плантації під садіння.
6. Планування поля на ділянки плугом.
7. Пресування і пакування хмелю гідропресом
8. Пресування та пакування хмелю вручну.
9. Рамування (видалення зайвих пагонів) хмелю.
10. Ремонт шпалери.
11. Розвезення гною по полю з розкиданням.
12. Садіння й підсаджування хмелю.
13. Скидання підпор зі стеблами хмелю.
14. Установлення шпалер.

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Високопродуктивне використовує машини, знаряддя та агрегати для виконання кінно-ручних та механізованих робіт із садіння та підсаджування хмелю саджанцями, внесення в ґрунт органо-мінеральних сумішей органічних та мінеральних добрив, захисту рослин від хвороб шкідників та бур'янів. Проводить повітряне сушіння зібраних шишок хмелю.

Володіє сучасною технологією та агротехнікою виробництва хмелю, шляхами і методами підвищення продуктивності праці, якості продукції. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: сучасну агротехніку та технологію виробництва хмелю; знаряддя для виконання складних робіт із вирощування хмелю, їх регулювання, налагодження та усунення дефектів і несправностей; землеробство; методи захисту рослин від шкідників, хвороб і бур'янів; систему добрив, збереження та підвищення родючості ґрунту; вимоги споживача до якості продукції; чинне земельне законодавство; основи ринкової економіки, оплати, нормування та організації праці; державні стандарти; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією хмеляра 3 розряду - не менше 1 року.

Приклади робіт.

1. Обкурювання хмелю сірчаним ангідридом, який утворюється внаслідок спалювання сірки (сульфітації).
2. Обробка гербіцидами та отрутохімікатами.
3. Повітряне сушіння шишок хмелю.
4. Садіння і підсаджування хмелю саджанцями.

ПЕРЕЛІК

професій, передбачених цим розділом, із зазначенням їх назв за випуском 00 ЕТКС видання 1986 р. та іншими джерелами

№ пор.	Професії, вміщені в цьому розділі	Діапазон розрядів	Професії за випуском 00 ЕТКС видання 1986 р.	Діапазон розрядів
1	2	3	4	5
1.	Виноградар	2 - 4	Новая профессия	-
2.	Грибовод	3	Новая профессия	-
3.	Ефіроолійник	2 - 5	Новая профессия	-
4.	Квітникар	1 - 3	Новая профессия	-
5.	Машиніст дражувальних машин	4	Новая профессия	-
6.	Машиніст насіннеочисних машин	4	Новая профессия	-
7.	Машиніст насіннєшліфувальних машин	4	Новая профессия	-
8.	Овочівник	2 - 5	Новая профессия	-
9.	Оператор лінії замочування насіння	4	Новая профессия	-
10.	Оператор лінії протравлювання	4	Новая профессия	-

	насіння			
11.	Плодоовочівник	1 - 3	Новая профессия	-
12.	Рисівник	2 - 5	Новая профессия	-
13.	Робітник плодоовочевого сховища	2	Рабочий плодоовощного хранилища	-
14.	Розвідник об'єктів природи для колекцій	2	Новая профессия	-
15.	Садівник	3	Садовник	-
16.	Садовод	3 - 5	Новая профессия	-
17.	Тютюнник	2 - 3	Новая профессия	-
18.	Фермер	6	Новая профессия	-
19.	Хмеляр	2 - 4	Новая профессия	-

ПЕРЕЛІК

професій, передбачених випуском 00 ЕТКС видання 1986 р., із зазначенням їх назв за цим розділом

№ пор.	Професії за випуском 00 ЕТКС видання 1986 р.	Діапазон розрядів	Професії, вміщені в цьому розділі	Діапазон розрядів
1	2	3	4	5
1.	Рабочий плодоовощного хранилища	-	Робітник плодоовочевого сховища	2
13.	Садовник	-	Садівник	3

ТВАРИННИЦТВО

КВАЛІФІКАЦІЙНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ

КЕРІВНИКИ

1. ГОЛОВНИЙ ЗООТЕХНІК

Завдання та обов'язки. Здійснює організаційно-технологічне керівництво галуззю тваринництва (птахівництва). Організовує розроблення і здійснення заходів з інтенсифікації виробництва, переведення його на промислову основу, ефективного використання основних засобів виробництва, трудових і матеріальних ресурсів, підвищення продуктивності худоби і птиці, зниження собівартості продукції, зростання продуктивності праці та рентабельності тваринництва. Забезпечує розроблення і упровадження зоотехнічних та організаційно-економічних заходів, спрямованих на поліпшення використання тварин та птиці, тваринницьких приміщень. Бере участь у розробленні перспективних і річних планів розвитку

господарства та завдань підрозділів, планує рух поголів'я, його відтворення і вирощування молодняка. Проводить роботу зі створення міцної кормової бази, забезпечення тваринництва засобами механізації та автоматизації, обладнаними приміщеннями для худоби і птиці, ремонтними матеріалами, спецодягом, тарою тощо. Організовує розміщення худоби по фермах і в приміщеннях, зимівлю худоби, її літнє утримання та випасання, приймання кормів від підрозділів рослинництва, визначення їх якості та кількості. Забезпечує збереження кормів, підготовку їх до згодовування. Веде контроль за кількістю та якістю продукції, повноцінною годівлею і правильним утриманням худоби та птиці, своєчасною заготівлею, збереженням і використанням кормів, засобами механізації, затратами праці, матеріалів та коштів у галузі. Організовує племінну роботу, спрямовану на поліпшення порідних якостей і продуктивності худоби та птиці, бере участь у складанні та проведенні ветеринарно-профілактичних та лікувальних заходів. Бере участь у розгляді та виборі проектів будівництва виробничих споруд для галузі і в роботах приймальних комісій з введення їх в експлуатацію. Забезпечує розроблення і упровадження заходів з наукової організації праці, атестації і раціоналізації робочих місць обґрунтованих норм праці з обслуговування худоби та птиці досягнень науки і передового досвіду, положень про оплату; стимулювання праці. Організовує ведення обліку, своєчасне складання звітів з тваринництва. Складає розпорядок дня, раціони годівлі і баланси кормів. Перевіряє і підписує документи з руху тварин, витрати кормів, молока тощо. Бере участь в організації підготовки і підвищенні кваліфікації кадрів. Координує роботу тваринницьких відділень, ферм, керує зоотехнічним персоналом. Контролює дотримання працівниками тваринництва виробничої та трудової дисципліни, правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту. Забезпечує виконання законодавства з охорони навколишнього природного середовища.

Повинен знати: закони, постанови, накази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування з питань агропромислового комплексу; технологію виробництва; племінну справу; анатомію, фізіологію, біологічні особливості різних видів свійських тварин, наукові основи їх утримання і годівлі; досягнення науки, передові технології, вітчизняний і зарубіжний досвід з питань зоотехнії; основи ринкової економіки, організації виробництва, праці й управління; чинні положення з оплати і нормування праці; організацію збуту продукції; стандарти на продукцію тваринництва (птахівництва); правила експлуатації і можливості застосування ПЕОМ у зоотехнічній роботі; трудове законодавство; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж зоотехнічної роботи: для магістра - не менше 2 років, спеціаліста - не менше 3 років.

2. ЗАВІДУВАЧ ВІВАРІЮ

Завдання та обов'язки. Організовує роботу віварію з утримання, годівлі і догляду за тваринами-продуцентами і донорами у виробництві сироваток, ендокринних препаратів, антибіотиків та інших препаратів біосинтезу. Контролює дотримання правил підготовки до операцій інструментів, тварин-продуцентів і приміщень; умови стерильної роботи; правила виконання імунізацій, кровопускань, тотальних кровопускань; правила утримання і годівлі тварин-продуцентів і донорів та догляду за ними після імунізацій і кровопускань. Здійснює контроль за своєчасним прибиранням кліток, стаєнь, стійл тощо. Стежить за виконанням зоогігієнічних і ветеринарних правил під час утримання, годівлі тварин і догляду за ними. Організовує проведення дезінфекції і дератизації приміщень віварію. Контролює раціони годівлі тварин, виконання планів заготівлі і правил зберігання кормів. Забезпечує технічну справність приміщень, устаткування, інвентарю та їх своєчасний ремонт. Виконує розрахунки і складає заявки на придбання устаткування, ремонтних матеріалів, приладів, інструментів, тари

тощо. Бере участь у складанні дефектних відомостей і заявок на поточний і капітальний ремонт приміщень, контролює і приймає ремонтні роботи. Забезпечує правильне ведення встановленого обліку і звітності. Постійно підвищує свою ділову кваліфікацію, організовує навчання кадрів. Забезпечує утримання віварію в чистоті і порядку. Контролює дотримання працівниками виробничої і трудової дисципліни, правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: закони, постанови, накази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування з питань агропромислового комплексу; Закон України "Про ветеринарну медицину", Статут ветеринарної медицини; зоогігієнічні і ветеринарні правила утримання тварин; правила застосування лікувальних і дезінфікуючих засобів; досягнення науки і передовий досвід у галузі ветеринарії; основи ринкової економіки, організації виробництва, праці й управління; трудове законодавство; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр або молодший спеціаліст). Стаж роботи за суміжною професією - не менше 1 року.

3. ЗАВІДУВАЧ КУХНІ (ДЛЯ ТВАРИН, МОЛОЧНОЇ)

Завдання та обов'язки. Організовує роботу кухні і забезпечує виконання завдань щодо своєчасного приготування і доведення до ферм кормосумішей (замінника незбираного молока) високої якості у відповідності до встановлених раціонів і технології приготування. Вносить пропозиції щодо розроблення і здійснення заходів з підвищення поживної цінності і приготування кормосумішей (замінника незбираного молока). Бере участь у розробленні пропозицій та розгляді проектів будівництва, реконструкції, ремонту і технічному обслуговуванні кухні. Приймає технологічне устаткування, механізми і приміщення кухні, що здаються в експлуатацію, після монтажу або ремонту. Складає і подає у відповідні служби господарства заявки і розрахунки потреб кормів кормових добавок, техніки, устаткування тощо для роботи кухні. Здійснює контроль за технічно правильною експлуатацією приміщень, устаткування, механізмів та інших засобів кухні, виконує графіки їх профілактичного обслуговування і ремонту. Контролює якість сировини і ступінь помелу компонентів, що використовуються в кухні для різних статеві-вікових груп тварин; якість комбікормів, які надходять; виконання завдань і дотримання лімітів витрат по кухні; правильне ведення обліку використання компонентів для приготування кормосумішей; виробничу та трудову дисципліну працівників кухні. Своєчасно оформлює заявки на ремонтні роботи і контролює строки та якість їх виконання. Аналізує виконання встановлених завдань з приготування кормосумішей. Веде встановлену документацію і звітність. Забезпечує працівників кухні необхідним спецодягом, інвентарем, мийними й іншими матеріалами за встановленими нормами, оформляє і подає в бухгалтерію акти на їх списання. Стежить за справним станом освітлення, систем опалення, водопостачання, вентиляції тощо. Постійно підвищує свою ділову кваліфікацію, організовує навчання працівників. Контролює дотримання працівниками виробничої і трудової дисципліни, правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: закони, постанови, накази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування з питань агропромислового комплексу; технологічний процес приготування та правила згодовування кормосумішей, комбікормів, замінників незбираного молока, преміксів; положення, стандарти та інструмент з виробництва та контролю за якістю кормосумішей (замінника незбираного молока); особливості підготовки кормів для різних видів і статеві-вікових груп тварин; класифікацію, характеристику, поживність та ряди кормів, їх перетравлюваність і значення для

організму тварини; значення різних добавок; потребу тварин у протеїнах, вітамінах і мінеральних речовинах; кормові раціони та порядок їх складання для тварин; норми годівлі тварин різних статевих-вікових скуп; способи визначення якості кормів; основи зоогігієни з годівлі і приготування кормів; будову і правила експлуатації кормоприготувальних машин, агрегатів, дозувальних установок та інших засобів механізації виробничих процесів з приготування кормів; науково обґрунтовані основи годівлі тварин; основи ринкової економіки, організації виробництва, праці і управління; трудове законодавство; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр або молодший спеціаліст). Стаж роботи за суміжною професією - не менше 2 років.

4. ЗАВІДУВАЧ СКОТОБАЗИ

Завдання та обов'язки. Керує виробничо-господарською діяльністю скотобазу. Бере участь у розробленні планів закупівлі худоби від сільськогосподарських підприємств різних форм власності. Забезпечує приймання і визначення вгодованості худоби згідно з вимогами стандартів. Додержується правил передзабійного утримання худоби, правильних і своєчасних розрахунків за худобу з господарствами. Вирішує спірні питання між здавальниками і приймальниками худоби. Розробляє і організовує виконання заходів щодо своєчасної та якісної підготовки матеріально-технічних засобів скотобазу до приймання худоби від господарств, Забезпечує на базі необхідний рівень санітарії, гігієни і естетики праці, чітке ведення обліку і звітності. Організовує роботу зі створення необхідних санітарно-побутових умов працівникам скотобазу і здавальникам худоби. Добирає і розставляє кадри Проводить з ними виховну роботу. Керує працівниками скотобазу. Забезпечує збереження власності скотобазу. Контролює додержання працівниками виробничої і трудової дисципліни, правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: закони, постанови, накази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування з питань агропромислового комплексу які визначають діяльність скотобазу; технічні вимоги до утримання худоби; чинні державні стандарти і технічні умови на худобу кондиції худоби; порядок вирішення спірних питань під час визначення вгодованості худоби; передовий вітчизняний і зарубіжний досвід у галузі передзабійного утримання худоби-чинні положення з оплати праці і матеріального стимулювання-економіку й організацію виробництва; трудове законодавство-правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр або молодший спеціаліст). Стаж роботи на посадах керівників нижчого рівня - не менше 2 років.

5. КЕРУЮЧИЙ ФЕРМОЮ

Завдання та обов'язки. Керує виробничо-господарською діяльністю ферми. Бере участь у розробленні завдань з виробництва та продажу сільськогосподарської продукції і забезпечує їх виконання. Забезпечує проведення заходів з інтенсифікації сільськогосподарського виробництва, ефективного використання трудових і матеріальних ресурсів, техніки, виробничих приміщень та інших засобів виробництва, раціонального використання і охорони земельного фонду. Організовує упровадження інтенсивних технологій виробництва в галузі тваринництва, передових способів вирощування продуктивних порід худоби, підвищення продуктивності праці і зниження собівартості продукції. Забезпечує механізацію виробничих процесів, виявлення і використання резервів підвищення продуктивності праці, розвиток раціоналізації і винахідництва. Організовує упровадження заходів з поліпшення організації

праці, підвищення її ефективності, скорочення затрат ручної праці. Домагається економії трудових і матеріальних ресурсів на виробництво одиниці продукції. Забезпечує упровадження науково обґрунтованих норм виробітку, ефективного застосування чинного положення з оплати праці. Організовує облік і складання встановленої звітності з виробничої діяльності ферми, бере участь у організації підготовки і підвищення кваліфікації кадрів. Забезпечує виконання законодавства з охорони навколишнього природного середовища. Добирає і розставляє кадри, проводить з ними виховну роботу. Контролює дотримання працівниками виробничої і трудової дисципліни, правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: закони, постанови, накази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування з питань агропромислового комплексу; анатомію, фізіологію і годівлю тварин; технологію сільськогосподарського виробництва, досягнення науки і передовий досвід гагаузі; економічні методи управління в умовах господарської самостійності; чинні положення з оплати праці та її нормування; ціни і стандарти на сільськогосподарську продукцію; правила експлуатації і можливості застосування сучасної обчислювальної техніки; трудове законодавство; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр або молодший спеціаліст). Стаж роботи за суміжною професією - не менше 2 років.

6. НАЧАЛЬНИК СКОТОПРОГІННОГО ТРАКТУ

Завдання та обов'язки. Керує роботою скотопрогінного тракту. Перевіряє справність платформ і помостів для розвантаження худоби, надійність огорожі на шляху перегання худоби, загонів та ізольованих проходів для працівників, справність засувів на воротах і дверцях загонів, візків, ковшів та підвісних доріг (за їх наявності), напувалок, тари для кормів. Розподіляє робочу силу, корми та інші матеріально-технічні ресурси. Забезпечує необхідні умови роботи скотопрогінного тракту під час підганяння худоби від місця розвантаження чи приймання з пасовища; перегання її під час сортування; руху худоби на ваги і з них; розташування тварин у загонах. бере участь у складанні графіків здавання-приймання худоби і планів витрат кормів. Контролює своєчасне підвезення кормів і правильний їх розподіл між групами тварин згідно з установленими раціонами. Організовує періодичні дезінфекції приміщень для передзабійного утримання худоби, а також після проходження партії хворої худоби. Контролює своєчасне прибирання приміщень. Забезпечує очищення, миття, дезінфекцію автотранспорту та вагонів після розвантаження худоби. Виконує розрахунки і складає заявки на придбання устаткування, ремонтних матеріалів, інструменту, тари. бере участь у складанні дефектних відомостей і заявок на поточні та капітальні ремонти приміщень, загонів, проходів. Контролює і приймає ремонтні роботи. Забезпечує ведення встановленої звітності, складає і своєчасно подає затверджену звітність про роботу підрозділу. Аналізує виконання планів руху поголів'я виконання завдань, використання виробничих потужностей скотопрогінного тракту і збалансованість кормів. Проводить виховну роботу серед працівників скотопрогінного тракту, своєчасно розглядає пропозиції і зауваження, приймає рішення самостійно або разом із завідувачем скотобази. Контролює дотримання працівниками виробничої і трудової дисципліни, правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: закони, постанови, накази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування з питань агропромислового комплексу, які визначають діяльність скотопрогінного тракту; чинні на виробництві стандарти, технічні умови на худобу; раціон годівлі і види кормів; санітарно-гігієнічні норми утримання території; порядок вирішення розбіжностей під час визначення

вгодованості худоби; порядок ведення обліку тварин, кормів, устаткування, інвентарю; досвід передових вітчизняних і зарубіжних підприємств у галузі передзабійного утримання худоби; чинні положення з оплати праці і матеріального стимулювання; економіку й організацію виробництва; трудове законодавство; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр або молодший спеціаліст). Стаж роботи за суміжною професією - не менше 2 років.

ПРОФЕСІОНАЛИ

1. ЗООТЕХНІК

Завдання та обов'язки. Проводить зоотехнічну роботу на фермах, забезпечуючи підвищення продуктивності тварин, зростання виробництва продуктів тваринництва та підвищення їх якості з найменшими затратами праці і засобів. Бере участь у розробленні поточних і перспективних планів та завдань стосовно тваринництва і забезпечує їх здійснення. Виконує заходи, передбачені планом племінної роботи. Організовує раціональне використання кормів і пасовищ, кормової бази. Забезпечує впровадження на фермах прогресивних методів утримання, годівлі та догляду за поголів'ям тварин, прогресивних систем оплати праці. Веде роботу з підвищення продуктивності тварин. Забезпечує ефективне використання устаткування, приміщень та інших фондів. Бере участь у розробленні та впровадженні досконалішої технології виробництва продукції тваринництва, технічно обґрунтованих норм обслуговування. Забезпечує ефективне застосування чинних норм з оплати праці, веде технічну документацію, організовує облік та складання встановленої звітності з зоотехнії. Проводить роботу з підвищення кваліфікації кадрів. Контролює додержання працівниками виробничої і трудової дисципліни, правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: закони, постанови, накази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади та місцевого самоврядування з питань агропромислового комплексу; анатомію, фізіологію і годівлю тварин; досягнення науки і передовий досвід у галузі тваринництва; технологію виробництва продукції тваринництва; економіку, організацію виробництва, праці й управління; системи оплати праці; державні стандарти на продукцію тваринництва; трудове законодавство; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги.

Провідний зоотехнік: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професією зоотехніка I категорії - не менше 2 років.

Зоотехнік I категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Для магістра - без вимог до стажу роботи, спеціаліста - стаж роботи за професією зоотехніка II категорії - не менше 2 років.

Зоотехнік II категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Стаж роботи за професією зоотехніка - не менше 1 року.

Зоотехнік: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Без вимог до стажу роботи.

2. ЗООТЕХНІК З КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ

Завдання та обов'язки. Контролює додержання технології виробництва та якість тваринницької продукції. Упроваджує у виробництво досягнення науки, передовий

вітчизняний та зарубіжний досвід. Бере участь у розробленні та впровадженні комплексної системи управління якістю праці та продукції. Визначає відповідність продукції вимогам державних стандартів. Бере участь в атестації якості продукції під час її реалізації. Організовує технологічний процес з метою збільшення кількості та поліпшення якості продукції. Контролює додержання технології забою тварин і таврування м'яса, а також терміни та графіки реалізації продукції на заготівельних пунктах. У спірних випадках вимагає проведення спеціальної експертизи і одержання висновку державної інспекції з якості. Бере участь у визначенні забійної ваги і категорії тварин, що здаються на м'ясокомбінат. Контролює додержання працівниками правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: закони, постанови, накази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування з питань агропромислового комплексу; анатомію, фізіологію тварин та птиці; вимоги, умови та стандарти на продукцію, особливості годівлі та утримання тварин; методи і техніку оцінки якості продукції; технологію, економіку та організацію виробництва; чинні положення з оплати праці; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги.

Провідний зоотехнік з контролю якості продукції: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістра спеціаліст). Стаж роботи за професією зоотехніка з контролю якості продукції I категорії - не менше 2 років.

Зоотехнік з контролю якості продукції I категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Для магістра - без вимог до стажу роботи, спеціаліста - стаж роботи за професією зоотехніка з контролю якості продукції II категорії - не менше 2 років.

Зоотехнік з контролю якості продукції II категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Стаж роботи за професією зоотехніка з контролю якості продукції - не менше 1 року.

Зоотехнік з контролю якості продукції: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Без вимог до стажу роботи.

3. ЗООТЕХНІК З ПЛЕМІННОЇ СПРАВИ

Завдання та обов'язки. Проводить селекційно-племінну роботу з поліпшення племінних і продуктивних якостей худоби та птиці, вирощування племінного молодняка. Добирає і відбирає тварин для поліпшення породних якостей. Забезпечує підвищення рівня селекційно-племінної роботи і виконання планів з відтворення стада та реалізації племінного поголів'я. Проводить бонітування тварин і визначає їх виробниче призначення. Складає проекти перспективних та річних планів селекційної роботи. Бере участь у розробленні планів ветеринарно-санітарних та профілактичних заходів і контролює їх виконання. Вживає заходів щодо інтенсифікації тваринництва, поліпшення відновлення стада та збільшення виходу молодняка тварин на основі упровадження досягнень науки і передового досвіду, наукової організації праці і науково обґрунтованих норм виробітку. Забезпечує ведення зоотехнічної документації з племінної справи, готує документи для вписування тварин у державні племінні книги. Контролює додержання працівниками виробничої і трудової дисципліни, правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту. Бере участь в атестації і раціоналізації робочих місць. Бере участь у роботі з підвищення кваліфікації працівників, зайнятих у тваринництві.

Повинен знати: закони, постанови, накази, розпорядження рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування з питань агропромислового комплексу анатомію, фізіологію, годівлю та розведення тварин; досягнення

науки та передовий досвід у галузі племінної справи; основи технології виробництва продукції; вимоги до племінних тварин і птиці; чинні стандарти на продукцію тваринництва і племінну худобу; основи ринкової економіки; організацію виробництва праці й управління; чинне законодавство з охорони навколишнього природного середовища; трудове законодавство; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги.

Провідний зоотехнік з племінної справи: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професією зоотехніка з племінної справи I категорії - не менше 2 років.

Зоотехнік з племінної справи I категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Для магістра - без вимог до стажу роботи, спеціаліста - стаж роботи за професією зоотехніка з племінної справи II категорії - не менше 2 років.

Зоотехнік з племінної справи II категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Стаж роботи за професією зоотехніка з племінної справи - не менше 1 року.

Зоотехнік з племінної справи: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Без вимог до стажу роботи.

4. ІНЖЕНЕР-ТЕХНОЛОГ З ВИРОБНИЦТВА ТА ПЕРЕРОБКИ ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА

Завдання та обов'язки. Здійснює організаційно-технологічне керівництво галуззю і селекцію тварин, забезпечує технологію і організацію виробництва тваринницької продукції. Визначає взаємозв'язок селекційних і технологічних рішень, ураховує відповідність біологічних особливостей організму тварин до індустріальних умов виробництва. Вибирає та впроваджує ефективні енерго- та ресурсозберігаючі технології, ефективно використовує основні засоби виробництва, трудові і матеріальні ресурси, забезпечує підвищення продуктивності тварин, зниження собівартості, зростання продуктивності праці та рентабельності тваринництва. Вирішує інженерні завдання з проектування, будівництва, експлуатації об'єктів тваринництва і переробки продукції, використовуючи ПЕОМ, обґрунтовує доцільність ведення тваринництва за умов ринкової економіки, моделює технологічні процеси виробництва і переробки запланованої кількості продукції. Бере участь у розробленні програм розвитку господарства та у складанні бізнес-плану з тваринництва. Запроваджує сучасні технології заготівлі, зберігання і підготовки кормів до згодовування, розробляє рецепти повнораціонних комбікормів, кормосумішей на основі деталізованих норм годівлі. Контролює повноцінність годівлі, режими і техніку згодовування кормів тваринам. Забезпечує тваринництво засобами комплексної механізації та автоматизації, розраховує необхідні виробничі потужності та завантаження механізмів і обладнання. Організовує зимівлю худоби, її літнє утримання і випасання, веде контроль за кількістю та якістю продукції, її надходженням на переробні підприємства. Визначає відповідність виробленого продукту до стандартів і вимог, затрати праці, матеріалів та коштів у галузі. Організовує племінну роботу, спрямовує її на створення тварин бажаного типу, добре пристосованих до умов інтенсивного ритму виробництва. Вивчає і впроваджує новітні селекційні програми розведення тварин, ефективні методи та технології відтворення племінних ресурсів, науково-технічних досягнень з питань генетики і селекції, організовує ведення племінного обліку та племінної документації в обсязі, встановленому нормативними документами. Надає консультативну допомогу з питань селекції, систем годівлі і утримання тварин селянським (фермерським) господарствам. Бере участь у складанні та проведенні ветеринарно-профілактичних та лікувальних заходів. Забезпечує розроблення і впровадження заходів з наукової організації праці, атестації і раціоналізації робочих місць, а також положень про оплату і стимулювання праці. Контролює додержання працівниками тваринництва

виробничої та трудової дисципліни, правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту. Забезпечує виконання законодавства з охорони навколишнього природного середовища.

Повинен знати: закони, постанови, накази, розпорядження рішення та інші нормативні і правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування з питань агропромислового комплексу й галузі тваринництва; будову та функції органів, систем органів організму сільськогосподарських тварин, їх біологічні особливості основні закони успадкування господарсько-корисних ознак походження, закономірності онтогенезу; племінну справу, способи здійснення генетико-математичного аналізу результатів селекції; технологію виробництва продукції тваринництва, енерго- та ресурсозберігаючі екологічно безпечні технології виробництва тваринницької продукції, сучасні методи економічного аналізу та прогнозування ефективності роботи сільськогосподарських підприємств; наукові основи утримання і годівлі тварин; основи профілактики хвороб і отруєнь сільськогосподарських тварин досягнення науки, вітчизняний і зарубіжний досвід з питань технології виробництва продукції тваринництва; основи ринкової економіки, складання бізнес-плану, економічні закони взаємовідносин між суб'єктами підприємництва в країні та на міжнародному рівні; чинні положення з оплати і нормування праці, організацію збуту продукції; стандарти на продукцію тваринництва, правила експлуатації і можливості застосування ПЕОМ у зоотехнічній роботі; трудове законодавство; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії, протипожежного захисту та охорони навколишнього середовища.

Кваліфікаційні вимоги.

Провідний інженер-технолог з виробництва та переробки продукції тваринництва: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професією інженера-технолога з виробництва та переробки продукції тваринництва I категорії - не менше 2 років.

Інженер-технолог з виробництва та переробки продукції тваринництва I категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Для магістра - без вимог до стажу роботи, спеціаліста - стаж роботи за професією інженера-технолога з виробництва та переробки продукції тваринництва II категорії - не менше 2 років.

Інженер-технолог з виробництва та переробки продукції тваринництва II категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Стаж роботи за професією інженера-технолога з виробництва та переробки продукції тваринництва - не менше 1 року.

Інженер-технолог з виробництва та переробки продукції тваринництва: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Без вимог до стажу роботи.

5. ТЕХНОЛОГ-ДОСЛІДНИК З ВИРОБНИЦТВА ТА ПЕРЕРОБКИ ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА

Завдання та обов'язки. Досліджує і впроваджує в практику виробництва та переробки тваринницької продукції новітні безвідходні технології. Забезпечує експлуатацію існуючих і проектує нові сучасні ферми, тваринницькі і переробні об'єкти, упроваджує автоматизовані технології у тваринництво. Вивчає передовий вітчизняний та світовий досвід з технології виробництва тваринницької продукції, розробляє і ініціює реалізацію заходів щодо підвищення ефективності виробництва. Проводить патентні дослідження і розраховує показники технічного рівня проєктованих тваринницьких об'єктів і технології. Вивчає сучасні методи проведення експериментальних досліджень з різних напрямів у галузі тваринництва, проводить дослідницьку роботу, спрямовану на упровадження нових технологічних процесів у виробництво, удосконалення технології. Прогнозує методи одержання екологічно безпечної, конкурентоспроможної на внутрішньому і світовому ринках продукції тваринництва. Вивчає

можливості наявного поголів'я, здійснює його переформування у відповідності до потреб ринку, визначає короткострокові і довгострокові прогнози стосовно попиту ринку. Розробляє науково обґрунтовані рекомендації щодо технологічного і технічного переоснащення галузі, напрямів селекції. Забезпечує упровадження в практику тваринництва сучасних методів реалізації генетичного потенціалу сільськогосподарських тварин і нових біотехнологій. Застосовує новітні методики у створенні нових порід, гібридів і кросів тварин. Бере участь у розробленні концептуальних напрямів розвитку конкурентоспроможного племінного тваринництва, у підготовці загальнодержавних програм селекції, забезпечує реалізацію цих програм, організовує перепідготовку фахівців-технологів, бере участь у виставках, конкурсах, ярмарках та аукціонах племінних ресурсів. Бере участь у розробленні патентних та ліцензійних паспортів, замовлень на технологічне устаткування, заявок на винаходи. Під час підготовки і прийняття проектних рішень прогнозує вплив виробництва продукції тваринництва на довкілля і враховує його можливі наслідки на здоров'я людини і тварин. Дотримується правил і норм з охорони праці, виробничої санітарії протипожежного захисту і охорони навколишнього середовища. Використовує ЕОМ, персональні комп'ютери, що поліпшують управління технологічними і селекційними процесами, швидко і оперативно забезпечують менеджмент у тваринництві.

Повинен знати: закони, постанови, накази, розпорядження рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування з питань агропромислового комплексу в галузі тваринництва; біологічні особливості різних видів сільськогосподарських тварин, основні закони успадкування господарське корисних ознак, походження, закономірності онтогенезу, методи трансплантації ембріонів, генної та клітинної інженерії, біоконверсії та комп'ютерні технології, вітчизняні та світові досягнення в аграрному виробництві, галузях тваринництва та можливості їх адаптації до умов ведення вітчизняного сільського господарства; психологічні особливості індивідуума і трудового колективу; основи профілактики хвороб і отруєнь сільськогосподарських тварин; методи біологічних досліджень продукції тваринництва та їх упровадження у сучасне виробництво; світовий досвід застосування нових біотехнологій у тваринництві; правила та норми охорони праці, виробничої санітарії, протипожежного захисту і охорони навколишнього середовища.

Кваліфікаційні вимоги.

Провідний технолог-дослідник з виробництва та переробки продукції тваринництва: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Стаж роботи за професією технолога-дослідника з виробництва та переробки продукції тваринництва I категорії - не менше 2 років.

Технолог-дослідник з виробництва та переробки продукції тваринництва I категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Для магістра - без вимог до стажу роботи, спеціаліста - стаж роботи за професією технолога-дослідника з виробництва та переробки продукції тваринництва II категорії - не менше 2 років.

Технолог-дослідник з виробництва та переробки продукції тваринництва II категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Стаж роботи за професією технолога-дослідника з виробництва та переробки продукції тваринництва - не менше 1 року.

Технолог-дослідник з виробництва та переробки продукції тваринництва: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст). Без вимог до стажу роботи.

ФАХІВЦІ

1. ЗООТЕХНІК ВІДДІЛЕННЯ (КОМПЛЕКСУ, СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЛЬНИЦІ, ФЕРМИ)

Завдання та обов'язки. Здійснює організаційно-технологічне керівництво тваринництвом відділення (комплексу, сільськогосподарської ділянки, ферми). Забезпечує зростання виробництва продукції тваринництва та поліпшення її якості. Бере участь у розробленні та впровадженні заходів з інтенсифікації переведення тваринництва на промислову основу. Розробляє проекти перспективних і річних планів, завдань з тваринництва і забезпечує їх виконання. Проводить роботу з підвищення продуктивності тварин, поліпшення відтворення стада і збільшення виходу молодняка. Здійснює заходи, передбачені планом племінної роботи. Організовує раціональне використання кормів, пасовищ та інших кормових угідь. Впроваджує на фермах прогресивні методи утримання, годівлі поголів'я та догляду за ним. Забезпечує ефективне використання устаткування, приміщень та інших фондів. Бере участь у розробленні та впровадженні заходів з наукової організації праці, науково обґрунтованих норм виробітку. Забезпечує застосування чинних положень з оплати і стимулювання праці. Бере участь в атестації і раціоналізації робочих місць. Веде зоотехнічну документацію і організовує облік у господарстві з питань тваринництва. Контролює додержання працівниками виробничої і трудової дисципліни, правил і норм з охорони навколишнього середовища, охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: закони, постанови, накази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування з питань агропромислового комплексу; технологію виробництва продукції тваринництва; анатомію, фізіологію і годівлю тварин; племінну справу; чинні стандарти, ціни на готову продукцію тваринництва; чинні положення з оплати праці та основи її нормування; досягнення науки та передовий досвід у галузі тваринництва; основи ринкової економіки, організацію виробництва, праці та управління; земельне і трудове законодавство; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги.

Зоотехнік відділення (комплексу, сільськогосподарської ділянки, ферми) I категорії: базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр або молодший спеціаліст). Стаж роботи за професією зоотехніка відділення (комплексу, сільськогосподарської ділянки, ферми) II категорії - не менше 1 року.

Зоотехнік відділення (комплексу, сільськогосподарської ділянки, ферми) II категорії: базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр або молодший спеціаліст). Стаж роботи за професією зоотехніка відділення (комплексу, сільськогосподарської ділянки, ферми) - не менше 2 років.

Зоотехнік відділення (комплексу, сільськогосподарської ділянки, ферми): базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр або молодший спеціаліст). Без вимог до стажу роботи.

2. ТЕХНІК З ПЛЕМІННОЇ СПРАВИ

Завдання та обов'язки. Веде облік племінної худоби, записує точні дані, що характеризують походження і продуктивність тварин, суворо додержуючись затверджених форм. Забезпечує збереження документації з племінної справи. Бере участь у проведенні бонітування сільськогосподарських тварин і реалізації племінного молодняка. Контролює своєчасне подання первинних документів з виробничо-зоотехнічного обліку. Контролює додержання працівниками виробничої і трудової дисципліни, правил і норм охорони навколишнього природного середовища, охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: закони, постанови, накази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування з питань

агропромислового комплексу; основи технології племінного тваринництва; діючі форми зоотехнічного та племінного обліку, інструкції з бонітування худоби; ринкові ціни на племінних тварин; діючі умови оплати праці в тваринництві; трудове законодавство; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги.

Технік з племінної справи I категорії: базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр або молодший спеціаліст). Стаж роботи за професією техника з племінної справи II категорії - не менше 1 року.

Технік з племінної справи II категорії: базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр або молодший спеціаліст). Стаж роботи за професією техника з племінної справи - не менше 2 років.

Технік з племінної справи: базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр або молодший спеціаліст). Без вимог до стажу роботи.

3. ТЕХНІК-ТЕХНОЛОГ З ВИРОБНИЦТВА ТА ПЕРЕРОБКИ ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА

Завдання та обов'язки. Забезпечує дотримання розроблених технологій утримання, годівлі і розведення тварин. Здійснює практичне виконання технологічних процесів і операцій у виробництві тваринницької продукції. Організовує первинну обробку молока, м'яса та іншої продукції, контролює технологічний процес переробки тваринницької сировини. Веде первинний зоотехнічний і племінний облік. Бере участь у заготівлі кормів. Забезпечує раціональне використання кормів, пасовищ та інших кормових угідь. Проводить роботу з підвищення продуктивності тварин, поліпшення відтворення стада і збільшення виходу молодняку. Замовляє відповідні машини та обладнання для комплексної механізації виробничих процесів, ефективно використовує устаткування приміщень. Збирає, обробляє, аналізує інформацію про результати та ефективність роботи тваринницьких підрозділів з використанням ПЕОМ, бере участь у розробленні програм розвитку тваринництва, контролює роботу з обслуговування тваринницьких ферм, цехів, дільниць, переробних об'єктів. Проводить добір виконавців конкретних робіт, забезпечує трудову і технологічну дисципліну, здійснює атестацію робочих місць та контролює роботу механізмів і обладнання у тваринництві. Надає сервісні послуги суб'єктам племінної справи у тваринництві, зокрема ідентифікації племінних тварин, достовірного обліку їх походження і продуктивності, офіційної оцінки за типом, якістю нащадків та іншими ознаками. Реєструє новонароджений молодняк, контролює його ріст і розвиток, проводить контрольні доїння, відбирає середні проби молока для його аналізу. Контролює реалізацію планів парувальних на замовлення, індивідуального добору бугаїв та використання їх сперми. Контролює дотримання правил і норм з охорони праці, виробничої санітарії, протипожежного захисту й охорони навколишнього середовища, надає допомогу спеціальним органам в збереженні тваринного світу України.

Повинен знати: закони, постанови, накази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування з питань агропромислового комплексу й галузі тваринництва; будову та функції органів, систем органів, організму сільськогосподарських тварин, їх біологічні особливості; технологію виробництва і переробки продукції тваринництва і принципи нормованої годівлі тварин, параметри мікроклімату тваринницьких приміщень та методи проведення їх санітарно-гігієнічної оцінки, технологію заготівлі кормів; прогресивні енерго- та ресурсозберігаючі екологічно чисті технології виробництва тваринницької продукції; параметри контролю технологічних процесів переробки продукції тваринництва; стандарти, ціни на готову продукцію тваринництва і чинні положення з оплати праці; досягнення науки та передовий досвід у галузі тваринництва; основи ринкової економіки, організацію виробництва, праці й

управління; земельне і трудове законодавство; основи інформатики та обчислювальної техніки; правове регулювання стосунків у трудовому колективі; правила та норми охорони праці, виробничої санітарії, протипожежного захисту, охорони навколишнього середовища.

Кваліфікаційні вимоги.

Технік-технолог з виробництва та переробки продукції тваринництва I категорії: неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (молодший спеціаліст). Стаж роботи за професією техника-технолога з виробництва та переробки продукції тваринництва II категорії - не менше 1 року.

Технік-технолог з виробництва та переробки продукції тваринництва II категорії: неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (молодший спеціаліст). Стаж роботи за професією техника-технолога з виробництва та переробки продукції тваринництва - не менше 2 років.

Технік-технолог з виробництва та переробки продукції тваринництва: неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (молодший спеціаліст). Без вимог до стажу роботи.

4. ТЕХНОЛОГ З ВИРОБНИЦТВА ТА ПЕРЕРОБКИ ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА

Завдання та обов'язки. Забезпечує підвищення ефективності та рентабельності виробництва тваринницької продукції у сільськогосподарських підприємствах різних форм власності. Упроваджує енерго- та ресурсозберігаючі технології, сприяє зростанню продуктивності сільськогосподарських тварин методом сучасної селекції і біотехнології, створює біологічно та господарське обґрунтовані умови експлуатації тварин: повноцінну годівлю, програмований рівень вирощування молодняку, сучасні технології, оптимальний мікроклімат. Створює міцну кормову базу. Розраховує потребу в кормах. Розробляє збалансовані раціони, контролює режими і техніку годівлі тварин. Організовує раціональне використання кормів і пасовищ. Упроваджує на фермах прогресивні способи утримання, годівлі та догляду за поголів'ям тварин, сучасні методи матеріального стимулювання. Розробляє та дотримується операційних карт технологічних процесів у тваринництві, контролює ведення зоотехнічного і племінного обліку. Виконує заходи, передбачені планом селекційно-племінної роботи, проводить бонітування, відбір і добір тварин та їх відтворення. Здійснює спрямоване вирощування молодняку. Дотримується вимог щодо ведення племінного обліку, класифікації за типом, генетичної експертизи походження тварин і оцінки їх за власною продуктивністю та якістю нащадків з використанням комп'ютерних програм. Контролює дотримання ідентифікації і збереження сперми в умовах, які встановлено технологічними і ветеринарно-санітарними вимогами. Оцінює екстер'єр тварин порівняно з бажаним типом конкретної породи; забезпечує роботу лабораторій із визначення в продукції вмісту поживних речовин та її якості. Бере участь у розробленні та впровадженні безвідходних технологій виробництва продукції тваринництва, обґрунтованих норм обслуговування. Надає допомогу в технології ведення тваринництва особистих присадибних і фермерських господарств. Ефективно застосовує чинні норми з оплати праці, веде документацію, організовує облік та складає звітність з технології тваринництва. Відповідно до вимог держстандартів, використовуючи необхідні прилади, обладнання та методики проводить розрахунок технологічних процесів виготовлення продукції з незбираного молока, вершкового масла і сирів, а також оцінює їх якість; проводить оцінку вгодованості забійних тварин та одержаних від них туш; оцінює свіжість м'яса органолептичними і лабораторними методами з метою виготовлення м'ясної продукції високої якості. Проводить розрахунок виходу основної продукції для переробки м'яса і виготовлення натуральних м'ясних продуктів; визначає втрати сировини та вихід готової продукції під час виготовлення ковбасних та м'ясних консервів. Контролює додержання технологічних вимог під час переробки молока, м'яса та іншої продукції

тваринництва, застосовує контрольно-вимірювальні прилади для оцінки якості продукції і параметрів мікроклімату тваринницьких приміщень, розробляє заходи з профілактики хвороб і отруєнь сільськогосподарських тварин, запобігає їх падежу. Контролює додержання працівниками виробничої і технологічної дисципліни, правил і норм з охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту, охорони навколишнього середовища.

Повинен знати: закони, постанови, накази, розпорядження, рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування з питань агропромислового комплексу і галузі тваринництва; будову та функції органів, систем органів організму сільськогосподарських тварин, їх біологічні особливості, основні закони успадкування господарсько-корисних ознак, походження, методи оцінки екстер'єру тварин, поживності кормів, принципи нормованої годівлі, параметри мікроклімату тваринницьких приміщень; розведення та годівлю сільськогосподарських тварин, зоогігієну, основи ветеринарної медицини, досягнення науки і передовий досвід у галузі тваринництва; технології виробництва і переробки продукції тваринництва; прогресивні енерго- та ресурсозберігаючі екологічно чисті технології виробництва тваринницької продукції; будову та принцип дії контрольно-вимірювальних приладів для оцінки якості продукції і параметрів мікроклімату тваринницьких приміщень; параметри контролю технологічних процесів переробки продукції тваринництва; сучасні методи якісного аналізу продукції тваринництва; державні стандарти на продукцію тваринництва; сучасні методи економічного аналізу та прогнозування ефективності роботи сільськогосподарських підприємств, основи менеджменту та маркетингу у тваринництві; основи інформатики обчислювальної техніки та програмування; правове регулювання підприємницької діяльності у тваринництві; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту охорони навколишнього середовища.

Кваліфікаційні вимоги.

Технолог з виробництва та переробки продукції тваринництва I категорії: базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр). Стаж роботи за професією технолога з виробництва та переробки продукції тваринництва II категорії - не менше 1 року.

Технолог з виробництва та переробки продукції тваринництва II категорії: базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр). Стаж роботи за професією технолога з виробництва та переробки продукції тваринництва - не менше 2 років.

Технолог з виробництва та переробки продукції тваринництва: базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр). Без вимог до стажу роботи.

5. ФАХІВЕЦЬ З БДЖІЛЬНИЦТВА

Завдання та обов'язки. Здійснює організаційно-технологічне керівництво бджільництвом у господарстві. Організовує розвиток бджільництва в господарстві на основі упровадження інтенсивних технологій, ефективного використання основних засобів виробництва, матеріальних ресурсів, прогресивної технології виробництва продуктів бджільництва, зниження собівартості, підвищення продуктивності та рентабельності. Упроваджує в господарстві новітні методи розведення, годівлі, утримання бджіл, племінної роботи. Розробляє річні та оперативні плани виробництва продукції бджільництва. Розраховує потребу в трудових ресурсах, матеріалах та сировині. Визначає господарську придатність бджолиних сімей. Бере участь у розробленні та впроваджує заходи щодо ефективного використання бджіл на запиленні ентомофільних культур. Узагальнює та впроваджує на пасіках новітні методи підготовки бджіл до медозбору. Розробляє та проводить профілактичні заходи щодо запобігання захворюванням бджіл та розплоду, проводить діагностику та лікування бджолиних сімей від різних видів хвороб, вживає заходів щодо запобігання отруєнням бджіл

під час обробки рослин отрутохімікатами. Організовує проведення заходів з раціонального забезпечення пасіки кормами, своєчасної підготовки бджіл до зимівлі та її організованого проведення, забезпечує на пасіці дотримання правил охорони праці та пожежної безпеки; технології переробки воскової сировини та вимог стандартів на бджолині сім'ї і продукцію бджільництва; визначає якість продукції, організовує своєчасне вивезення бджолиних сімей до масивів квітучих медоносів. Бере участь у розробленні та впровадженні заходів з механізації трудомістких процесів робіт на пасіці та оплати праці бджолярів. Веде облік та звітну документацію на пасіці. Проводить роботу з підвищення кваліфікації бджолярів. Контролює дотримання працівниками господарства виробничої і трудової дисципліни, правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: закони, постанови, накази, розпорядження рішення та інші нормативно-правові акти органів державної влади і місцевого самоврядування з питань агропромислового комплексу та бджільництва; технологію виробництва продуктів бджільництва; племінну справу, біологічні особливості бджолиних сімей, наукові основи годівлі та утримання бджіл; методи лікувально-профілактичних заходів на пасіці; стандарти та реалізаційні ціни на продукцію бджільництва; досягнення науки та передового досвіду роботи підприємств і організацій у галузі бджільництва; основи економіки, організації виробництва і праці, основи нормування; основи трудового законодавства; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги.

Фахівець з бджільництва I категорії: неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (молодший спеціаліст). Стаж роботи за професією фахівця з бджільництва II категорії - не менше 1 року.

Фахівець з бджільництва II категорії: неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (молодший спеціаліст). Стаж роботи за професією фахівця з бджільництва - не менше 2 років.

Фахівець з бджільництва: неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки (молодший спеціаліст). Без вимог до стажу роботи.

РОБІТНИКИ

1. БДЖОЛЯР

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує підсобні та допоміжні роботи з догляду за бджолами і одержання від них продукції. Виставляє вулики із зимівника. Підготовляє вулики з бджолами та перевозить їх на медозбір, розставляє вулики на пасіці. Проводить профілактичний догляд за вуликами. Ремонтує та фарбує їх. Натягує й навощує рамки. Переробляє продукцію бджільництва. Утеплює гнізда. Підгодовує бджіл та збирає гнізда на зимівлю. Дезінфікує вулики та інвентар, вживає профілактичних заходів щодо боротьби з хворобами та шкідниками бджіл. Підтримує санітарно-гігієнічні умови на пасіці та в приміщеннях. Здійснює поточний ремонт приміщення, огорожі, устаткування та інвентарю. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: склад бджолиної сім'ї; роль матки, робочих бджіл та трутнів, життєдіяльність бджолиної сім'ї протягом року; вимоги до вуликів, реманенту, який застосовують під час догляду за бджолами, для викачування меду та переробки воскової сировини; правила користування інструментом; техніку виставляння вуликів із зимівника та встановлення їх у зимівник; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві, без вимог до стажу роботи.

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує роботи з догляду за бджолами на товарних та запилювальних пасіках. Привчає бджіл до запилюваних культур. Готує ароматизований сироп і згодовує його бджолам. Перевіряє якість стільників, кількість бджіл у гнізді та меду, наявність у гнізді матки та її якості, розплоду різного віку та сили сім'ї. Складає медовий баланс бджолоферми, пасіки. Пересаджує сім'ї бджіл. Нарощує бджіл у сім'ях. Виконує весняну ревізію бджолосімей. Проводить боротьбу із хворобами та шкідниками бджіл. Виводить та замінює маток. Збирає та садить рій у вулик, формує нові сім'ї. Відбирає медові стільники з вуликів та розпечатує їх. Відкачує, очищає мед та перероблює воскову сировину. Заготовляє корми для бджіл на зимовий та весняний періоди. Веде облік на пасіці. Організовує перевезення бджіл на медозбір. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: технологію промислового виробництва продуктів бджільництва; будову та біологію окремих особин бджіл, склад їх їжі; методи утримання сильних та високопродуктивних бджолиних сімей; найважливіші медоноси полів, лісів та лукопасовищних угідь; основні типи взятків; особливості використання бджіл для обпилення різних сільськогосподарських культур; способи розширення гнізд; методи утримання бджіл у типових вуликах; способи підготовки та перевезення вуликів на медозбір; техніку, способи виведення та заміни маток, заготівлі кормів на зиму та відкачування меду; способи підготовки бджіл до зимівлі та догляду за ними в зимовий період; склад та властивості бджолиного меду; способи підгодовування бджіл на зиму; упакування та зберігання меду, воскової сировини та її переробку; заходи профілактики і боротьби із хворобами і шкідниками бджіл-правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією бджоляра 3 розряду - не менше 1 року.

5-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує роботи з догляду за бджолами на матковивідних, племінних та обпилювально-медових фермах, пасіках. Виводить та замінює маток. Готує сім'ї-виховательки та підгодовує їх. Прищеплює личинки. Вибраковує маточники та бджолині матки. Формує нуклеуси для спарювання та підсаджування бджолиних маток. Відбирає плідних маток та відправляє їх замовникам. Формує нові бджолині сім'ї штучним способом, пакети бджіл для пересилання, використовує бджіл на медозборі та обпилюванні сільськогосподарських культур. Привчає бджіл до запилюваних культур. Виявляє хворі бджолині сім'ї, підготовляє та відправляє на дослідження бджіл і зразки розплоду. Збирає маточне молочко, прополіс, квітковий пилок. Веде облік та документацію на матковивідних і племінних пасіках. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: основи племінної справи; умови розвитку та кормовий режим маточних личинок; ознаки плідних та неплідних маток; способи та техніку виведення бджолиних маток; правила підсаджування маток та маточників у сім'ї; кормовий режим личинок; техніку формування нуклеусів; пакетне бджільництво, хвороби бджолиного розплоду та дорослих бджіл; ознаки отруєння бджіл отрутохімікатами; заходи щодо боротьби із хворобами бджіл, способи одержання й збереження маточного молочка, бджолиної отрути, квіткового пилку та прополісу; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією бджоляра 4 розряду - не менше 1 року.

2. ВІЗНИК

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Керує конем, запряженим у легкий візок для перевезення людей. Запрягає та розпрягає коней. Утримує чистими й неушкодженими обслуговуваний екіпаж та збрую; чистить, миє, змащує їх. Здійснює дрібний ремонт. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: правила поводження з кіньми та догляду за ними; ветеринарний мінімум; правила вуличного руху і розташування вулиць; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Базова загальна середня освіта або початкова загальна освіта та професійна підготовка на виробництві, без вимог до стажу роботи.

3. ГОТУВАЧ КОРМІВ (ТВАРИННИЦТВО)

1-й розряд

Завдання та обов'язки. Підігріває воду в кормозапарниках казанах, чанах та в інших місткостях із пічним опаленням. Стежить за нагріванням води. Додержується правил і норм охорони праці виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: принцип дії та правила експлуатації обслуговуваного устаткування; правила і норми охорони праці виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Базова загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві, без вимог до стажу роботи.

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує допоміжні й підготовчі роботи з варіння та запарювання кормів. Наповнює місткості водою. Готує пасти, киселів кисляки, настої, відвари, сінне борошно. Миє змішує, вапнує, пророщує, дріжджує, консервує корми, харчові відходи. Проводить їх хімічну та бактеріологічну обробку, видаляє сторонні предмети з харчових відходів вручну. Подрібнює розмелює, ріже й рубає грубі, соковиті корми, концентрати та корми тваринного походження на подрібнювачах, машинах із ручним приводом або вручну. Миє, подрібнює, запарює коренебульбоплоди, застосовуючи машини. Проводить вітамінізовану обробку кормів у ямах та траншеях. Завантажує кормові відходи у варильні казани, кормозапарники. Роздає корми за допомогою транспортерів. Виймає корми з башт, ям, траншей, буртів вручну. Миє посуд, чистить варильні казани, чани. Прибирає кормоприготувальні приміщення. Проводить гідротермічну обробку кормів і харчових відходів у ямах та траншеях. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: способи й технологію варіння, запарювання та гідротермічної обробки кормів; правила хімічної та бактеріологічної обробок кормів; правила нагрівання казанів; санітарні правила приготування кормів; правила зберігання кормів, вітамінів, антибіотиків та інших препаратів; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Базова загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією готувача кормів (тваринництво) 1 розряду - не менше 0,5 року.

Завдання та обов'язки. Готує корми за рецептами. Запарює, варить. Проводить гідротермічну обробку кормів і харчових відходів у кормозапарниках, казанах та чанах. Подрібнює, розмелює, ріже, рубає грубі, соковиті корми, концентрати і корми тваринного походження на машинах з електричним або іншим приводом. Заготовляє з водою корми тваринного та рослинного походження. Дезінфікує приміщення, устаткування, інвентар, тару. Одержує кормові відходи і відпускає готові корми фермам. Проводить облік одержання та витрачання кормів. Виймає корми з башт, ям, траншей, бортів за допомогою підіймальних пристроїв. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: будову і правила експлуатації машин та устаткування, виробничого інвентарю, інструментів, вимірювальних приладів, посуду, тари, правила користування та догляд за ними; правила приготування кормів; правила теплової обробки різних компонентів, послідовність їх завантаження; особливості підготовки кормів для різних видів та статеві-вікових груп тварин; склад та поживність кормів; потребу тварин та птиці в поживних речовинах; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта без вимог до стажу роботи або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією готувача кормів (тваринництво) 2 розряду - не менше 1 року.

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Готує корми за спецрецептами, а також корми, збалансовані за протеїном та іншими компонентами. Проводить термічну обробку, перемішує кормову масу в казанах. Промиває субпродукти, рибу, харчові відходи тощо. Здійснює технічне обслуговування машин та устаткування у кормоцеху. Проводить розрахунки для приготування потрібної кількості харчових відходів згідно з раціоном. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: види кормів, що застосовуються для годівлі тварин, птиці, звірів, їх поживність, перетравлюваність та значення для організму; потребу тварин у протеїні, вітамінах та мінеральних речовинах; будову та правила експлуатації варильних казанів устаткування і машин для підготовки кормів до згодовування-технологію підготовки кормів та режим годівлі; кормові раціони та їх приготування для тварин; правила і норми охорони праці виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією готувача кормів (тваринництво) 3 розряду - не менше 1 року.

4. ГУРТІВНИК**2-й розряд**

Завдання та обов'язки. Приймає на базах партії худоби, транспортних засобів, необхідного майна, інвентарю. Бере участь у зважуванні, ветеринарному обробленні, сортуванні худоби за статтю і вгодованістю. Переганяє худобу до пункту призначення. Випасає, годує та напуває худобу в дорозі. Навантажує худобу у вагони, баржі, автомобілі, вивантажує в пунктах призначення і годування. Супроводжує та забезпечує збереження худоби в дорозі. Доглядає за худобою та годує її на збутовій базі. Підготовляє вагони до вичищення після вивантаження худоби. Передає худобу споживачам. Оформлює встановлену документацію під час приймання та здавання худоби. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: основи зоотехнії та ветеринарії; порядок приймання і здавання худоби; оформлення приймально-здавальних документів; способи перегання, транспортування, випасання худоби, раціон та терміни годівлі; правила догляду за худобою та утримання її; способи запобігання хворобам, травматизму, падежу худоби; правила надання першої допомоги; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Базова загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві, без вимог до стажу роботи.

5. ДОЯР

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Проводить ручне доїння корів з продуктивністю до 3,5 тис. кг молока на рік. Здійснює ручне доїння кобил, овець та кіз. Масажує і підмиває вим'я та виконує інші операції, які впливають на швидкість і повноту молоковіддачі та чистоту молока. Виконує ветеринарно-санітарні роботи з догляду за вим'ям. Підготовляє та роздає корми. Чистить тварин, стійла та годівниці. Миє і чистить молочний посуд. Виконує заходи з поліпшення утримання тварин, годівлі збалансованими за поживними речовинами кормами з метою підвищення молочної продуктивності тварин, одержання молока високої якості та збільшення виходу телят. Виявляє тварин в охоті та підготовляє їх до штучного осіменіння або парування. Переводить глибокотільних корів та нетелей у визначені строки до родильного відділення. Допмагає ветеринарним працівникам вживати профілактичних заходів щодо запобігання захворюванням тварин. Лікує їх та проводить штучне осіменіння. Здійснює первинну обробку молока. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: правила доїння, годівлі, напування та утримання тварин; методи підвищення молочної продуктивності тварин; комплекс заходів, що забезпечують одержання чистого молока; ознаки збудження у тварин; раціони, норми годівлі та порядок згодовування кормів; потребу корів у протеїні, вітамінах та мінеральних речовинах; правила догляду за вим'ям та найчастіші його захворювання; ознаки бруцельозу, ящуру та інших захворювань; ознаки тільності та наближення родів тварин; терміни і методи запускання тварин та підготовки їх до отелення, вижереблення, окоту; правила надання першої допомоги тваринам, що захворіли; знання про деякі лікарські й дезінфікуючі засоби та їх застосування; техніку штучного осіменіння та правила підготовки маток до нього; витрати, з яких складається собівартість молока, та шляхи їх зниження; правила первинної обробки молока; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за технологічно суміжною професією 3 розряду - не менше 1 року.

5-й розряд

- у разі ручного доїння корів з продуктивністю понад 3,5 тис. кг молока на рік та в ізоляторі.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією дояра 4 розряду - не менше 1 року.

6-й розряд

Завдання та обов'язки. Проводить доїння корів вручну в родильному відділенні. Годує тварин і виконує всі роботи з догляду за ними. Роздоює первісток. Застосовує методи роздоювання корів та первісток, які дають змогу підвищити їх молочну продуктивність. Здійснює ветеринарну обробку новонароджених телят. Надає допомогу тваринам під час отелення.

Виконує роботи із забезпечення чистоти родильного відділення. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: основи анатомії та фізіології тварин; будову вим'я; фізіологію молокоутворення та молоковіддачі; ознаки наближення отелення та правила приймання новонароджених телят та їх ветеринарної обробки; правила годівлі худоби, догляду за нею в перший період після отелення; методи роздоювання корів та первісток і підвищення їх молочної продуктивності; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією дояра 5 розряду - не менше 1 року.

6. ЗВІРІВНИК

5-й розряд

Завдання та обов'язки. Доглядає за звірами на племінних фермах. Годує і напуває їх. Прибирає, чистить, мие і дезінфікує приміщення, клітки, будиночки, устаткування та інвентар. Замінює підстилку. Здійснює заходи з поліпшення утримання звірів, годівлі збалансованими за якістю кормами з метою поліпшення якості шкурок. Стежить за станом здоров'я звірів і надає їм першу допомогу. Підсаджує самок до самців та виконує інші роботи з проведення гону. Надає допомогу самкам під час щеніння. Відсаджує молодняк від самок, зважує, таврує й доглядає за щенятами. Бере участь у зооветеринарних заходах. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: правила утримання, годівлі звірів та догляду за ними; якість та норми годівлі; потребу обслуговуваних звірів у поживних речовинах; індивідуальні особливості звірів свого відділку, виробничі цикли на фермі; техніку підготовки та проведення гону; особливості утримання, годівлі та догляду за самками й самцями основного стада; умови одержання та збереження приплоду; особливості утримання та годівлі молодняка; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за технологічно суміжною професією 4 розряду - не менше 1 року.

6-й розряд

Завдання та обов'язки. Доглядає за звірами на племінних фермах. Виконує заходи з поліпшення племінних якостей звірів та збільшення виходу приплоду. Бере участь у доборі звірів на плем'я, бонітуванні поголів'я, відборі звірів та доборі пар, робить записи в документації з племінної справи. Визначає зрілість хутра для вибіркового забою. Комплектує ядро (селекційну групу) та групи продажу іншим господарствам. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: анатомо-фізіологічні та біологічні особливості хутрових звірів, яких розводять у неволі; системи утримання та годівлі звірів на племінних фермах у різні пори року; техніку розведення звірів у неволі; техніку відбору та добору племінних звірів; хвороби звірів, запобігання їм та заходи боротьби з ними; основні способи надання першої допомоги звірям, що захворіли; товарну якість шкурок, їх дефекти, причини виникнення та заходи запобігання їм; особливості вирощування племінного молодняка; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією звірівника 5 розряду - менше 1 року.

7. ЗВІРІВНИК ЗООЛОГІЧНИХ БАЗ

1-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує роботи з догляду та утримання тварин (свійських, диких) і птиці під керівництвом звірівника вищої кваліфікації: прибирає приміщення, ремонтує клітки і виконує всі технічні роботи. Допомогає готувати корм та бере участь у годівлі тварин і птиці. Додержується правил безпеки переведення тварин у стаціонарні приміщення і вольєри. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: основні положення з техніки догляду за тваринами та птицею; умови і правила годівлі; правила транспортування тварин і птиці; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Базова загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві, без вимог до стажу роботи.

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує роботи з догляду і утримання тварин та птиці. Готує корми, годує тварин та птицю. Додержується безпечного переведення тварин та птиці в транспортні клітки і на територію зообазис. Виконує вказівки ветеринарного лікаря і зоотехніка. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: техніку утримання; режими і норми годівлі тварин і птиці; технологію приготування кормів; норми поведінки тварин та птиці; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Базова загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією звірівника зоологічних баз 1 розряду - не менше 0,5 року.

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує роботи із санітарно-ветеринарного догляду за тваринами та птицею під керівництвом дресирувальника. Визначає придатність фуражу. Готує корми тваринам та птиці. Підготовляє тварин та птицю до знімання. Визначає за зовнішнім виглядом стан здоров'я тварин та птиці. Проводить дезінфекцію приміщень. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: будову приміщень для утримання різних видів тварин та птиці; види і способи профілактики найпоширеніших захворювань тварин та птиці; норми годівлі; основи дезінфекції; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта без вимог до стажу роботи або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією звірівника зоологічних баз 2 розряду - не менше 1 року.

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує роботи із санітарно-ветеринарного догляду за тваринами та птицею. Виконує прості ветеринарні процедури: вимірює температуру, робить штучне дихання тощо. Вирощує молодняк. Складає добовий раціон годівлі тварин та птиці у межах норм. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: основні знання із фізіології та анатомії тварин і птиці; правила надання першої допомоги тваринам і птиці; допустимі зміни в складі раціону годівлі в разі потреби заміни

одних кормів іншими; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією звірівника зоологічних баз 3 розряду - не менше 1 року.

8. ЗООЛАБОРАНТ СЕРПЕНТАРІЮ

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Розводить, вирощує і доглядає отруйних змій. Годує змій та згодовуваних тварин. Чистить клітки вольєри. Змінює підстилку, прибирає змій, що здохли, і згодовуваних тварин, екскременти, линовища. Допмагає герпетологу відбирати отруту від отруйних змій. Висаджує змій з кліток, вольєрів, приносить їх до місця відбирання отрути і відносить назад. Вилучає пінцетом зуби, що вилиняли, оброблює пащу змій лікарськими препаратами, підводить електроди. Виймає з кліток напувалки, годівниці, ванночки та інший інвентар, промиває і дезінфікує його. Миє підлогу. Підтримує режими температури, освітлення, вологості і вентиляції в серпентарії. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: будову і призначення кліткових і вольєрних систем серпентарію; правила визначення статі отруйних змій; правила і гігієну годівлі та поїння змій; санітарні вимоги до робочих місць; призначення, правила і способи проведення дезінфекції; правила і способи регулювання мікроклімату в серпентарії; біологічні особливості кожного виду змій; правила безпеки праці під час роботи зі зміями; методи надання першої допомоги постраждалим від укусів; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за технологічно суміжною професією 3 розряду - не менше 1 року.

9. КОНСЕРВУВАЛЬНИК ШКІРЯНОЇ ТА ХУТРЯНОЇ СИРОВИНИ

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Вилучає бруд, навал, хрящі з вух, кістки з хвоста підшкірну плівку, прирізки жиру та м'яса, не пошкоджуючи шкіряної тканини. Чистить волос тирсою, розчинниками та іншими матеріалами. Відмочує не розправлені (грудкові) шкури і надає їм відповідної форми. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: технологію первинної обробки й консервування сировини; державні стандарти та технічні умови на не вичинені шкури тварин; чинні інструкції для первинної обробки шкур тварин; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві, без вимог до стажу роботи.

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Обробляє шкіряну та хутряну сировину відповідно до державних стандартів або технічних умов. Розчісує, видаляє дефекти, чистить вручну або з використанням машин. Розправляє шкурки на правилах. Консервує сировину. Повторно виправляє і доводить шкурки хутрових звірів. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: державні стандарти і технічні умови на шкіряну і хутряну сировину; ветеринарно-санітарні правила і правила особистої гігієни під час первинної обробки шкіряної й хутряної сировини; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією консервувальника шкіряної та хутряної сировини 3 розряду - не менше 1 року.

10. КОНЮХ

1-й розряд

Завдання та обов'язки. Доглядає за кіньми та іншими тягловими тваринами. Вичищає та дезінфікує стайні. Годує, напуває та чистить тварин. Підготовляє тварин до виїзду, запрягає та розпрягає. Здійснює дрібний ремонт і припасування збруї та упряжі. Здає візникам і коногонам перед роботою та приймає після роботи від них тяглових тварин. Випасає тяглових тварин у весняно-літній період. Додержується правил і норм охорони праці виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: порядок догляду за тягловими тваринами; способи запрягання тварин; терміни перековування коней; способи захисту збруї та упряжі від псування і правила догляду за ними; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Базова загальна середня освіта або початкова загальна освіта та професійна підготовка на виробництві, без вимог до стажу роботи.

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Готує корми і установлює режими годівлі і напування. Бере участь у ветеринарному догляді та лікуванні тяглових тварин. Надає першу допомогу в разі захворювання поголів'я і складає раціони годівлі для тварин за вказівкою ветеринарного лікаря. Одержує й видає фураж і веде його облік. Веде облік роботи тяглових тварин. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: раціони годівлі та види кормів; санітарно-гігієнічні норми утримання стаєнь; ветеринарний мінімум; способи механізованого приготування та роздавання кормів; порядок ведення обліку фуражу, інвентарю, збруї, а також роботи тяглових тварин; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Базова загальна середня освіта або початкова загальна освіта та професійна підготовка на виробництві. Стаж роботи за професією конюха 1 розряду - не менше 0,5 року.

11. КОНЯР

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує роботи з догляду за кіньми у нічний час. Годує та напуває коней. Надає першу допомогу кобилам під час жереблення. Здійснює профілактичні заходи із запобігання захворюванням коней. Додержується встановленого порядку на стайнях та конедворах у нічний час. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: основні вимоги зоогігієни та ветеринарії; способи годівлі та напування коней; правила проведення профілактичних заходів із запобігання захворюванням тварин; правила виявлення ознак охоти у кобил та проведення парування; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві, без вимог до стажу роботи.

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує роботи з догляду за робочими кіньми, кіньми на відгодівлі, дійними кобилами, лошатами та молодняком у робочо-користувальному конярстві. Підкошує трави, підвозить та готує корми. Годує, напуває, чистить тварин. Пасе табуни робочих та продуктивних коней. Готує тварин до парування, штучного осіменіння та жереблення. Виявляє маток в охоті та проводить парування. Розчищає й замиває копита, підрізує хвости та гриви. Надає першу допомогу тваринам у разі захворювання та під час жереблення. Вирощує молодняк, прибирає приміщення, вивозить та замінює підстилку. Бере участь у проведенні зооветеринарних профілактичних заходів та виконує дрібний ремонт збруї, стаєнь, допоміжних приміщень і водопою. Видає коней та збрую на роботу і приймає їх після роботи. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: основи анатомії, фізіології, зоогієни коней; правила і норми напування, годівлі та випасання; правила ветеринарно-санітарного утримання та надання першої ветеринарної допомоги тваринам; основні види кормів та їх поживну цінність; будову та експлуатацію автонапувалок транспортного інвентарю та збруї; правила надання першої допомоги в разі захворювань та під час жереблення; терміни статевої зрілості; ознаки прояву охоти; правила проведення парування і штучного осіменіння тварин та підготовки їх до жереблення; методи вирощування молодняка; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією коняра 3 розряду - не менше 1 року.

5-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує роботи з догляду за племінними кобилами, молодняком та тренованими кіньми на кінних заводах, державних стайнях, держплемстанціях, іподромах і племфермах, за жеребцями-плідниками на користувальних фермах. Годує, напуває, випасає, прогулює, чистить та купає тварин. Привчає молодняк до поїдання кормів, до недоуздка та збруї. Проводить групове тренування молодняка. Виводжує коней після закінчення тренування. Надає першу допомогу тваринам у разі захворювань та допомагає фахівцям бонітувати, таврувати промірювати, лікувати та проводити профілактичні та інші заходи. Запрягає та сідлає рисистих та верхових коней. Переганяє та навантажує їх для перевезення. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: основи розведення та вирощування молодняка племінних коней; технологію утримання ялових, жеребних та кобил, що годують приплід; інструкцію та настанови з тренування коней; будову та правила користування тренувальною та транспортною збруєю і пневматичними пристроями для чищення тварин; правила формування табунів та косяків; правила ведення первинного та зоотехнічного обліку; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією коняра 4 розряду - не менше 1 року.

6-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує роботи з догляду за племінними жеребцями-плідниками. Годує, напуває, випасає, чистить. Проводить моціони під сідлом, в упряжі та на механічному водилі. Виявляє кобил в охоті за допомогою жеребця-пробника. Використовує жеребців на

легкій роботі. Надає першу допомогу в разі захворювань жеребців-плідників і допомагає фахівцям бонітувати, таврувати, промірювати, лікувати, проводити профілактичні та інші заходи. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: правила годівлі; технологію утримання та розведення племінних жеребців; основи анатомії та фізіології; будову та експлуатацію механічних водил, пневматичних пристроїв для чищення коней, транспортної та тренувальної збруї; правила керування конем під сідлом та в екіпажі; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією коняра 5 розряду - не менше 1 року.

12. КРОЛІВНИК

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Доглядає за кролями виробничого стада та на відгодівлі. Годує, напуває, прибирає клітки та вивозить гній. Дезінфікує приміщення, клітки та інвентар, вичісує пух. Підсаджує самок до самців і виконує інші роботи. Заповнює первинні форми обліку результатів парувань, трафаретів самок, самців і молодняка. Таврує молодняка. Стежить за станом здоров'я тварин і надає їм першу допомогу в разі захворювань. Вживає профілактичних заходів із запобігання захворюванням та падежу кролів. Зважає, здає кролів на забійний пункт. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: правила утримання, годівлі, напування і догляду за кролями; норми годівлі, потребу кролів у поживних речовинах; правила комплектування основного стада і відгодівельних груп; терміни та правила парування; правила надання першої допомоги у разі захворювань кролів; порядок здавання кролів на забійний пункт і оформлення документації; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за технологічно суміжною професією 3 розряду - не менше 1 року.

5-й розряд

Завдання та обов'язки. Доглядає за кролями на племінних фермах і на кролівницьких комплексах. Годує, напуває тварин прибирає клітки. Виконує заходи з поліпшення племінних якостей тварин. Добирає групи за статтю, віком та розвитком. Вибраковує основне стадо і комплектує відгодівельні групи. Парує самок, підготовляє гніздо і кролиць до окролу, приймає кроленят під час окролу, відсаджує та вирощує молодняка. Комплектує племінне ядро (селекційну групу) та групи кролів для продажу в інші господарства. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: основи анатомії, фізіології, зоогієни кролів; правила їх годівлі і розведення; техніку відбирання та добору пар; правила проведення парування, підготовки кролиць до окролу; техніку догляду і утримання маточного та племінного поголів'я і молодняка кролів, племінний облік; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією кролівника 4 розряду - не менше 1 року.

13. ЛАБОРАНТ З ГРЕНАЖУ

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Висипає кокони персе з кліток та ізоляторів, сортує персе, набиває в канари з віднесенням на преси. Підготовляє та аналізує проби. Миє ступочки з товкачиками, накривне та предметне скло. Миє, просушує, провіює та розфасовує грени. Очищає грени: зіскрібає клейкі породи грени з емульсованих мішечків та листів. Виготовляє емульсований папір та шиє мішечки. Об'єднує партії коконів і засипає в клітки, стелажі, висипає їх, переносить та набиває в мішки. Реєструє температуру, вологість у греносховищі. Проводить зимове зберігання грени, Нанизує мішечки з метеликами в гірлянди, підвішує їх, знімає з гірлянд і сортує кладки грени. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: технологію миття та сушіння грени; способи підготовки проб та випробовування; правила поводження з лабораторним устаткуванням; правила і норми охорони праці виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Базова загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві, без вимог до стажу роботи.

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Спаровує, розпаровує метелики, складає їх в ізолятори та мішечки для відкладання грени. Розрізує кокони і виймає та розтирає лялечки. Готує препарати для мікроскопування. Мікроскопує препарати. Поділяє метеликів на частини, укладає їх в ступки, механічно розтирає. Проводить виробничий контроль. Приймає кокони від шовківників за гатунками, сортує кокони на племінні та сортосуміші. Визначає стать коконів племінної партії на апаратах. Відбирає зразки грени. Пресує кокони персе на механічних пресах із віднесенням, укладанням та маркуванням кіп для експорту. Очищає кокони на здирознімальній машині. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: способи проведення попередніх досліджень лялечок та методи мікроаналізу; правила і методи сортування коконів та визначення їх статі; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта без вимог до стажу роботи або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією лаборанта з гренажу 2 розряду - не менше 1 року.

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Визначає сортовий склад коконів та проводить попередні дослідження лялечок. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: основи біології шовковичного шовкопряда-порядок відбирання зразків та їх підготовки до аналізу; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією лаборанта з гренажу 3 розряду - не менше 1 року.

5-й розряд

Завдання та обов'язки. Обробляє грени літнього заправлення в розчині соляної кислоти. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: технологію обробки соляною кислотою, експозицію обробки; способи приготування робочих та титрованих розчинів; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією лаборанта з гренажу 4 розряду - не менше 1 року.

14. НАЇЗНИК

5-й розряд

Завдання та обов'язки. Заїжджає коней, запряжених в екіпаж, та тренує їх під керівництвом наїзника вищої кваліфікації. Контролює роботу конярів з догляду, утримання та годівлі коней. Одержує зі складу та видає конярів інвентар, фураж і підстилку. Веде табель роботи персоналу тренувального відділення, кувальну та фуражну відомості. Одержує зі складу та зберігає медикаменти, використовує їх за вказівкою ветеринарного лікаря. Утримує тренерські екіпажі та зброю в робочому стані. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: основи анатомії, фізіології, зоогієни, правила складання кормових раціонів; кормову цінність різних кормів; правила і техніку годівлі коней залежно від їх віку та виконуваної роботи; правила надання першої ветеринарної допомоги; будову екіпажів, зброї та захисних пристроїв; основні методи тренінгу коней залежно від їх віку; види перегонових екіпажів та правила складання і запрягання в них коней; правила заїжджання тренування та випробовування рисистих коней; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за технологічно суміжною професією 4 розряду - не менше 1 року.

6-й розряд

Завдання та обов'язки. Заїжджає коней, запряжених в екіпажі. Складає план тренувань коней. Організовує тренування і виконує контрольні роботи за їх результатами. Забезпечує виконання ветеринарно-зоотехнічних правил годівлі, догляду та утримання коней. Стежить за станом їх здоров'я та вгодованістю. Підготовляє коней до випробувань, змагань та проводить їх. Підготовляє і показує коней на аукціонах. Веде облік роботи коней. Організовує виведення коней або ветеринарну обробку, бонітування, оцінки під час продажу тощо. Утримує в справному стані закріпленій за відділенням стаєнний та тренувальний інвентар. Утримує закріплені приміщення й території в санітарному стані. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: правила складання щомісячних планів тренувань коней; способи обліку тренувальної роботи; правила підготовки, організації та проведення заводських випробувань, змагань і виведень коней; правила кування коней; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією наїзника 5 розряду - не менше 1 року.

15. ОБРОБЛЮВАЧ ШКУР (ТВАРИННИЦТВО)

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Проводить здирання шкур з туш великої рогатої худоби, коней, свиней, овець, кіз та кролів вручну з використанням пристроїв. Знежирює шкури вручну або за

допомогою знежирювальних верстатів. Розбирає та консервує шкури. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: топографію та структуру волосяного покриву і шкірної тканини шкур різних видів тварин; державні стандарти на невичинені шкури тварин; чинні інструкції з первинної обробки шкур тварин; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві, без вимог до стажу роботи.

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Проводить здирання шкур з тушок кліткових хутрових звірів та каракульських ягнят вручну з використанням пристроїв або на шкурроздиральному верстаті. Виймає сичуг з тушок каракульських ягнят. Знежирює шкурки вручну або за допомогою знежирювальних верстатів. Очищає шкурки від прирізків м'яса та поверхневого жиру вручну або у відкотних барабанах. Засолює, сушить і очищає шкурки каракульських ягнят від солі, домішок, бруду вручну або за допомогою механізмів. Обробляє сичуг. Виправляє шкурки хутрових звірів на правилах відповідних типів та розмірів. Обробляє шкурки звірів у сушильних камерах, барабанах по міздрі та волосяному покриву. Розчісує, видаляє дефекти, чистить вручну або з використанням машин; повторно виправляє та доробляє шкурки хутрових звірів. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: топографію шкурок і структуру волосяного покриву та шкірної тканини різних видів кліткових звірів і каракульських ягнят; державні стандарти на невичинені шкурки хутрових звірів та каракульських ягнят; чинні настанови щодо первинної прісно-сухої обробки шкурок хутрових звірів та обробки шкурок каракульських ягнят; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією оброблювача шкур (тваринництво) 3 розряду - не менше 1 року.

16. ОПЕРАТОР ІНКУБАТОРНО-ПТАХІВНИЧОЇ СТАНЦІЇ

5-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує роботи з інкубації яєць сільськогосподарської птиці, виведення і збереження повноцінних курчат. Забезпечує виконання завдань із закладання яєць (контролює приймання, сортування та закладання інкубаційних яєць); безперебійну роботу інкубаторів та вентиляційних систем. Здійснює контроль за технічно правильною експлуатацією устаткування, механізмів та інших засобів. Перевіряє своєчасність початку та кінця робіт. Контролює та здійснює необхідні заходи щодо запобігання та ліквідації простоїв устаткування. Вживає оперативних заходів щодо запобігання та усунення відхилень від заданих режимів роботи та технологічних процесів, які зашкоджують нормальній роботі цеху інкубації. Разом з лікарем ветеринарної медицини проводить розтин відходів інкубації з метою контролю за життєдіяльністю ембріонів, правильності визначення за статтю. Разом з працівниками зооветслужби аналізує результати розтину та вживає необхідних заходів з поліпшення роботи інкубаційного устаткування. Бере участь у прийманні устаткування, механізмів, приміщень, які здаються в експлуатацію після монтажу або капітального ремонту. Надає керівництву інформацію про хід виконання планів, завдань, наказів, розпоряджень. Дотримується правил виробничої і трудової дисципліни, правил і норм з охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту, ветеринарно-санітарних норм та правил.

Повинен знати: Закон України "Про ветеринарну медицину", накази, розпорядження та інші керівні й нормативні документи, що стосуються питань виробничо-господарської діяльності; ветеринарно-санітарні правила виконання робіт; конструктивні особливості, будову, принцип дії та правила технічної експлуатації інкубатора; технічні умови на дрібний ремонт устаткування; технологію інкубування яєць; ознаки інкубаційного та товарного яйця; правила застосування дезінфікуючих засобів; профілактичні методи обробки приміщень та устаткування дезінфікуючими засобами після завершення інкубаційного періоду; правила й норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи на інкубаційно-птахівничій станції - не менше 1 року.

17. ОПЕРАТОР МАШИННОГО ДОЇННЯ

5-й розряд

Завдання та обов'язки. Проводить машинне доїння корів двома апаратами з продуктивністю в середньому по групі на фуражну корову понад 3,5 тис. кг молока на рік або трьома і більше апаратами з продуктивністю до 3,5 тис. кг молока на рік. Здійснює машинне доїння кобил, овець. Масажує, підмиває, витирає вим'я і виконує інші операції, які впливають на швидкість та повноту молоковіддачі і чистоту молока. Проводить машинне доїння корів в ізоляторі. Перевіряє на мастит і виконує ветеринарно-санітарні роботи з догляду за вим'ям та профілактику захворювань на мастит. Додержується правил машинного доїння корів. Вмикає і вимикає апарати, перевіряє їх на частоту пульсацій та контролює роботу. Виконує машинне додоювання тварин. Вживає заходів щодо поліпшення утримання тварин, годівлі збалансованими за поживними речовинами кормами з метою підвищення молочної продуктивності, одержання молока високої якості та збільшення виходу телят. Розбирає та складає, промиває та дезінфікує доїльні апарати. Проводить технічне обслуговування і усуває несправності. Роздає корми. Чистить годівниці, корів. Миє й чистить молочний посуд та прибирає приміщення. Виявляє тварин в охоті та підготовляє їх до штучного осіменіння або до парування. Допомогає ветеринарним фахівцям під час проведення профілактичних заходів з лікування, штучного осіменіння тварин. Додержується ветеринарно-санітарних правил на молочній фермі. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: будову та правила експлуатації доїльних апаратів; правила розбирання, складання, зберігання доїльних апаратів і користування ними; порядок проведення щоденних та періодичних обслуговувань доїльних апаратів; техніку машинного доїння; правила та норми годівлі, напування та утримання тварин; порядок згодовування кормів; потребу корів у протеїні, вітамінах та мінеральних речовинах; методи підвищення молочної продуктивності корів; комплекс заходів, що забезпечують одержання молока високої якості; техніку його охолодження; ознаки охоти у тварин, їх вагітності та наближення отелень, ясереблень та окотів; строки і методи запуску тварин та підготовки їх до отелення, жереблення та окоту; правила надання першої допомоги тваринам, що захворіли; правила догляду за вим'ям та ознаки захворювань тварин, що найчастіше трапляються: маститу, бруцельозу, ящуру тощо; основи знань про деякі лікарські дезінфікуючі засоби та їх застосування; основи штучного осіменіння та правила підготовки маток до осіменіння; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією оператора машинного доїння 4 розряду - не менше 1 року.

4-й розряд

- у разі машинного доїння двома апаратами з продуктивністю в середньому по групі на одну фуражну корову до 3,5 тис. кг молока на рік.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за технологічно суміжною професією 3 розряду - не менше 1 року.

6-й розряд

Завдання та обов'язки. Проводить машинне доїння корів трьома і більше апаратами з продуктивністю в середньому по групі на одну фуражну корову понад 3,5 тис. кг молока на рік і на доїльних майданчиках та інших високопродуктивних доїльних установках. Виконує заходи з підвищення молочної продуктивності корів. Здійснює машинне доїння корів у родильному відділенні та корів-первісток. Привчає корів-первісток до машинного доїння і роздоює їх. Вмикає вакуумний насос та апарати і перевіряє вакуумний режим. Дозує та подає концентровані корми в годівниці за допомогою механізмів. Перевіряє повноту видоювання. Регулює і проводить технічне обслуговування доїльних майданчиків та установок й усуває несправності. Промиває молокопровід, розбирає, промиває та дезінфікує мірні циліндри й доїльні апарати. Вимірює надоене молоко, проводить розрахунки за вимірювальною таблицею. Обробляє вим'я дезінфікуючими препаратами. Виявляє травми вим'я й виконує роботи о профілактики маститу. Виявляє початок отелень, скотів ожереблень у тварин та приймає новонароджених. Обтирає новонароджених тварин та припікає пуповину. Відносить новонароджених у профілакторій і розміщує в клітці. Обробляє корову та доглядає за нею після отелення. Розтирає вим'я корів, що отелилися, лікувальними препаратами. Видає ліки новонародженим за приписом лікаря. Опромінює новонароджених кварцовою лампою. Чистить корів. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: будову різних типів стаціонарних та пересувних доїльних майданчиків і установок, молокопроводу вакуумних насосів, холодильних установок, танків для збирання та зберігання молока, правила їх вмикання; правила розбирання, складання, використання та зберігання окремих механізмів доїльних установок; дозування мийних засобів; порядок промивання та дезінфекції доїльних апаратів і установок молокопроводу; технологію доїння на доїльних установках-правила експлуатації механізмів, доїльних установок; основи анатомії та фізіології тварин; будову вим'я; фізіологію молокоутворення та молоковіддачі; ознаки наближення родів та правила приймання новонароджених тварин; правила ветеринарної обробки, годівлі тварин; правила догляду за тваринами в перший період після отелення; кормову цінність, норми та правила згодовування різних видів кормів; способи підвищення продуктивності тварин та правила первинної обробки молока; технологію виробництва молока на промисловій основі; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією оператора машинного доїння 5 розряду - не менше 1 року.

18. ОПЕРАТОР СВИНАРСЬКИХ КОМПЛЕКСІВ І МЕХАНІЗОВАНИХ ФЕРМ

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Приймає поголів'я свиней, забезпечує їх збереження під час чергування, в разі необхідності забиває тварин. Стежить за роботою механізмів. Викликає чергового слюсаря або електромонтера для ремонту несправних механізмів. Додержується норм і правил охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: основні вимоги до умов утримання тварин в умовах повної механізації виробничих процесів; призначення і правила технічної експлуатації засобів механізації; ознаки

найбільш поширених хвороб та основні прийоми надання першої допомоги хворим та ушкодженим тваринам; правила й норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Базова загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві, без вимог до стажу роботи.

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує механізовані роботи з утримання та догляду за холостими і порослими свиноматками на тваринницьких фермах в умовах комплексної механізації виробничих процесів. Годує, напуває, видаляє гній, мие та прибирає приміщення. Виявляє в охоті свиноматок. Надає допомогу хворим тваринам. Дозує та розподіляє корми. Усуває прості несправності механізмів. Приймає, зважує і переганяє свиней. Проводить дезінфекцію приміщень. Додержується норм і правил охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: біологічні особливості свиней; технологію і прогресивні методи утримання холостих і порослих свиноматок в умовах комплексної механізації виробничих процесів; основні корми та їх поживну цінність; норми годівлі; потребу тварин у протеїні, вітамінах та мінеральних речовинах; методи поліпшення заплідненості свиноматок; ознаки появи охоти у свиней; строки парування чи штучного осіменіння; профілактику захворювань свиней та основні вимоги зоогігієни; правила експлуатації машин і механізмів та догляду за ними; правила й норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта, підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією оператора свинарських-комплексів і механізованих ферм 2 розряду - не менше 2 років.

5-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує механізовані роботи утримання та догляду за холостими і порослими свиноматками, ремонтним молодняком і свинями на відгодівлі на тваринницьких комплексах і за ремонтним молодняком та свинями на відгодівлі в умовах комплексної механізації виробничих процесів. Дозує і роздає корми, напуває, видаляє гній, мие та прибирає приміщення. Вживає заходів щодо збільшення виходу приплоду. Веде інтенсивну відгодівлю свиней збалансованими та поживними речовинами та кормами. Додержується умов технології під час виконання робіт. Виконує технічне обслуговування машин і механізмів. Навантажує і відправляє знятих з відгодівлі свиней на м'ясокомбінат. Виявляє свиноматок в охоті. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: основні знання з анатомії і фізіології свиней-технологію і прогресивні методи обслуговування груп тварин в умовах повної механізації виробничих процесів, методи підвищення їх продуктивності; зооветеринарні правила; правила застосування антибіотиків, медикаментів і мікроелементів; правила регулювання і технічного обслуговування машин та механізмів; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією оператора свинарських комплексів і механізованих ферм 4 розряду - не менше 1 року.

6-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує механізовані роботи з утримання та догляду за підсисними свиноматками з приплодом і відлученими поросятами на тваринницьких комплексах;

кнурями-плідниками, підсисними свиноматками і відлученими поросятами в умовах комплексної механізації виробничих процесів. Дозує і роздає корми, напуває тварин, видаляє гній. Додержується технології під час виконання робіт. Вживає заходів щодо поліпшення утримання тварин, годівлі збалансованими за поживними речовинами кормами з метою збільшення середньодобових приростів живої маси і збереження молодняка. Проводить регулювання та технічне обслуговування засобів механізації, що застосовуються на свинарських фермах. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: біологічні особливості свиней; основи їх анатомії і фізіології; технології і прогресивні методи утримання підсисних свиноматок з приплодом, відлучених поросят і кнурів-плідників в умовах повної механізації виробничих процесів; ветеринарно-санітарні умови і зоотехнічні вимоги до утримання підсисних свиноматок з приплодом, відлучених поросят і кнурів-плідників; методи збільшення продуктивності молодняка свиней; основні хвороби тварин; будову, правила технічної експлуатації засобів механізації та їх технічне обслуговування; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією оператора свинарських комплексів і механізованих ферм 5 розряду - не менше 1 року.

19. ОПЕРАТОР ТВАРИННИЦЬКИХ КОМПЛЕКСІВ ТА МЕХАНІЗОВАНИХ ФЕРМ

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Приймає велику рогату худобу та коней і забезпечує їх збереження під час чергування, у разі потреби забиває тварин. Годує, напуває хворих тварин. Стежить за роботою механізмів. Викликає чергового слюсаря або електромонтера для ремонту несправних механізмів. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: основні вимоги до умов утримання тварин у разі механізації виробничих процесів; правила технічної експлуатації засобів механізації; ознаки найпоширеніших хвороб і основні способи надання першої допомоги тваринам, що захворіли і постраждали; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Базова загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві, без вимог до стажу роботи.

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує механізовані роботи з догляду за відгодівельним та випасним поголів'ям великої рогатої худоби й коней. Проводить інтенсивну відгодівлю тварин, вирощує молодняк високих вагових кондицій. Годує, напуває, випасає, чистить тварин. Постачає, підготовляє та роздає корми. Вичищає гній, замінює підстилку, прибирає приміщення, стійла, проходи. Контролює роботу застосовуваних механізмів. Проводить технічне обслуговування устаткування, підналагоджує механізми та устаткування й усуває дрібні несправності. Надає першу ветеринарну допомогу тваринам, які захворіли. Приймає, зважує та переганяє худобу. Проводить дезінфекцію приміщень. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: правила догляду за худобою в умовах механізації; методи інтенсивної відгодівлі та вирощування молодняка високих вагових кондицій; будову та правила технічної експлуатації засобів механізації; найпоширеніші хвороби та основні способи надання першої

ветеринарної допомоги тваринам, що захворіли; способи та правила випасання худоби; порядок та норму згодовування травостою і правила використання пасовищ; основні корми та їх кормову цінність; способи підготовки кормів до згодовування; потребу тварин у білку, вітамінах та мінеральних речовинах; будову дезінфекційних установок; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією оператора тваринницьких комплексів та механізованих ферм 2 розряду - не менше 1 року.

5-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує механізовані роботи з догляду за дійними та яловими коровами на комплексах і механізованих фермах, маточним стадом у м'ясному тваринництві, коровами-годувальницями, ремонтним молодняком, телятами профілакторного та молочного періодів віком до 4 - 6 місяців на механізованих фермах. Вживає заходів щодо підвищення молочної продуктивності корів, збільшення виходу телят та поліпшення їх збереження, годівлі худоби збалансованими за поживними речовинами кормами. Годує, напуває, чистить тварин. Підганяє корів із секцій до доїльної установки. Виганяє їх з доїльної установки. Контролює правильне розміщення корів у секціях. Виявляє тварин в охоті. Виявляє та відсортковує хворих корів. Відгодовує велику рогату худобу та коней на державних тваринницьких комплексах і відгодівельних майданчиках. Допомогає підганяти корів на пункти штучного осіменіння та відганяти в корівник. Підбирає корів-годувальниць для телят. Допомогає лікувати і проводити ветеринарну обробку тварин, стежить за тільними коровами. Приймає телят і допомагає тваринникам доїти корів під час отелення. Проводить моціони та прогулянки тварин. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: будову застосовуваних на фермах механізмів; порядок проведення щоденних та періодичних технічних обслуговувань механізмів; основні вимоги та прогресивні методи утримання дійного та відгодівельного стада, корів-годувальниць і телят у зимову та літню пору; правила одержання молока високої якості, догляду за тільними та новотільними коровами; правила приймання отелень; особливості технології утримання та вирощування молодняка в приміщеннях різних типів; методи підвищення продуктивності обслуговуваного поголів'я худоби; профілактику захворювання дорослого поголів'я і телят; основні вимоги зоотехнії під час комплектування телят у групи; правила застосування мікроелементів; правила ведення племінного та зоотехнічного обліку; технологію виробництва продуктів тваринництва на промисловій основі; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією оператора тваринницьких комплексів та механізованих ферм 4 розряду - не менше 1 року.

6-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує механізовані роботи з вирощування молодняка та догляду за коровами в родильному відділенні на комплексах. Виконує механізовані роботи з догляду за бугаями. Вживає заходів щодо підвищення середньодобових приростів живої маси молодняка годує його збалансованими за поживними речовинами кормами. Годує, напуває й чистить тварин. Формує групи молодняка, однорідні за вагою та віком. Готує й подає молоко телятам. Транспортує корми в секції приміщення і роздає їх у годівниці за допомогою транспортерів. Керує автоматизованою системою вентиляції опалення в приміщеннях. Керує системою механізації під час прибирання гною транспортування та роздавання кормів. Проводить технічне обслуговування засобів механізації та автоматики, регулює їх, підтримує заданий

мікроклімат у приміщеннях комплексу. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: основи анатомії та фізіології молодняка великої рогатої худоби; основні види кормів, їх кормову цінність; раціони, норми та режим годівлі й напування тварин; особливості годівлі та напування в період вирощування тварин, ветеринарно-санітарні умови та зоотехнічні вимоги до утримання молодняка великої рогатої худоби та бугаїв і догляду за ними; основні хвороби тварин; призначення, будову, правила технічної експлуатації засобів механізації та автоматизації; технологічні процеси утримання молодняка великої рогатої худоби та догляду за ним, їх послідовність, циклічність та тривалість; методи підвищення продуктивності обслуговуваного поголів'я худоби; основні знання з організації племінного обліку; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією оператора тваринницьких комплексів та механізованих ферм 5 розряду - не менше 1 року.

20. ОПЕРАТОР ЦЕХІВ ДЛЯ ПРИГОТУВАННЯ КОРМІВ (ТВАРИННИЦТВО)

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Готує за кормовими рецептами корми для тварин та звірів за допомогою апаратів і механізмів. Подає трубопроводом воду, брагу та інші рідини. Обслуговує механізми та пристрої для видалення із харчових відходів сторонніх предметів. Виявляє та усуває несправності в роботі устаткування. Проводить технічне обслуговування. Регулює устаткування. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: склад і поживність кормів, кормові раціони; потребу тварин у поживних речовинах; будову застосовуваних машин та механізмів; техніку і технологію видалення сторонніх предметів із харчових відходів; способи усунення несправностей у роботі устаткування; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві, без вимог до стажу роботи.

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Готує корми за раціонами і спецрецептами, а також корми, збалансовані за протеїном та іншими компонентами. Проводить термічну обробку кормової маси, перемішує її в казанах стисненим повітрям. Стежить за тиском пари за допомогою манометра. Подає за допомогою стисненого повітря готові корми в бункер-нагромаджувач. Перевіряє якість кормів і контролює їх підготовку. Підготовляє до згодовування комбікорми, замінник незбираного молока, премікси. Дозує концентровані корми та проводить їх механізоване роздавання на доїльних установках у державних комплексах. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: анатомію травного тракту та фізіологію травлення у тварин, звірів та птиці, перетравність кормів; потребу в кормі та норми годівлі, загальну поживність раціонів, кількість протеїну, мінеральних речовин та вітамінів для тварин; способи та технологію приготування кормів за спеціальними рецептами; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією оператора цехів для приготування кормів (тваринництво) 3 розряду - не менше 1

року.

5-й розряд

Завдання та обов'язки. Готує механізованим способом і роздає концентровані, грубі й соковиті корми, фарш із субпродуктів і риби, харчові відходи та інші види кормів. Керує засобами механізації та автоматизації, використовуючи контрольно вимірювальну апаратуру. Проводить технічне обслуговування кормоприготувальних машин та дозувальних установок і регулює їх. Виявляє несправності машин та агрегатів. Регулює автоматичні пристрої згідно із заданою програмою роздавання кормів. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: будову й правила експлуатації кормоприготувальних машин, агрегатів, дозувальних установок та інших засобів механізації виробничих процесів приготування кормів-правила технічного обслуговування та регулювання устаткування-способи усунення несправностей; технологічний процес приготування кормосумішей, комбікормів, замінників незбираного молока, преміксів та правила їх згодовування; основні захворювання свійських тварин, звірів та птиці, пов'язані з порушенням годівлі; основи ведення тваринництва на промисловій основі; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією оператора цехів для приготування кормів (тваринництво) 4 розряду - не менше 1 року.

6-й розряд

Завдання та обов'язки. Роздає за допомогою пульта керування грубі та соковиті корми. Обходить і перевіряє механізми кормових ліній. Видаляє з кормових ліній залишки кормів. Заповнює дозатори кормами. Подає та розподіляє корми за секціями згідно з раціоном. Змашує дозатори. Усуває разом із слюсарями-ремонтниками несправності в роботі механізмів. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: будову й правила експлуатації пультів керування кормових ліній, кормоприготувальних машин, агрегатів, дозувальних установок та інших засобів механізації виробничих процесів приготування й роздавання кормів; правила технічного обслуговування та регулювання устаткування; способи усунення основних несправностей; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційна вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією оператора цехів для приготування кормів (тваринництво) 5 розряду - не менше 1 року.

21. ОПЕРАТОР ІЗ ШТУЧНОГО ОСІМЕНІННЯ ТВАРИН ТА ПТИЦІ

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує підготовчі роботи зі штучного осіменіння: готує фізіологічні розчини, розморожує сперму та оцінює її якість, підготовляє медикаменти, миє, дезінфікує і стерилізує інструменти, прилади, посуд. Проводить санобробку тварин і птиці, призначених до штучного осіменіння. Підтримує в чистоті пункт осіменіння. Веде облік запліднених тварин і птиці, пере рушники і спецодяг. Опалює та прибирає пункт. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: правила поводження з устаткуванням і реактивами; терміни покриття і штучного осіменіння тварин; способи штучного осіменіння; правила санобробки тварин і птиці;

методи оцінки якості сперми; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за технологічно суміжною професією 3 розряду - не менше 1 року.

6-й розряд

Завдання та обов'язки. Виявляє ознаки маток в охоті після отелення, окоту, опоросів за зовнішніми ознаками. Бере сперму у плідників. Проводить штучне осіменіння. Веде облік та звітує перед станцією, племпідприємством. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: методи і основи штучного осіменіння сільськогосподарських тварин та птиці, одержані під час спеціальної підготовки; правила взяття сперми від плідників, оцінки її якості; правила зберігання і транспортування сперми; способи осіменіння тварин; техніку ректальних досліджень; правила поводження з криогенним устаткуванням та рідким азотом; способи стерилізації інструментів, приладів, посуду; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією оператора із штучного осіменіння тварин та птиці 4 розряду - не менше 1 року.

22. ПРОВІДНИК ІЗ СУПРОВОДЖЕННЯ ТВАРИН

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Супроводжує, обслуговує й охороняє тварин та птицю в пунктах відправлення, призначення і під час руху в разі транспортування їх автомобілями, залізницею та водним транспортом. Приймає на базах партії худоби і переганяє її до пункту призначення. Підвозить або підганяє і навантажує тварин, птицю, інвентар, корми в пунктах відправлення вивантажує в пунктах призначення. Обладнує та утримує в чистоті приміщення для тварин і птиці на транспортних засобах. Переганяє тварин на заготівельні та забійні пункти. Годує, напуває, додержується правил догляду за тваринами та птицею, випасає худобу під час руху. Бере участь у зважуванні, ветеринарному обробленні, сортуванні худоби. Надає першу допомогу травмованим тваринам і птиці. Оформлює встановлену документацію та здає тварин і птицю за прийнятно-здавальним актом. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: порядок приймання, транспортування та здавання тварин і птиці; правила навантаження, обслуговування та розміщення супроводжуваних тварин і птиці у вагоні, автомобілі, плавзасобах; інструкцію із сигналізації залізниць у межах виконуваної роботи; маршрут прямування та правила надання першої ветеринарної допомоги тваринам і птиці; основи зоотехнії та ветеринарії; правила перегання, випасання худоби; раціон та терміни годівлі; правила оформлення прийнятно-здавальних документів; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві, без вимог до стажу роботи.

4-й розряд

- у разі супроводження племінної худоби та птиці.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією провідника із супроводження тварин 3 розряду - не менше 1 року.

23. ПТАХІВНИК

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує допоміжні роботи з годівлі та догляду за птицею. Розміщує птицю в клітках, виймає її з кліток і передає на відгодівлю. Стежить за станом птиці після годівлі, своєчасним здаванням її на забій. Доглядає за птицею в нічний час, виділяє та відсаджує слабку та збирає загинулу птицю. Підтримує в приміщеннях заданий температурний та повітряний режим. Випасає птицю. Сортиє, калібрує та миє яйця вручну. Маркує, укладає та упаковує їх. Прибирає виробничі приміщення та робочі місця. Чистить, миє кліткове та інше обслуговуване устаткування та інвентар. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: правила догляду та утримання птиці; ознаки її захворювання; основні зооветеринарні та санітарні вимоги до умов вирощування птиці; правила сортування, маркування та упакування яєць; склад дезінфікуючих розчинів; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Базова загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві, без вимог до стажу роботи.

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує ручні та частково механізовані роботи з догляду за дорослим поголів'ям у разі наземного утримання та за молодняком промислового стада. Готує корми, додає до них мікроелементи та інші добавки і роздає їх. Регулює подавання води у напувалки. Видаляє послід, миє напувалки, чистить годівниці та кубла. Виконує заходи підвищення продуктивності птиці. Сортиє та вибраковує птицю. Збирає, укладає, упаковує та здає яйця. Бере участь у проведенні профілактичних та лікувальних заходів. Регулює повітрообмін температуру та вологість повітря у приміщеннях для птиці. Очищає піддони у разі кліткового утримання птиці. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: основи анатомії та фізіології свійської птиці наземного та кліткового утримання; методи підвищення продуктивності обслуговуваного поголів'я; правила експлуатації технологічного устаткування та догляду за ним; норми годівлі та порядок згодовування кормів; потребу обслуговуваного виду птиці в протеїні, вітамінах та мінеральних речовинах; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією птахівника 2 розряду - не менше 1 року.

5-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує ручні або частково механізовані роботи з догляду за птицею промислового стада кліткового утримання, за племінним молодняком, батьківським та селекційно-племінним стадами. Годує, напуває птицю, вичищає послід. Вживає заходів щодо підвищення продуктивності птиці годівлі її збалансованими за харчовими речовинами кормами. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: будову кліткових батарей та устаткування в разі кліткового утримання; особливості вирощування та утримання племінної птиці; основні методи селекційно-племінної роботи; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією птахівника 4 розряду - не менше 1 року.

24. СВИНАР

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує допоміжні роботи з догляду за поголів'ям свиней. Приймає опороси під час чергування. Підгодовує свиноматок та поросят. Надає першу допомогу тваринам, що захворіли, та виконує інші роботи з догляду за свинями. Приймає, зважує та переганяє тварин. Стежить за збереженням поголів'я. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: правила годівлі та утримання свинопоголів'я; правила та способи приймання приплоду і надання першої допомоги під час опоросів та в разі захворювання тварин; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві, без вимог до стажу роботи.

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує ручні або частково механізовані роботи з догляду за яловими та поросними свиноматками, ремонтним молодняком та свинями на відгодівлі. Годує, напуває, вичищає гній і прибирає приміщення. Вживає заходів щодо збільшення приплоду. Проводить інтенсивну відгодівлю свиней збалансованими за поживними речовинами кормами. Додержується зоотехнічних норм утримання тварин на фермах. Виявляє ознаки охоти у свиноматок. Проводить парування та бере участь у роботі зі штучного осіменіння. Підготовляє свиноматок до опоросу. Надає першу допомогу хворим тваринам і бере участь у проведенні профілактичних та лікувальних заходів із запобігання захворюванням та падежу тварин. Зважує відгодованих тварин і відправляє їх на м'ясокомбінат. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: правила годівлі та догляду, технологію й прогресивні методи утримання холостих та поросних свиноматок, ремонтного молодняка і свиней на відгодівлі; склад кормів, їх поживність та структуру кормових раціонів; порядок згодовування кормів; потребу тварин у протеїні, вітамінах та мінеральних речовинах; методи підвищення продуктивності обслуговуваного поголів'я свиней; зоогігієнічні вимоги до умов утримання різним статеві-вікових груп тварин; найпоширеніші хвороби, методи надання першої допомоги тваринам, що захворіли; ветеринарно-санітарні заходи щодо запобігання хворобам; кондиції забійних тварин, терміни та ознаки статевої зрілості й техніку розведення свиней; оцінку продуктивності свиноматок; основні причини малоплідності, прохолосту, абортів та заходи боротьби з ними; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією свинаря 3 розряду - не менше 1 року.

5-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує ручні або частково механізовані роботи з догляду за свиноматками, що годують приплід, відлученими поросятами віком до 4 місяців. Годує, напуває, приймає поросят, видаляє гній, миє та прибирає приміщення. Вживає заходів щодо поліпшення утримання тварин, годує збалансованими за поживними речовинами кормами з метою збільшення виходу приплоду, середньодобових приростів живої маси та збереження

молодняка. Усуває нескладні несправності в механізмах. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: біологічні особливості свиней, основи їх анатомії та фізіології; технологію і прогресивні методи утримання та годівлі свиноматок, що годують приплід, а також відлучених поросят; методи збільшення приплоду і продуктивності молодняка свиней; будову обслуговуваних машин та механізмів, правила їх експлуатації, регулювання і технічного обслуговування; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією свинаря 4 розряду - не менше 1 року.

6-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує ручні та частково механізовані роботи з догляду за кнурами. Годує, напуває, видаляє гній, бере участь у ветеринарних обробках. Вживає заходів щодо поліпшення утримання тварин та годівлі збалансованими за поживними речовинами кормами з метою збільшення виходу приплоду. Проводить парування, моціон тварин. Надає першу допомогу тваринам, прибирає приміщення та виконує інші роботи. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: технологію та прогресивні методи утримання та годівлі кнурів, ознаки прояву статевої зрілості; правила використання кнурів і техніку взяття сім'я; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією свинаря 5 розряду - не менше 1 року.

25. СОБАКІВНИК

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Тренує та готує собак до виставок і польових випробувань. Годує цуценят і дорослих собак та надає їм й першу ветеринарну допомогу. Контролює пустовання та щеніння. Чистить собак, приміщення та вольєри для них. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: основи собаківництва і ветеринарної медицини; правила догляду за цуценятами і собаками; правила підготовки і тренування собак до виставок і польових випробувань; породи собак; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві, без вимог до стажу роботи.

26. ТВАРИННИК

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує допоміжні роботи з догляду за коровами і кобилами на доїльних майданчиках. Підганяє тварин до місця доїння. Виганяє тварин на прогулянку та пасовище і заганяє назад. Проводить механізоване або ручне миття молочних фляг та інших місткостей, прибирає і дезінфікує приміщення, пере халати та мішкотару. Додержується зоогігієнічних норм утримання тварин на фермах. Бере участь у проведенні заходів щодо підвищення молочної продуктивності худоби і профілактичних заходів щодо запобігання захворюванням тварин. Приймає, зважує і переганяє худобу. Виявляє тварин в охоті та вилучає

їх для штучного осіменіння, стежить за худобою, приймає отелення і виконує інші роботи під час чергування. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: основні вимоги зоогігієни та ветеринарії; способи дезінфекції та приготування розчинів; правила проведення профілактичних заходів щодо запобігання захворюванням тварин; способи виявлення охоти у тварин; правила і норми охорони праці виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві, без вимог до стажу роботи.

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує ручні та частково механізовані роботи з догляду за відгодівельним і випасним поголів'ям великої рогатої худоби у разі прив'язного й безприв'язного утримування. Проводить інтенсивну відгодівлю тварин, вирощує молодняк високих вагових кондицій. Годує, напуває і випасає тварин. Вичищає гній і замінює підстилку. Прибирає приміщення, чистить тварин, стійла і проходи. Постачає, підготовляє й роздає корми. Переставляє кормові грати. Підбирає кормові залишки і поправляє скирти, бурти. Бере участь у проведенні профілактичних і лікувальних заходів із запобігання захворюванням та падежу тварин. Зважає знятих з відгодівлі тварин, навантажує і відправляє їх на м'ясокомбінат. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: правила догляду за худобою; найпоширеніші хвороби та основні способи надання першої ветеринарної допомоги тваринам, що захворіли; способи та правила використання пасовищ; основні корми та їх кормову цінність; потребу тварин у протеїні, вітамінах та мінеральних речовинах; способи підготовки кормів до згодовування; методи інтенсивної відгодівлі тварин та вирощування молодняка високих вагових кондицій; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією тваринника 3 розряду - не менше 1 року.

5-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує ручні та частково механізовані роботи з догляду за дійним та маточним стадами в спеціалізованому м'ясному скотарстві, за коровами-годувальницями з телятами, телятами профілакторного та молочного періоду і ремонтним молодняком великої рогатої худоби. Виконує заходи щодо підвищення молочної продуктивності корів, збільшення виходу телят та поліпшення їх збереження, годує худобу збалансованими за поживними речовинами кормами. Годує, напуває, випасає та чистить тварин. Допомагає лікувати і проводити ветеринарну обробку тварин. Стежить за тільними коровами. Приймає телят і допомагає тваринникам доїти корів під час отелення. Виявляє охоту, приводить корів для осіменіння або парування. Проводить моціони та прогулянки тварин. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: технологію й прогресивні методи утримання дійного стада, корів з молочними телятами в м'ясному скотарстві і телят у зимову та літню пори; методи підвищення продуктивності обслуговуваного поголів'я худоби; правила одержання молока високої якості; терміни статевої зрілості телиць; ознаки появи охоти в корів, телиць; терміни парування або штучного осіменіння; правила догляду за тільними коровами й телицями; правила приймання отелень; особливості утримання й вирощування молодняка в приміщеннях різних типів; профілактичні заходи щодо запобігання захворюванням тварин; основні вимоги зоотехніки до

комплектування телят у групи; правила застосування антибіотиків та мікроелементів; будову і правила експлуатації обслуговуваних механізмів та устаткування; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією тваринника 4 розряду - не менше 1 року.

6-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує ручні та частково механізовані роботи з догляду за бугаями. Годує, напуває, випасає та чистить тварин. Вживає заходів щодо поліпшення утримання та годівлі тварин, а також профілактичних заходів щодо запобігання захворюванням; бере участь у ветеринарних обробках. Відв'язує тварин, виводячи їх на прогулянку або на парування, і прив'язує, повертаючись назад. Допмагає операторам брати сім'я від бугаїв. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: основи анатомії та фізіології; технологію утримання та годівлі бугаїв; норми та порядок годівлі; ознаки виявлення статевої зрілості; умови, що сприяють отриманню якісного сім'я; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією тваринника 5 розряду - не менше 1 року.

27. ТРЕНЕР КОНЕЙ

6-й розряд

Завдання та обов'язки. Організовує роботи із заїздання і тренування молодняка: сідлання, роботу кордового і бичового. Веде облік і контроль тренінгу і фізіологічного стану коней, їх підковування. Складає плани та графіки проведення тренувань і випробувань коней, ураховуючи відмінності в навантаженнях за часом, дистанцією, швидкістю руху. Проводить облік і аналіз матеріалів тренувань та випробувань. Регулярно перевіряє спорядження коней. Складає заявки на участь коней у розиграшах традиційних призів, у групових верхогонах (перегонах) та інших змаганнях. Складає диспозиції їзди на призи. Організовує навантаження і вивантаження коней на транспортні засоби. Керує роботою жокеїв і конярів тренерських відділень з догляду за тваринами. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: анатомію, зоогігієну, фізіологію, тренінг коней; основи ветеринарної медицини; правила підковування, випробування племінних коней на іподромах; технологію вирощування, утримання і годівлі племінних коней; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за технологічно суміжною професією 5 розряду - не менше 1 року.

28. ЧАБАН

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує допоміжні роботи з догляду за поголів'ям овець та кіз. Приганяє маток овець та кіз із пасовищ до родильного відділення. Підвозить корми. Допмагає годувати, напувати молодняк та доглядати за ним у родильному відділенні. Подає овець та кіз на стриження, бонітування та купає їх після стриження в дезінфікуючому розчині. Прибирає та дезінфікує приміщення. Видаляє з кошар гній. Вирізує кізак вручну. Бере участь у проведенні профілактичних заходів із запобігання захворюванням тварин. Стежить за

поголів'ям, приймає окоти та виконує інші роботи під час чергування. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: основні знання із зоогігієни та ветеринарії; техніку подавання овець на стриження та бонітування; правила купання овець після стриження; будову транспортних засобів та вправила перевезення вантажів; правила приймання окотів та догляду за молодняком у родильному відділенні; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві, без вимог до стажу роботи.

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує ручні та частково механізовані роботи з догляду за переярками, валашками з відлучення до 1,5 року, дорослими валахами на користувальних фермах та за вибраковуваним поголів'ям на племінних фермах. Годує, напуває, випасає тварин. Вживає заходів щодо поліпшення утримання і годівлі обслуговуваного поголів'я з метою підвищення продуктивності тварин та їх збереження. Відбирає маток та ягнят під час формування сакманів. Приймає новонароджених ягнят. Чистить прибирає інвентар та приміщення. Надає допомогу тваринам, що захворіли, а також під час скотів. Проводить санітарно-гігієнічну обробку вівцематок та ягнят. Доглядає за і вівцематками в період окоту. Підсаджує ягнят до інших маток. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: правила годівлі, напування, догляду, утримання та випасання закріпленого поголів'я; основні корми та їх кормову цінність; норми годівлі, потребу тварин у протеїні, вітамінах та мінеральних речовинах; технологію проведення окоту та вирощування ягнят; основи ветеринарної медицини та зоогігієни; методи підвищення продуктивності обслуговуваного поголів'я овець; найпоширеніші хвороби та основні способи надання першої ветеринарної допомоги захворілим тваринам і долікарської допомоги; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією чабана 3 розряду - не менше 1 року.

5-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує ручні та частково механізовані роботи з догляду за маточним поголів'ям овець, кіз, баранів і цапів-плідників, за ярочками (кізочками) з відлучення до 1,5 року на користувальних фермах. Годує, напуває, випасає тварин. Виконує заходи щодо збільшення приросту живої маси ягнят, настригу вовни та поліпшення збереження поголів'я. Вичісує пухових кіз. Проводить ручне стриження овець та кіз. Допомагає операторам брати сім'я плідників у разі штучного осіменіння. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: технологію та прогресивні методи утримання маточного поголів'я овець і кіз, баранів, цапів-плідників, молодняка; особливості технології утримання та вирощування молодняка; профілактику захворювання овець та кіз; методи збільшення приплоду ягнят; правила застосування антибіотиків і мікроелементів; правила ведення зоотехнічного обліку; технологію та послідовність стриження вручну; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією чабана 4 розряду - не менше 1 року.

Завдання та обов'язки. Виконує ручні та частково механізовані роботи з догляду за маточним поголів'ям овець і кіз, баранів та цапів-плідників, за молодняком з відлучення до 1,5 року на племінних фермах. Годує, напуває, випасає тварин. Вживає і заходів щодо поліпшення племінних якостей маточного поголів'я та збільшення приплоду ягнят. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: особливості технології утримання маточного поголів'я, молодняка та плідників на племінних фермах; методи поліпшення племінних якостей поголів'я овець та кіз; правила ведення племінного та зоотехнічного обліку; правила і норми і охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією чабана 5 розряду - не менше 1 року.

29. ШОВКІВНИК

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Заготовляє траву та соломку для коконників, постачає їх до червоводень. Виготовляє коконники із соломи на верстатах. Розмотує рулони та нарізує підстилковий папір. Заготовляє, обробляє і постачає до червоводень корм для гусениць три-п'ятирічного віку. Очищає кокони вручну. Шиє та натягує ревендук на стелажах, націплює завіси тіньових сушарок. Пересипає прийняті кокони в тару заготівельного пункту, відносить їх до місця тимчасового зберігання або до механічних коконосушарок (парових морилок), завантажує в механічні сушарки або в парові морилки та вивантажує з них, відносить заморені, напівсухі кокони на стелажі тіньової сушарки. Затарює сухі кокони в канари і укладає в бунти, перелопачує кокони на стелажах тіньових коконосушарок, вибирає кокони кара-пачаха. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: будову та призначення машин та інвентарю, застосовуваного під час вигодовування; технологічний режим заморювання та сушіння коконів; вимоги до якості висушених коконів; будову та призначення коконосушарок; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Базова загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві, без вимог до стажу роботи.

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Збирає, постачає та підготовляє листя шовковиці, годує ним гусінь шовковичного шовкопряда молодшого і старшого віку. Замінює підстилку, розріджує та вирівнює партії гусені. Підготовляє утеплені камери для об'єднаного вигодовування гусені шовкопряда молодшого віку і вигодовує гусінь у цих камерах. Регулює режим температури та вологості на вигодовуваннях, обмін повітря і освітлення у вигодовувальних приміщеннях. Вживає профілактичних заходів щодо боротьби із захворюваннями гусені шовкопряда. Розкладає на коконники гусінь, готову до опрядання. Знімає кокони з коконників, сортує за якістю та упаковує їх для відправлення. Організовує та проводить великі вигодовування шовкопряда в червоводнях і громадських приміщеннях. Заморює живі та сушить сортові кокони парою в кокономорильних камерах на конвеєрних і ящиккових коконосушарках. Закочує в камеру та викочує візки з коконами із камери. Підтримує в камері задану температуру і стежить за процесом заморювання згідно з режимом. Підтримує в коконосушарці задану температуру і стежить за процесом заморювання та сушіння коконів

згідно з режимом. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: будову і призначення машин та інвентарю, застосованого під час вигодовування; умови, необхідні для вирощування великого врожаю коконів; хвороби гусені шовкопряда та заходи боротьби з ними; отрутохімікати, застосовувані для боротьби із захворюваннями гусені шовкопряда; хвороби та шкідники шовковиці та заходи боротьби з ними; види отрутохімікатів та правила їх застосування; технологічний режим заморювання та сушіння коконів; вимоги до якості висушених коконів; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією шовківника 2 розряду - не менше 1 року.

5-й розряд

Завдання та обов'язки: Проводить інкубацію грени. Виготовляє листи. Підтримує задану температуру та вологість в інкубаторії. Знімає оживлену гусінь, підгодовує й роздає її в шовківникам. Додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: основи біології шовковичного шовкопряда; організацію й технологію інкубації грени; правила підгодовування оживленої гусені; правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією шовківника 4 розряду - не менше 1 року.

ПЕРЕЛІК

назв професій робітників, передбачених цим розділом, із зазначенням їх назв за випусками 00,62 та 70 ЕТКС видання 1985, 1986 років

№ пор.	Професії за цим розділом	Діапазон розрядів	Професії за випусками 00,62 та 70 ЕТКС видання 1985, 1986 років	Діапазон розрядів
1	2	3	4	5
1.	Бджоляр	3 - 5	Пчеловод	3 - 5
2.	Візник	2	Кучер	-
3.	Готувач кормів (тваринництво)	1 - 4	Приготовитель кормов	1 - 4
4.	Гуртівник	2	Гуртовщик	-
5.	Дояр	4 - 6	Дояр	4 - 6
6.	Звірівник	5 - 6	Зверовод	5 - 6
7.	Звірівник зоологічних баз	1 - 4	Зверовод зоологических баз	1 - 4
8.	Зоолаборант серпентарію	4	Зоолаборант серпентария	-
9.	Консервувальник шкіряної та хутряної сировини	3 - 4	Консервировщик кожевенного и пушно-мехового сырья	-

10.	Конюх	1 - 2	Конюх	-
11.	Коняр	3 - 6	Коневод	3 - 6
12.	Кролівник	4 - 5	Кроликовод	4 - 5
13.	Лаборант з гренажу	2 - 5	Лаборант по гренажу	2 - 5
14.	Наїзник	5 - 6	Наездник	5 - 6
15.	Оброблювач шкур (тваринництво)	3 - 4	Обработчик шкур	3 - 4
16.	Оператор інкубаторно- птахівничої станції	5	Нова професія	
17.	Оператор машинного доїння	4 - 6	Оператор машинного доения	4 - 6
18.	Оператор свинарських комплексів і механізованих ферм	2, 4 - 6	-	-
19.	Оператор тваринницьких комплексів та механізованих ферм	2, 4 - 6	Оператор животноводческих комплексов и механизированных ферм	2, 4 - 6
20.	Оператор цехів для приготування кормів (тваринництво)	3 - 6	Оператор цехов по приготовлению кормов	3 - 6
21.	Оператор із штучного осіменіння тварин та птиці	4,6	Оператор по искусственному осеменению животных и птицы	4, 6
22.	Провідник із супроводження тварин	3 - 4	Проводник по сопровождению животных	3 - 4
23.	Птахівник	2, 4 - 5	Птицевод	2, 4, 5
24.	Свинар	3 - 6	Свиновод	3 - 6
25.	Собаківник	3	Собаковод	-
26.	Тваринник	3 - 6	Животновод	3 - 6
27.	Тренер коней	6	Тренер лошадей	6
28.	Чабан	3 - 6	Чабан	3 - 6
29.	Шовківник	2, 4 - 5	Шелковод	2, 4 - 5

ПЕРЕЛІК

назв професій робітників, передбачених випусками 00,62 та 70 ЕТКС видання 1985, 1986 років, із зазначенням їх назв за цим розділом

№ пор.	Професії за випусками 00,62 та 70 ЕТКС видання 1985, 1986 р.	Діапазон розрядів	Професії за цим розділом	Діапазон розрядів
1	2	3	4	5
1.	Гуртовщик	-	Гуртівник	2
2.	Дояр	4 - 6	Дояр	4 - 6
3.	Животновод	3 - 6	Тваринник	3 - 6
4.	Зверовод	5 - 6	Звірівник	5 - 6
5.	Зверовод зоологических баз	1 - 4	Звірівник зоологічних баз	1 - 4
6.	Зоолаборант серпентария	-	Зоолаборант серпентарію	4
7.	Коневод	3 - 6	Коняр	3 - 6
8.	Консервировщик кожевенного и пушно-мехового сырья		Консервувальник шкіряної та хутряної сировини	3 - 4
9.	Конюх	-	Конюх	1 - 2
10.	Кроликовод	4 - 5	Кролівник	4 - 5
11.	Кучер	-	Візник	2
12.	Лаборант по гренажу	2 - 5	Лаборант з гренажу	2 - 5
13.	Наездник	5 - 6	Наїзник	5 - 6
14.	Обработчик шкур	3 - 4	Оброблювач шкур (тваринництво)	3 - 4
15.	Оператор животноводческих комплексов и механизированных ферм	2, 4 - 6	Оператор тваринницьких комплексів та механізованих ферм	2, 4 - 6
16.	Оператор машинного доения	4 - 6	Оператор машинного доїння	4 - 6
17.	Оператор по искусственному осеменению животных и птиц	4, 6	Оператор із штучного осіменіння тварин та птиці	4, 6
18.	Оператор цехов по приготовлению кормов	3 - 6	Оператор цехів для приготування кормів (тваринництво)	3 - 6
19.	Приготовитель кормов	1 - 4	Готувач кормів (тваринництво)	1 - 4
20.	Проводник по сопровождению животных	3 - 4	Провідник із супроводження тварин	3 - 4
21.	Птицевод	2, 4, 5	Птахівник	2, 4, 5

22.	Пчеловод	3 - 5	Бджоляр	3 - 5
23.	Свиновод	3 - 6	Свинар	3 - 6
24.	Собаковод	-	Собаківник	3
25.	Тренер лошадей	6	Тренер коней	6
26.	Чабан	3 - 6	Чабан	3 - 6
27.	Шелковод	2, 4, 5	Шовківник	2, 4, 5
28.	Оператор овцеводческих комплексов и механизированных ферм	2 - 6	Анульовано	-
29.	Оператор птицефабрик и механизированных ферм	2 - 6	Анульовано	-

АБЕТКОВИЙ ПОКАЖЧИК НАЗВ ПРОФЕСІЙ

№ пор.	Назви професій	Діапазон розрядів
1	2	3
Загальні професії сільського господарства		
КЕРІВНИКИ		
1.	Голова колективного господарства	
2.	Голова кооперативу (товариства, колективної ферми і т. ін.)	
3.	Головний інженер (сільське господарство)	
4.	Директор (керівник) малого підприємства сільськогосподарського	
5.	Завідувач господарства (підсобного сільського)	
6.	Завідувач двору (кінного, машинного)	
7.	Завідувач підсобного виробництва	
8.	Керуючий відділенням	
ПРОФЕСІОНАЛИ		
1.	Інженер з діагностування технічного стану машинно-тракторного парку	
2.	Інженер з експлуатації машинно-тракторного парку	
3.	Інженер з електрифікації сільськогосподарського підприємства	

4.	Інженер з теплофікації сільськогосподарського підприємства	
5.	Інженер-дослідник із енергетики сільського господарства	
6.	Інженер-дослідник із механізації сільського господарства	
7.	Інженер-конструктор машин та устаткування сільськогосподарського виробництва	
8.	Інспектор з карантину рослин	
ФАХІВЦІ		
1.	Інспектор державний із закупівлі та якості сільськогосподарських продуктів	
2.	Інспектор з якості хлібопродуктів, плодоовочевих, технічних культур і продукції тваринництва	
3.	Інспектор із захисту рослин	
4.	Технік-механік із меліорації сільськогосподарського виробництва	
5.	Технік-землевпорядник	
6.	Технік-електрик	
7.	Технік-механік сільськогосподарського виробництва	
ТЕХНІЧНІ СЛУЖБОВЦІ		
1.	Приймальник сільськогосподарських продуктів та сировини	
РОБІТНИКИ		
1.	Заготівельник продуктів і сировини	3
2.	Контролер технічного стану автотранспортних засобів (сільсько- та лісгосподарські установки)	5
3.	Майстер-налагоджувальник з технічного обслуговування машинно-тракторного парку	6
4.	Робітник на низькокваліфікованих ручних роботах у сільському господарстві	1 - 3
5.	Робітник фермерського господарства	4
6.	Тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва	Категорії А, В, С, D, Е, F
Рослинництво. Овочівництво. Садівництво		
КЕРІВНИКИ		

1.	Головний агроном	
2.	Головний агроном із захисту рослин	
3.	Головний агрохімік	
4.	Головний біолог	
5.	Головний ґрунтознавець	
6.	Головний меліоратор	
7.	Завідувач кабінету (агрохімічного)	
8.	Завідувач поля (знешкоджування та компостування, дослідного)	
9.	Завідувач розсадника (розплідника)	
10.	Завідувач станції захисту рослин	
11.	Завідувач станції насінницької	
12.	Керуючий ділянкою (сільськогосподарською)	
13.	Начальник випробувальної станції	
14.	Начальник механізованого зерносховища	

ПРОФЕСІОНАЛИ

1.	Агроном	
2.	Агроном аеродрому	
3.	Агроном-дослідник	
4.	Агроном з насінництва	
5.	Агроном із захисту рослин	
6.	Агроном-інспектор	
7.	Агрохімік	
8.	Ґрунтознавець	
9.	Дослідник із агрохімії та ґрунтознавства	
10.	Дослідник із захисту рослин	
11.	Дослідник із плодоовочівництва і виноградарства	
12.	Дослідник із селекції та генетики сільськогосподарських культур	
13.	Інженер з меліорації	

14.	Професіонал з плодоовочівництва і виноградарства	
15.	Фахівець із агрохімії та ґрунтознавства	
16.	Фахівець із селекції та генетики сільськогосподарських культур	
ФАХІВЦІ		
1.	Агроном відділення (бригади, сільськогосподарської ділянки, ферми, цеху)	
2.	Агротехнік	
РОБІТНИКИ		
1.	Виноградар	2 - 4
2.	Грибовод	3
3.	Ефіроолійник	2 - 5
4.	Квітникар	1 - 3
5.	Машиніст дражувальних машин	3 - 4
6.	Машиніст насіннеочисних машин	4
7.	Машиніст насіннєшліфувальних машин	4
8.	Овочівник	2 - 5
9.	Оператор лінії замочування насіння	4
10.	Оператор лінії протравлювання насіння	4
11.	Плодоовочівник	1 - 3
12.	Рисівник	2 - 5
13.	Робітник плодоовочевого сховища	2
14.	Розвідник об'єктів природи для колекцій	2
15.	Садівник	3
16.	Садовод	3 - 5
17.	Тютюнник	2 - 3
18.	Фермер	6
19.	Хмеляр	2 - 4
Тваринництво		
КЕРІВНИКИ		

1.	Головний зоотехнік	
2.	Завідувач віварію	
3.	Завідувач кухні (для тварин, молочної)	
4.	Завідувач скотобазу	
5.	Керуючий фермою	
6.	Начальник скотопрогінного тракту	
ПРОФЕСІОНАЛИ		
1.	Зоотехнік	
2.	Зоотехнік з контролю якості продукції	
3.	Зоотехнік з племінної справи	
4.	Інженер-технолог з виробництва та переробки продукції тваринництва	
5.	Технолог-дослідник з виробництва та переробки продукції тваринництва	
ФАХІВЦІ		
1.	Зоотехнік відділення (комплексу, сільськогосподарської ділянки, ферми)	
2.	Технік з племінної справи	
3.	Технік-технолог з виробництва та переробки продукції тваринництва	
4.	Технолог з виробництва та переробки продукції тваринництва	
5.	Фахівець з бджільництва	
РОБІТНИКИ		
1.	Бджоляр	3 - 5
2.	Візник	2
3.	Готувач кормів (тваринництво)	1 - 4
4.	Гуртівник	2
5.	Дояр	4 - 6
6.	Звірівник	5 - 6
7.	Звірівник зоологічних баз	1 - 4

8.	Зоолаборант серпентарію	4
9.	Консервувальник шкіряної та хутряної сировини	3 - 4
10.	Конюх	1 - 2
11.	Коняр	3 - 6
12.	Кролівник	4 - 5
13.	Лаборант з гренажу	2 - 5
14.	Наїзник	5 - 6
15.	Оброблювач шкур (тваринництво)	3 - 4
16.	Оператор інкубаторно-птахівничої станції	5
17.	Оператор машинного доїння	4 - 6
18.	Оператор свинарських комплексів і механізованих ферм	2, 4 - 6
19.	Оператор тваринницьких комплексів та механізованих ферм	2, 4 - 6
20.	Оператор цехів для приготування кормів (тваринництво)	3 - 6
21.	Оператор із штучного осіменіння тварин та птиці	4, 6
22.	Провідник із супроводження тварин	3 - 4
23.	Птахівник	2, 4 - 5
24.	Свинар	3 - 6
25.	Собаківник	3
26.	Тваринник	3 - 6
27.	Тренер коней	6
28.	Чабан	3 - 6
29.	Шовківник	2, 4 - 5